

ԼՁՁ 'ba vo Lituwë
Komo 'ba vo Lituwë 'ba Yësu,
mandere ԼՁՁ 'ba vo Lituwë
Rayada kö'du 'ba buku nenyë

Luka, vo buku 'ba Luka yöru nenyë, ayöru buku ma riyö Laka nenyë, ru mo Komo 'ba vo lituwë 'ba Yësu, mandere ԼՁՁ 'ba vo lituwë. Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Luka ayada zi ze wa mati Yësu o'do mi lima 'bomo mi dakaño. Buku ma riyö Laka nenyë, ayeto ta bi mati ndundu 'ba buku ne inde rë ni. Ayada zi ze wa mati vo lö'böwë 'ba Yësu ehe biya vo litu 'bomowe o'donni here i'di kö'du yëti 'ba Yësu apere rë ni kpuru biya mi damöku nenyë.

Gba Yësu i'di ԼՁՁ dë zi vo lö'bö 'bëyiyë zi me'do 'bëni yëti mi damöku nenyë biya, mo ovo Lawo Laka 'ba Wirí mi zë here zi zë tédinni kyigö aba zi ԼՁՁ 'bomo ne ko'do. Mati zë irinni Lawo Laka ku, zë ayetonni zi kö'du yëti mi Yerusalema. Vidi kayo omani mi kö'du yëti 'bézë ehe ayinni na vo lö'böwë 'ba Yësu. Kö'du koro kayo o'do rë ni, here zi vidi koma mi kö'du yëti 'ba vo lö'böwë 'ba Yësu.

Mati kö'du yëti nenyë ëdi ku kyigö mi Yerusalema, vo wehee 'ba Yësu ayetonni yaza vo lö'böwë zi tedi na riti. Tinyö vo lö'böwë 'ba Yësu ore yaga temi Yerusalema ehe na rapere. Zë ilanni, kö'du yëti mi dakaño 'ba Yudiya ehe Samariya. Komo 'ba ԼՁՁ nenyë ayada temi kapita 1 zi kapita 'butë domoriyö. Petero alaya laya kyedre mi komo nenyë.

Tapëti ma nenyë, Wirí ako'jo kya vo lö'bö maako, ru mo Pawolo. Gba mati Wirí ako'jo mo dë, mo ëdi ko'do zë mati alö'bönni ga Yësu na riti mi ru yëni 'ba Yude. Mora Yësu ayada rë ni zi Pawolo ehe utu mo mi ԼՁՁ zi dakaño

maakowe. Mi gëri nenyë, kö'du yëti 'ba Yësu i'bë le kafo maga 'ba dakaŋo 'ba Yiserele zi dakaŋo maakowe, bi mati vidi maakowe alimanni 'domo.

Pawolo o'do lɔɔ nenyë mi bi kayowe, tëmi Yerusalema zi Roma. Yude o'donni mo riti kyedre ki'ja, mora zë a'danni mo dë. Mo ayëti kö'du mi bi 'ba mötu, bi 'ba mötu 'ba Yude, ehe mi bi naniye 'ba vidi maakowe kpa. Kö'du laka 'ba lɔɔ 'bomo ëdi zi yada zi vidi 'ba damöku nenyë wa mati Yësu o'do ko'do zë.

Tëmi nenyë biya, vo kome 'ba ndenyë ato'bo yɔlonni gëri mati vo lö'böwë 'ba Yësu alimanni mi dakaŋo. Here lɔɔ 'bëzë mëdi kaa ga kö'du yada ma laka kö'du ze zi lö'bö gɔ mo. Here Wirri ma konyi ze zi ki'ja kö'du yolo kpuru Buku Laka nenyë. Amini.

Luka ayöru zi Tiyöpiyölö

¹ Mi dagba buku 'bama, ma yöru zi yi Tiyöpiyölö biya wa mati Yësu o'do yandi mo aba, tëmi kadra mati mo ayeto lɔɔ 'bëni, ²le mi ko'do mati oba mo komoriyë, tapëti mo i'di kö'du ku kpuru Lawo Laka aba zi vo lituwë mati mo inzi. ³ Tapëti koli 'bomo, mo ayada rë ni zi zë mo ëdi na didi. Zë ongönni mo ko'do 'butësowɔ aba, mo ame'donni zë ëti kö'du Damöku 'ba Wirri. ⁴ Mati mo gba zë ëti mo iya zi zë henye, “Ile Yerusalema dë, isiye kinye bi Lawo Laka zi 'Bu ki'di kaa mati ma yada zi ye mo alömu zi ko'do. ⁵ Yowani i'di bapatisi wini aba, ko'do tisi aba aki'diyë bapatisi Lawo Laka aba.”

Oba Yësu komoriyë

(Mk 16:19-20; Lk 24:50-53)

⁶ Mati vo lituwë gba Yësu aba, ako'jonnii ho mo iyanni henye, “Yere, yaanya aba omba ki'di damöku zi Yiserele hulëhu löhu?” ⁷ Yësu iya zi zë henye, “Omba dë zi ye yolo

kadra 'ba kö'du mati o'dᵛ rë nī nani, nje 'Bu ra ayᵛᵛ. ⁸ Mora Lawo Laka atayi de ehe aki'di kyigᵛ zi ye. Here, akayade kö'du ma zi vīdī mī Yerusalema, mī Yudiya biya, mī Samariya, ehe mī damöku ne biya.”

⁹ Tapëti kö'du kiya 'ba Yësu nenye, ehe mati zë ëdīnnī bi kongᵛ, oba mo riyë mī fᵛli. Zë ᵛ'bᵛnnī dekpe mo kongᵛ. ¹⁰ Mora mati mo ëdī tī'bë ku riyë, zë nduwë bi kongᵛ komoriyë. Kandi kora riyö usunnī bᵛngᵛ kanyi ëdī tᵛᵛnnī dakapa zë. ¹¹ Zë iyannī henye, “Kö'du a'di kora 'ba Galilaya ëdī tᵛre kinye bi kongᵛ komoriyë? Oba Yësu ku komoriyë. Mora mo ata'ba hulëhu tēmī gëri kölö mati onge mo tī'bë.”

Vīdī maako zi kīrī pëti Yudasi
(Mt 27:3-10)

¹² Vo litu a'bannī ta Döku 'ba Olivo zi Yerusalema. Döku 'ba Olivo ëdī lasi 'ba wiᵛi kölö ta ra Yerusalema. Vo litu mati i'bënnī ani ne, ¹³ zë ra Petero, Yowani, Yemisi, Anderiya, Pilipo, Toma, Baratolomoya, Matayo, Yemisi wisi 'ba Alipayo, Simona mati o'dᵛ lᵛᵛᵛ dakaᵛo 'bëni, ehe Yudasi wisi 'ba Yemisi. Mati vo lituwë a'bannī ku gawo, zë i'bënnī riyë mī loko tᵛᵛᵛ ma ëdīnnī 'dᵛmo. ¹⁴ Vo lituwë 'duwi rë nni tᵛᵛᵛ amötu na radroko, vīdī mbare, ehe Mariya ma 'ba Yësu, öndu mo ëti. ¹⁵ Kadra naniye aba, vo lö'bö 'ba Yere ëdīnnī biya lamikölö 'butëriyö mī ratᵛᵛᵛ bi kölö, ehe Petero ënyī riyë ame'do zi zë. ¹⁶ Mo iya henye, “Aboka me, kyigᵛ 'ba Lawo Laka aba, Dawidi iya kö'du 'ba Yudasi, mora kö'du mati mo iya ne o'dᵛ rë nī ku. ¹⁷ Yudasi mo kölö tēmī ze o'dᵛ lᵛᵛᵛ ze aba, mora mo ika vīdīyë zi Yësu kīrī. ¹⁸ Here, Yudasi ogo kaᵛo kᵛhi ma i'di zi mo ga kö'du kyënyë ko'dᵛ 'bᵛmo ne. Mati mo alëpi ta riyë akaᵛo mī yaka, ida rᵛᵛ mo api. ¹⁹ Mati vīdī 'ba Yerusalema ayᵛᵛᵛnnī kö'du nenye, zë ako'jonnī yaka nani

Akeledama, kö'du ya'ba aba mī ha 'bëzë, 'Yaka 'ba Yama.'

²⁰ Mī buku Wayeto 'ba Dawidi iya henye,

'Mila loko 'bᵛmo na mbiya,

ehe mila vīdī maako dë lima ani.'

Iya kpa henye,

'Vīdī maako mīrī Lᵛᵛ 'bᵛmo ne.'

²¹⁻²² "Here, domba vīdī maako kpa zi kᵛnyi ze yada zi vīdī maakowe henye, Yësu ënyi ku tēmī koli. Mo mēdī tēmī vīdī kora kölö ma ëdī ze aba tēmī biyeto. Mo mēdī ze aba tēmī kadra mati Yowani abapatisi Yere Yësu, le ko'do ma oba mo komoriyë."

²³ Zë inzinni vīdī kora riyö. Ma kölö tēmī zë Yosepa, ako'jo Barasaba, ako'jo kpa Jusitusu, ehe agamo Matiyasi.

²⁴ Here, zë biya amötunni, iyanni henye, "Yere, ayᵛᵛ kö'du sösu mī di'di 'ba vīdī biya. Ayada zi ze ma kölö ma inzi ku ²⁵ zi tēdi na vo lītu ehe zi Lᵛᵛ pētī Yudasi ko'do."

²⁶ Zë u'dunni födö, ehe inzi Matiyasi zi dröko mī gboko 'ba vo lītuwë 'butë dᵛmokölö ne.

2

Tayi 'ba Lawo Laka

¹ Mī ko'do tayi 'ba Lawo Laka aba, vo lö'böwë ga Yere biya ga bi kölö. ² Kandi kpᵛᵛ aa ta komoriyë kaa taa 'ba buluku mora oso ndᵛ mī loko mati zë atᵛᵛ rë nni 'dᵛmo ne. ³ Here zë ongᵛnni wa alaya kaa ndende wa'do ta bi lasi apere rë ni yaga alima da vīdī biya na kölö kölö. ⁴ Zë biya osonni ndᵛ Lawo Laka aba, ayetonni me'do tēmī ha maakowe, kaa mati Lawo Laka i'di zë zi me'do.

⁵ Yude vīdī 'ba Wīrī kayo mati ëdī alimanni tēmī dakaᵛo biya mī damöku ne, ëdinni lima mī Yerusalem. ⁶ Mati zë owonni kpᵛᵛ wa ne, vīdī kayo atᵛᵛ rë nni ga bi kölö. Zë biya na rakaga ga kö'du vīdī kölö tēmī zë owo vo kö'du kombe ëdī ame'do ha 'bëni aba. ⁷ Tēmī rakaga 'bëzë ne zë iyanni henye, "Vīdī nenyee biya mati

ëdi ame'donni here ne, anzanni dë vidi 'ba Galilaye?
⁸ Kö'du a'di dowo zë ëdinni ame'do ha 'beze aba? ⁹ Kya
 ze maakowe tëmi Patiya, Mediya, Elamo, Mesopotamiya,
 Yudiya, Kapadōsiya, Poniytusu, Asiya, ¹⁰ Paragiya, Pam-
 baliya, Ezipeto, kapa 'ba Libiya kara ra Sirënë, Roma,
¹¹ Keriti, ehe Arabiya. Kya ze maakowe o'jo Yude, ehe
 maakowe inzi rë nni zi tēdinni na Yude. Ze biya dowo
 zë ëdinni ame'do ta ha 'ba vidi biya, zi yada kö'du kyige
 mati Wirī o'do ne.” ¹² Da vidi biya na wirī wirī. Maakowe
 alimanni ha oka ma kōlō ko'jo henye, “Kö'du nenye biya
 a'di?” ¹³ Maakowe o'donni lasa ra vo lö'böwë 'ba Yere,
 iyanni henye, “Zë uwënni a'ji.”

Petero ame'do zi vidi kayo

¹⁴ Petero ënyi riyë vo litu 'butë domokölō ne ëti, ehe
 ame'do gu kyembe laka aba zi vidi kayo, iya henye. “E
 Yude mora e biya mati alime mi Yerusalem, owowe
 me'do mati momba zi kiya. ¹⁵ Vidi nenyee anzanni
 dë na a'ji kaa mati asösuwë. Kadra 'ba damindö ëdi
 madomosowō. ¹⁶ Nenye ëdi kö'du mati Wirī ayada zi nēbi
 Yowele kiya,

¹⁷ Èzë ndundu 'ba ko'do oko ku,
 ma ki'di Lawo Laka ama zi vidi biya.

Gisi 'be ma kora minzō ëti akayētinni kö'du kise 'bama.

Gisi kora ōbiye akongōnni wa kazi Wirī.

Korokyedre 'be wirī akisi zë.

¹⁸ Mi ko'do naniye ma ki'di Lawo ama zi vo kalima ame,
 'dō vidi kora mbara ëti,
 akayētinni kö'du kise 'bama.

¹⁹ Ma ko'do kö'du koro komoriyë
 ehe kyinë 'ba kö'du maakowe lebi dakaŋo.

Ani yama atëdi, wa'do ehe kyëtu.

²⁰ Kadra akopi rë ni na köndu,
 ehe yehe atëdi na yama

gba kazi ko'do bikanyi kyedre 'ba Yere alaya.

²¹ Here Yere akayɔmɔ vidi biya
mati ako'jo kö'du ga wakɔnyi.”

²² “Vidi 'ba Yiserele, owowe me'do nenyee. Momba kiya kö'du ga kö'du 'ba Yësu 'ba Nazereta. Wirí utu Yësu zi ye zi kö'du koro rakaga aba ko'do ehe da kyinë. E biya ayɔle nenyee ku. ²³ Wirí omba dɔ mo ku nzɔ aki'di Yësu zi ye. Here obe mo ehe i'diyë mo zi kora vo kö'du kyënyë ko'de tēmī tu'dë maakowe zi tötö mo da taka. ²⁴ Mora Wirí ila mo na dangölö tēmī koli ehe aliro na didi, ga ködu koli ɔ'bo də ta'da mo.”

²⁵ “Dawidi iya kö'du 'ba Yësu henye,
'Mongɔ Yere 'duwī kara ra ma,
ehe mere də, mo ëdi ma aba, da kala ma, ma tirī.

²⁶ Ga kö'du nenyee, di'di ma atëdi na rakyenyi,
me'do 'bama atëdi 'ba rakyenyi,
lima 'bama atëdi kö'du sösü laka aba.

²⁷ Yere omba də zi ma kila bi lima 'ba lawo 'ba vidi koli,
ehe mo omba də zi kila ida ra vidi laka 'bɔmo teje mī ogo.

²⁸ Mo ayada zi ma gëri 'ba didi,
ehe mo o'do ma na rakyenyi tēdi 'bɔmo kara ra ma.’ ”

²⁹ “Aboka me, ëdi tinyö zi ma zi me'do ga kö'du zutu 'beze Dawidi. Mo oli ehe usu, ehe dawogo mo ëdi ze aba kinye ndenye. ³⁰ Mora Dawidi ne nēbi ra, ehe mo ayɔlo henye, Wirí o'do lömu vidi maako ta dakota 'bɔmo kadra maako aba atëdi na yere. ³¹ Dawidi ayɔlo nenyee ako'do rē nī, ehe mo ayada zi ze akaliro Korisito na didi. Mo iya henye, 'Wirí ila mo də mī ogo, mandere ida rɔ mo zi teje.’ ”

³² Ze biya da katɔ'bo yada zi ye henye Wirí aliro Yësu ku na didi. ³³ Oba Yësu ku komoriyë zi lima da kala tirī 'ba Wirí, ehe Wirí i'di Lawo Laka ku zi mo, kaa mati 'Bu alömu. Yësu ra kpa i'di Lawo Laka zi ze, ehe nenyee ëdi wa mati yaanya aba ëdiyë kongɔ kowo mo aba.

³⁴ “Dawidi i' 'bë dë komoriyë, mora mo iya henye,
 ‘Yere iya zi Yere 'bama
 zi lima da kala nī ma tiri,
³⁵ le ëzë mo o'do vo wehe 'bomo ku
 kaa gba'da 'ba burutu zi mo.’ ”

³⁶ “Vidi 'ba Yiserele biya ayɔɔ henye, Wiri o'do Yësu
 'dö na Yere ehe na Korisitɔ, i'diyë mo le koli riyë da taka.”

³⁷ Mati vidi owonni kö'du nenye, zë kazi rakyenyi. Zë
 ako'jonnī ha Petero, vo litu maakowe ëti iyanni henye,
 “Aboka me, a'di ra da ko'do?” ³⁸ Petero iya zi zë henye,
 “Otɔ de zi Wiri tēmī kö'du kyënyë ko'do biya, iriyë
 bapatisi mī ru Yësu Korisitɔ, zi ye kila ga kö'du kyënyë
 'be, ehe akiriyë waki'di 'ba Lawo Laka. ³⁹ Lömu nenye
 zi ye gisisi 'bee ëti, kpa zi vidi biya mati Yere 'beze Wiri
 akinzi, kpa vidi mati zë na kɔwɔ.” ⁴⁰ Petero ayada kö'du
 kayo maakowe kpa zi zë zi rë nni kyigɔ, mo iya henye,
 “Ma lenzee zi re yɔmɔ kazi wa mati ako'do rë nī biya
 zi vidi 'ba kö'du kyënyë ko'do nenye.” ⁴¹ Mī kadra nani
 vidi kpulukuwota omanni mī kö'du kise, irinni bapatisi,
 adrɔko da watiti 'ba vo kö'du kombe.

Rakida 'ba vo kome

⁴² Zë ayaŋa kadra 'bënni mī kö'du yandi kazi vo lituwë,
 rakida, wakonyo 'ba Yere, mötu aba. ⁴³ Vidi biya na rakaga
 ehe na tere ga kö'du wakoro kayo ehe kyinë wa mati vo
 lituwë o'donni. ⁴⁴ Vo kome nduwë rë nni tɔtɔ ga bi kölö
 ehe zë ayanyanni mī wa mati zë ëdinni mo aba. ⁴⁵ Zë
 ogonni wasisi 'bënni yaga, ehe i'dinni kɔhi mo zi vidi ma
 omba. ⁴⁶ Ko'do ta ga ko'do, zë atɔtɔ rë nni mī yëkëlu. Zë
 onyonni wa bi kölö mī liŋɔ kutu kutu ehe ayanyanni mī
 wakonyo 'bënni na rakyenyi kazi dakumbë, ⁴⁷ ëzë ëdinni
 Wiri yeto. Vidi biya omba zë. Ta ga ko'do 'duwi Yere ayövu
 zë mati ayɔmɔ ku.

3

Petero Yowani aba akɔ'jɔnni kora vo keɲe

¹ Kadra 'ba mötu ëdi kaa kadra wota 'ba hutaga, Petero ehe Yowani aba ëdi ti'bënni mi yëkëlu. ² Kora mati o'jo na keɲe ne injë ha loko 'ba yëkëlu. Ta ga ko'do biya i'di mo dakapa ha loko nenyë, ako'jo Ha Resi Teme. Mo alima ani ehe wa lenze kazi vidi mati ëdi ti'bënni loko. ³ Kora ne ongɔ Petero ehe Yowani ëdi tödunni mi yëkëlu, ehe mo ako'jo hë zë kö'du kɔhi. ⁴ Mora zë ongɔnni bi mbiyi dɔ mo ehe iyanni henye, “Ongɔ bi riyë de ze.” ⁵ Kora ne ongɔ bi dë zë asösu 'bëni na ki'ja wa maako kazi zë.

⁶ Mora Petero iya zi mo henye, “Manza dë kɔhi aba, mandere dahabo, mora ma ki'di zi yi wa mati mëdi mo aba. Mi ru 'ba Yësu Korisitɔ 'ba Nazereta, miya zi yi ënyi riyë ayeto lasi.” ⁷ Petero iri mo kala ma tiri aba akɔnyi mo riyë. Kandi ndi kora ne gbɔnzɔ mo aba, ayi na kyigɔ, ⁸ ehe mo öfu riyë, ayeto lasi. Mo i'bë ga ndi Petero Yowani aba mi yëkëlu, lasi, töfu ehe Wiriri yeto aba. ⁹ Vidi biya ongɔnni mo lasi toko ehe Wiriri yeto aba. ¹⁰ Zë ayɔɔnni mo kora vo lenze mati ëdi alima ha Resi Teme 'ba yëkëlu ne, zë na rakaga. Zë ɔ'bɔnni dë yɔɔ kö'du a'di ra o'dɔ rë ni zi kora ne.

Me'do 'ba Petero mi yëkëlu

¹¹ Mati kora ne zɔ ga ndi Petero Yowani aba, vidi biya ahonni zi zë bi mati ako'jo loko sënjë 'ba Solomono. ¹² Petero ongɔ vidi kayo ma atɔɔ rë nni ne ehe mo iya henye, “Vidi 'ba Yiserelee, kö'du a'di e na rakaga ga kö'du mati o'dɔ rë ni ne? Asösuwë dëdi ze kyigɔ maako aba? Asösuwë da tɔ'bɔ ze kora nenyë ko'dɔ zi lasi ga kö'du ze na laka?”

¹³ Wiriri 'ba Abarayama, Yisika, Yakoba, ehe zutu 'bezee, i'di ru kyedre zi vo Litu 'bëni Yësu. Mora ombe mo dë, i'diyë mo zi Pilato zi kofo, mati Pilato omba zi mo kinga

na dangölö. ¹⁴ Ombe Yësu dë mo le na laka ehe tinyö ne. Ako'jowe kö'du kora ma ofo vidi zi kinga na dangölö, ¹⁵ ehe ofowe mo ma i'di didi zi vidi. Mora Wirí injë mo tēmí koli, ehe ze biya da tɔ'bo yada zi ye wa mati mo o'do.

¹⁶ Onge kora nenyë, ehe ayɔle mo. Koma mī ru 'ba Yësu ra o'do mo kyigɔ. Koma mī Yësu ra o'do kora nenyë ti'de na laka. ¹⁷ Aboka me, ma yɔle ehe vo dagba 'be ayɔlɔnni dë wa mati zë o'dɔnni. ¹⁸ Wirí iya kpuru kazi nēbī ēniyë henyë, Korisitɔ ēnī aki'ja riti, ehe yaanya aba ne mo asesi lömu ēnī ku. ¹⁹ Here, ote de zi Wirí, here akila kö'du kyënyë 'be, ²⁰ here kadra akatayi mati Yere aki'di kyigɔ zi ye, here mo akutu Yësu Korisitɔ, mati mo inzi zi ye. ²¹ Mora Yësu akalima komoriyë le ezë Wirí o'do wasisi ku biya na kyiyi, kaa mati mo iya kyere kpuru nēbī laka 'bomowe aba. ²² Mosa iya henyë, 'Yere Wirí 'be akinzi vidi tēmí yë kölö zi tēdi nēbī kpa kaa mo inzi ma. Owowe kö'du mati mo ayada zi ye. ²³ Vidi maako mati oro nēbī nenyë dë, atanza dë na vidi 'ba Wirí löhu.'

²⁴ Nēbī Samowele ehe biya nēbī maakowe mati ayinni ta gɔ mo, zë ame'donni ga kö'du wa ma ēdi rē nī ko'do yaanya aba ne. ²⁵ E gisi 'ba nēbiyë ehe iriyë lömu 'ba Wirí ku, mati Wirí o'do zutu 'be eti. Kaa mo iya zi Abarayama henyë, 'Tēmí kozo 'bëyiyë, ma ki'di ya'da zi vidi biya 'ba dakaño ne.' ²⁶ Wirí inzi vo litu ēnī, ehe utu mo dagba zi ye, zi ki'di ya'da zi ye, here otɔ de tēmí kö'du kyënyë 'be ne."

4

Petero Yowani aba ika komo magalesi

¹ Mati Petero Yowani aba ēdinni gba ame'do zi vidiyë, vo kyëlu 'ba vo ga yëkelu kongɔ, ehe Sadekee ɔkɔnni. ² Kora nenyee na kamo ga kö'du vo lituwë ēdinni vidiyë yandi henyë, yöku atënyī tēmí koli, kaa Yësu ënyī tēmí koli. ³ Tapëti kadra kutë, zë irinni Petero, Yowani aba

i'dinní zë mí kamba yɔndɔ aba. ⁴ Mora vídì kayo mati owonní kò'du kise ne, omanní. Yaanya aba watiti 'ba vo lɔ'bò ga Yere édí kpulukumuyí.

⁵ Mí damíndö vere vo dagbe, kyedree, ehe vo komoyandi 'ba kò'du kí'dí 'ba Mosa atɔtɔ rë nní mí Yerusalema. ⁶ Kyedre 'ba vo karase Anasi édí ani, Kayafa, Yowani, Alekazende, ehe maakowe ta dakota 'ba vo da karasa. ⁷ Zë ikanní Petero Yowani aba loko, o'dɔnní zë atɔɔ kutë, ako'jonní hë zë, iyanní henye, “Kyigɔ 'ba a'di aba, ehe mí ru 'bëyí o'de kò'du nenyee?”

⁸ Petero oso ndɔ Lawo Laka aba, iya henye, “Vo dagba 'ba vo dakaŋowe ehe kyedree, ⁹ ézë ako'jowe he ze ndenye ga kò'du laka mati o'dɔ rë ní, ga kò'du vídì ma ako'jɔ, ¹⁰ mëdí na yɔɔ zi ye ehe zi vídì biya 'ba Yiserele, kora nenyee édí tɔɔ kinye na laka ga kò'du kyigɔ 'ba Yësu Korisitɔ 'ba Nazereta, mati i'diyë koli da taka, mati Wírí injë tēmí koli. ¹¹ Yësu ra yitö mati vo wa kuvöwë ombanní dë, mora yaanya aba mo ra yitö ma dagba na laka ndra. ¹² Yësu ra nje édí kyigɔ aba zi wayɔmɔ. Ru mo ra nje kólö mí damöku ne akatɔ'bo yɔmɔ vídì biya.”

¹³ Vídì kyedree na rakaga mati ongɔnní Petero Yowani aba erenní dë, ehe zë ayɔɔnní vo lítu riyö nenyee zë öŋbö kora mbiya ayandi zë dë. Vídì kyedree ayɔɔnní, zë édiní kyere Yësu aba. ¹⁴ Mora ɔ'boñní dë tandi ga kò'du kora mati ako'jɔ ne édí tɔɔ ani. ¹⁵ Kyedree utunní zë yaga tēmí magalesi. Here zë iyanní zi oka ma kólö maako, ¹⁶ “A'di ra da ko'dɔ zi kora nenyee? Vídì biya mí Yerusalema ayɔɔnní kò'du koro nenyee mati vo lítuwë o'dɔnní, ehe dɔ'bo dë kiya o'dɔ rë ní dë. ¹⁷ Zi kò'du nenyee sesi mo kazi apere rë ní, diya zi zë, ma me'donní dë zi vídì maako löhu mí ru 'ba Yësu.”

¹⁸ Here zë ako'jonní vo lítu riyö ne hulëhu loko, ehe ayadanní zi zë, ma yandinní wa maako dë mí ru 'ba Yësu.

¹⁹ Petero Yowani aba aya'bannī dᵛ mo zi zë iyannī henye, “Asösuwë Wīrī omba ze, zi ye ra koro, mandere zi mo ra koro? ²⁰ Dᵛ'bᵛ dë lima ti, ga kö'du wa ma dongᵛ ehe dowo.” ²¹ Kyedree i'jannī kö'du maako dë na kyënyë zi riti kī'dī zi Petero ehe Yowani, here zë ilannī zë na dangölö. Vīdī biya Wīrī yeto aba ga kö'du ma o'dᵛ rë nī. ²² Kora mati akᵛ'jᵛ kö'du koro nenye aba, kᵛᵛ 'bᵛmo ndra ta da 'butësowᵛ.

Mötu 'ba vo kome

²³ Kandi mati ila Petero ehe Yowani aba na dangölö, zë a'bannī hulëhu ehe ayadannī zi okanniyë kö'du mati kyedree 'ba vo karase ehe vo dagbe iyannī zi zë. ²⁴ Mati kᵛᵛᵛ vo lö'böwë 'ba Yere owonnī kö'du nenye, zë amötunnī zi Wīrī na radrᵛko ehe iyannī henye, “Yere, o'dᵛ komoriyë, dakaᵛo, ranga, wasisi biya mī zë, ²⁵ mī kyigᵛ 'ba Lawo Laka, ame'do zi zutu 'beze Dawidi, vo lītu 'ba Wīrī, iya henye,

'Kö'du a'di tu'dëë biya na kamo?

Kö'du a'di vīdī ëdinnī kö'du sösü ma lumë ne ko'dᵛ?

²⁶ Yere 'ba dakaᵛo akᵛ'jᵛ rë nnī kö'du wehe,

ehe vo dalīᵛe adrᵛko rë nnī da Yere ehe Masiya 'bᵛmo.’”

²⁷ “Kinye mī Yerusalema, Heroda ehe Ponitisi Pilato atᵛᵛᵛ rë nnī tu'dëë ëtī ehe vīdī 'ba Yiserele. Here zë ofᵛ rë nnī ra vo lītu laka 'bëyī Yësu, Masiya kinzi 'bëyī. ²⁸ Zë o'dᵛnnī wa mati omba zi ko'dᵛ na kyigᵛ. ²⁹ Yere, owo me'do tere 'bëzë. Akᵛnyī vo lītu 'bëyiyë, here o'dᵛ ze na kyigᵛ zi me'do kö'du kise 'bëyī. ³⁰ Ayada kyigᵛ kyedre 'bëyī, kaa ëdī vīdī kᵛ'jᵛ ehe kö'du koro ko'dᵛ, rakaga aba mī ru laka 'ba vo lītu 'bëyī Yësu.” ³¹ Tapëtī amötunnī ku, bi 'ba ratᵛᵛᵛ akᵛᵛᵛ rë nī. Zë osonnī ndᵛ Lawo Laka aba, ayetonnī me'do mī kö'du kise a Wīrī ne kazi tere.

Mī wa yanya

³² Gboko 'ba vo lö'böwë kö'du sösu 'bëzë biya kölö. Vidi maako iya dë wa biya mati ëdinni mo aba ne 'bëni ra, mora zë ayanyanni mi wa oka ma kölö maako aba. ³³ KyigƆ aba vo lituwë ayadanni zi vidi biya henye, Yësu ëdi yaanya aba na didi. Wiri i'di ya'da zi vo lö'bö 'bëniyë. ³⁴ Vidi maako i'bë dë kö'du sösu aba ga kö'du wa, ga kö'du vidi ma ëdi kaŋo aba mandere lokowe, akogo zë yaga ehe ika kɔhi mo ne zi ³⁵ vo lituwë. Here zë i'dinni kɔhi mo ne zi vidi ma omba. ³⁶ Yosepa mo kozo 'ba Lëvi, ta Seyipurusu, mati vo lituwë ako'jonnï mo Baranaba, kö'du ya'ba aba vidi 'ba kö'du laka kiya zi oka, ³⁷ mo ogo yaka 'bëni yaga, ehe ika kɔhi mo zi vo lituwë.

5

Ananiya mbara 'bëni Safira aba

¹ Kora maako ru mo Ananiya, mbara 'bëni Safira aba, ogonni kaŋo 'bënni yaga. ² Mora idanni da kö'du zi sesi kya 'ba kɔhi ne, na 'bënni. Here mati Ananiya oba kɔƆ kɔhi ne zi vo lituwë, ³ Petero iya zi mo henye, “Ananiya, kö'du a'di i'di Satani yi ko'ba, zi sesi kya 'ba kɔhi mati i'ja ta da kaŋo ma ogo ne? Kö'du a'di iga ndɔndɔ zi Lawo Laka? ⁴ Wa ne 'bëyi ra mati gba ogo dë, ehe kpa tapëti kogo mo, kɔhi mo gba zɔ na 'bëyi. A'di ra o'dɔ yi zi kö'du ma here ne ko'dɔ? Iga ndɔndɔ ne dë zi vidi, iga ndɔndɔ ne zi Wiri.”

⁵ Kandi mati Ananiya owo kö'du ne, mo alëpi akaŋo brua na yöku. Vidi biya mati owonni ne, biya na tere. ⁶ Gisi kora ɔbi ayinni loko, ehe olonni ida rɔ mo. Here zë injënni yaga, usunni. ⁷ Kadra wota aba yaa, mbara 'bɔmo Safira ayi loko, mora ayɔɔ kö'du mati o'dɔ rë ni zi kora 'bëni ne dë. ⁸ Petero ako'jo hɔ mo iya henye, “Ayada zi ma, ogowe kaŋo ne da kɔhi nenyë?” Mo alëzë iya henye, “ƆƆ, kɔhi ne mo ra biya ne.” ⁹ Petero iya zi mo henye, “Kö'du

a'di yì kora 'bëyi aba riyö, ide me'do zi yɔnzɔ Lawo Laka? Kora mati usunnì Ananiya, ëdinnì ha loko, ehe akumbënnì yì yaga.”¹⁰ Kandi mo alëpì burutu Petero oli. Mati gisi kora ɔbi nee, ayinnì hulëhu loko, i'jannì Safira ako'do ani na yöku. Here zë injënnì mo yaga ehe usunnì mo dakapa kora 'bɔmo.¹¹ Kanisa na tere, ehe vidi biya mati owonnì kö'du ma o'do rë nì ne.

Kö'du koro rakaga aba

¹² Vo lituwë o'donnì kö'du koro rakaga aba kyɔ mî kutë vidi. Vo kusu ga Yere biya 'duwì rë nnì tɔtɔ mî kapa 'ba yëkëlu ako'jo loko sënjë 'ba Solomono.¹³ Vidi maakowe yaga tëmì gboko 'bëzë omba dë zi rë nì drɔko zë aba, mora vidi biya ombannì zë le ndra.¹⁴ Vidi kora kyɔ ehe mbara ayetonnì koma mî Yere.¹⁵ Here vidi rakɔe ika zë yaga da gëri o'ba da agburuku. Asösunni ëzë Petero alasi ta dakapa, ehe galilì mo akalëpì dë zë, akako'jɔ zë.¹⁶ Vidi kayo ma ëdinnì alima mî gawowe kara Yerusalema, ikannì zë mati rakɔɔ aba mandere zë mati dakyikyì aba mî nnì, akɔ'jɔ zë biya.

Yaza 'ba vo lituwë

¹⁷ Kyedre 'ba vo karase ehe Sadeke biya osonni ndɔ na mîkumbë.¹⁸ Zë irinnì vo lituwë, i'dinnì zë mî kamba ta da komo vidi biya.¹⁹ Mora mî yɔndɔ nani malayika kazi Yere ayëhu ha loko 'ba kamba, ayasi vo lituwë yaga. Malayika iya henye,²⁰ “I'bëe mî yëkëlu, ehe ayade zi vidi me'do 'ba didi nenyë biya.”²¹ Here zë i'bënnì kadra asi ku nzere, ehe ayetonnì kö'du yandi mî yëkëlu.

Kyedre 'ba vo karase vidi 'bëni ëti ako'jonnì ga bi kölö magalesi mati zë kyedree 'ba Yiserele. I'dinnì kö'du zi vo lituwë kika zi nnì tëmì kamba.²² Vo kanya 'ba yëkëlu mati utu zë mî kamba, i'jannì vo lituwë dë. Zë a'bannì, iyannì henye,²³ “Di'ja ze kamba na kisi ñbiri, ehe vo kanye ëdi

tɔɔnni ha loko. Mora mati da yěhu ha loko, ehe dödu mi mo, di'ja vidi maako de ani.”²⁴ Kyedre vo kanye 'ba yekelu ehe kyedree 'ba vo karase owonni kö'du kiya 'bezé ne, mora ayɔɔnni de a'di ra sösunni atedi.²⁵ Vidi maako ayi ödu loko iya henye, “Yaanya aba kora naniye, mati i'diyé mi kamba edinni mi yekelu vidi yandi.”²⁶ Kyedre vo kanya 'ba yekelu i'benni vo kanye eti ehe ikanni vo lituwé huléhu, mora o'donni zé de na kamo, ga kö'du zé na tere kazi vidi ayetonni zé ku'du yitö aba.

²⁷ Mati ika vo lituwé ku komo magalesi, kyedre 'ba vo karase iya henye,²⁸ “Da yada ku huwé zi ye, ayandiye kö'du de mi ru 'ba Yésu. Mora onge wa mati o'de ne te. Ede yandiye vidi biya mi Yerusalema, ehe edi ayonze zi kö'du koli 'bomo ya'ba gu ze.”²⁹ Petero vo litu maakowe eti aya'banni dö mo iyanni henye, “Doro ze Wiri ndra ta da vidi.³⁰ Ofowe Yésu mo totö aba da taka, mora Wiri 'ba zutu 'beze injé mo na didi.³¹ Wiri o'do mo na vo dagba 'beze ehe na vo wayomö. Wiri i'di bi zi mo da kala ni ma tiri, ehe vidi 'ba Yiserelee ata'banni huléhu zi mo ehe akila kö'du kyenyé 'bezé.³² Ze kinye zi yada kö'du nenyé biya zi ye, ehe Lawo Laka zi yada kpa zi ye, mo waki'di 'ba Wiri zi vidi biya ma oro Wiri.”

³³ Mati vidi 'ba vuré owonni kö'du nenyé, zé ayinni na kamo, ombanni zi kofo vo lituwé.³⁴ Mora ma kölö maako temi zé, Farasi ru mo Gamalili, mo vo komoyandi 'ba kö'du ki'di ma oro mo ndra. Mo i'di kö'du zi vo lituwé koba dero tisi yaa yaga.³⁵ Here mo iya zi vidiyé 'ba mi vuré henye, “Kora 'ba Yiserele, komowe mandi re kö'du wa mati edi ko'de zi kora nenyé.³⁶ Tadura alaya kadra ma alaga nani aba, o'do ré ni na vidi kyedre maako, ehe vidi kora kaa lamisowö adröko ré nni mo aba. Mora mati ofo mo, vo ga ndi mo apere ré nni biya, kö'du 'bomo ne inde ré ni.³⁷ Yaa mati iti ga vidi 'ba dakaño 'beze, Yudasi temi Galilaya alaya kpa. Vidi kayo alö'bönni ga ndi mo,

mora ofo mo, ehe vo lö'bö ga ndi mo apere rē nni biya. ³⁸ Here miya zi ye tēdiyē na kɔwɔ ta ra kora nenyee. Ile zē na bi dē nni. Ēzē kö'du ko'dɔ 'bēzē ne 'ba vīdī kōndu, akinde rē nī. ³⁹ Mora ēzē ayi kazi Wīrī, ɔ'be dē yata, nje ēzē ombe zi wehe ko'dɔ Wīrī aba.” Vo vurēē ombanni da me'do 'bɔmo. ⁴⁰ Zē ako'jonnī vo lítuwě hulēhu loko, u'bōnnī zē, ehe i'dī kö'du zi zē, ma me'donnī dekpe löhu mī ru 'ba Yēsu. Ilanni zē tī'bē.

⁴¹ Vo lítuwě ilanni magalesi rakyenyi aba, ga kö'du Wīrī o'dɔ zē zi riti ki'ja ga kö'du 'ba Yēsu. ⁴² 'Duwī ayaɲa kadra 'bēnnī mī yēkēlu, ehe mī liɲɔ kōlō maako ta ga agamo ɔrōnnī dē ta bi kö'du yandi, ehe yada kö'du yöyö laka Yēsu ra Korisitɔ.

6

Vo wakɔnyi madɔmorīyö

¹ Mī kadra naniye, vīdī kayo ayinnī adroko rē nni vo lö'böwē. Kya maakowe mati ēdīnnī ame'do ha 'ba Gīrīgī aba ne, ayetonni rē nni lamo zē mati ēdīnnī ame'do ha 'ba Hībīru aba. Zē iyanni henye, mbara lu'bē ma ēdīnnī ame'do ha 'ba Gīrīgī aba ne, i'dī mī wayanya 'ba wakonyo 'bēzē dē ta ga ko'do biya. ² Vo lītu 'butē dɔmorīyö ako'jonnī gboko 'ba vo lö'böwē bi kōlō, iyanni henye, “Dɔrɔ ze dē ta bi yētī kö'du kise 'ba Wīrī zi lɔɔ 'ba wakonyo ra yanya. ³ Aboka me, inziye vīdī kora madɔmorīyö mati vīdī ɔwɔ zē, ehe ayɔlōnnī kö'du, ehe osonni ndɔ Lawo Laka 'ba Wīrī aba. Da ki'dī zē na vo ga lɔɔ nenyē kongɔ. ⁴ Da katɔ'bo yanya kadra 'beze mötu aba ehe me'do 'ba Wīrī yētī.”

⁵ Kö'du sōsu nenyē o'dɔ vīdī biya na rakyenyi ehe inzinnī Setifano. Mo ēdī koma kyedre aba ehe oso ndɔ Lawo Laka aba. Zē inzinnī Pilipo kpa, Porusi, Nikonara, Timotiyɔ, Paramenasi, Nikōla tēmī Atiyɔkɔ, mati inzi rē

ní zì tédìnní na Yude. ⁶ Kora nenyee ika zè zì vo lítuwë. Here vo lítuwë amötunní, i'dí kala nni da kora nee, zì kinzi zè zì lɔɔ nenyee ko'do. ⁷ Kö'du kise 'ba Wírí apere rë ní, ehe vídì kayo mí Yerusalemá ayinní zì tédì na vo lö'böwë. Vo karasa kayo oronní koma.

Kírí 'ba Setifano

⁸ Wírí i'dí kyigɔ zì Setifano zì kö'du koro kyedre ko'do ehe rakaga mí kutë vídì. ⁹ Mora vídì kora maakowe tēmí Sirënë ehe Alikazenderiya, zè tēmí gboko ma ako'jo rë nni “Kora 'ba dangölö.” Zè ayeto hë nni wasa Setifano aba. Maakowe tēmí gawo 'ba Silisiya ehe Asiya awasa hë nni kpa mo aba. ¹⁰ Mora zè ɔ'bɔnní dë Setifano aba, ga kö'du mo vo kö'du yɔɔ kyedre ehe Lawo Laka i'dí kyigɔ zì mo me'do.

¹¹ Zè ogonní vídì kora kyënyëë zì zè kiya henye, “Dowo ze mo ëdí ame'do na kyënyë ra Mosa ehe Wírí.” ¹² Zè o'dɔnní vídiyë, kyedre 'bënní ehe vo komoyandiye 'ba kö'du kí'dí 'ba Mosa zì kö'du kyënyë sösu ra Setifano. Zè biya írinní mo ehe ikanní mo komo magalesi. ¹³ Kya 'ba vídì kora maakowe idanní kö'du zì ndɔndɔ kiga gu Setifano, ehe zè iyanní henye, “Kora nenyee 'duwí ëdí ame'do na kyënyë ra yëkëlu laka nenyee ehe kö'du kí'dí 'ba Mosa. ¹⁴ Dowo ze mo ëdí akiya henye, ‘Yësu 'ba Nazereta nenyee, akiha akaŋo yëkëlu ne ehe akuwí dalëtí mati Mosa i'dí zì ze ne.’” ¹⁵ Zè biya mati mí gboko 'ba magalesi ongɔnní bi da Setifano. Zè ongɔnní komo mo uwí rë ní kaa komo 'ba malayika.

7

Me'do 'ba Setifano

¹ Kyedre 'ba vo karase ako'jo ha Setifano, “Ëdinní kö'du tinyö ra yada rë yí?” ² Setifano aya'ba da me'do iya

henye, “Önduwë ehe 'buwë, owowe me'do 'bama. Wīri 'ba bikanyi kyedre alaya zi zutu 'beze Abarayama, mati mo ëdī gba mī Mesopotamiya, gba kazi rë nī kidra zi Harani. ³ Wīri ayada zi mo, iya henye, ‘Ila dakaᵛo 'bëyī, karo 'bëyī, ehe i' 'bë dakaᵛo mati ma kayada zi yī.’

⁴ Here Abarayama ila dakaᵛo 'ba Sadiyana i' 'bë alima mī Harani. Tapëti koli 'ba 'bu mo, Wīri utu Abarayama zi lima mī dakaᵛo nenyë yaanya aba ëdī alime 'dōmo ne. ⁵ Wīri i'dī kapa maako dë zi mo, gbī le ma tisi mo. Mora Wīri alömu zi kī'dī zi mo dakota 'bëni ëti ᵛburu, ëzë Abarayama anza dë le gisisi aba. ⁶ Wīri iya henye, ‘Kozo 'ba Abarayama akalimanni tisiwa aba mī dakaᵛo 'ba vo leze. Ani zë atëdīnnī na vo kalima, oka ako'do zë na kyënyë kᵛᵛ lamisowᵛ. ⁷ Mora ma kī'dī riti zi vīdī ma o'dōnnī zë na vo kalima oka. Here yaa zë atayinnī ma mötu ga bi nenyë.’”

⁸ “Wīri ida kö'du Abarayama aba, mo o'do kyīnë 'ba kö'du kida ne ᵛbete aba. Here mati o'jo Yisika zi Abarayama, tapëti ko'do mamodōmowota, Abarayama aᵛbete mo. Yaa Yisika ayi na 'bu zi Yakoba, here Yakoba ayi na 'bu zi gisi 'bëniyë 'butë dōmorīyö, mati zë ra vīdī dagbe 'ba daliᵛᵛ 'butë dōmorīyö 'ba Yiserele.

⁹ Vīdī kora nenyee zutu 'beze ra, zë na mī kumbë ra öndu nni Yosepa. Zë ogonni mo na vo kalima mī Ezipeto, mora Wīri ëdī mo aba. ¹⁰ Wīri ayᵛᵛᵛ mo biya tēmī riti 'bōmo ne, o'do mo kora vo kö'du yᵛᵛᵛ zi Yere 'ba Ezipeto. Mo o'do Yosepa na Yere 'ba Ezipeto ehe i'dī mo na vo da wa biya mati mo ëdī mo aba.”

¹¹ “Mī kadra nani mī Ezipeto ehe Kanana nyenyö ana dë. Madöyī kyënyë riti ehe zutu 'bezee ᵛ'bōnnī dë zi wakonyo kī'ja kyᵛᵛ zi konyo. ¹² Mati Yakoba owo henye nyenyö ëdī mī Ezipeto, mo utu gisi 'bëni zutu 'bezee mī ma dagba ani. ¹³ Mī kadara ti' 'bë 'bëzë ma da rīyö mo, Yosepa ayada rë nī zi öndu niyë, ëyī ra nī, ehe yere 'ba Ezipeto ayᵛᵛᵛ vo

dakota 'ba Yosepa. ¹⁴Yosepa utu litu zi 'bu ni ehe karo niyë zi tayi. Watiti 'bëzë ëdi 'butëmadomoriyö dōmomuyi. ¹⁵'Bu mo Yakoba i'bě mī Ezipeto ehe oli kpa, kaa zutu 'bezee. ¹⁶Yaa yöku zë injë hulëhu mī Sikimo, ehe usu zë mī wogo, mati Abarayama ogo kazi gisi 'ba Hamora.”

¹⁷“Ndundu mo aba kadra ɔkɔ zi Wiri zi ko'do wa ma mo alömu zi Abarayama. Watiti 'ba vidi 'beze mī Ezipeto övu ku kyedre. ¹⁸Here yere maako ayi da kyiti mī Ezipeto, mo ayɔɔ Yosepa dë. ¹⁹Mo o'do zutu 'beze na kyënyë, ehe na kamo zë ëti. Mo o'do zë zi gisi 'bënniyë kila yaga zi koli. ²⁰Mi kadra nenyë o'jo Mosa. Mo wisi na teme komo Wiri, ehe vo dakota 'bomo ongōnni gɔ mo mī liŋɔ 'ba 'bu mo yehe wota aba. ²¹Mati o'do zë na wehe zi mo kila yaga, wu'jë 'ba yere i'ja mo ehe iri mo, kaa wisi ëni. ²²Mosa i'ja wayandi laka mī Ezipeto. Mo kora kyigɔ ehe me'do 'bomo na laka.”

²³“Mati kɔɔ 'ba Mosa ëdi 'butësowɔ, mo i'bě vidi 'bëni Yiserere kongɔ. ²⁴Ko'do kölö maako aba, mo i'ja vidi 'ba Ezipeto ëdi vidi ma kölö tēmī vidi 'bëniyë ko'do na kyënyë. Mo akɔnyi vidi 'bëni ne, ofo vidi 'ba Ezipeto ne. ²⁵Mosa asösu vidi 'bëniyë ayɔɔnni ku, Wiri ako'do ni zi zë kinga na dangölö, mora zë ayɔɔnni dë. ²⁶Mi ko'do vere aba, Mosa i'ja vidi 'bëni Yiserere riyo ëdinni rë nni ku'bö, ehe mo ayɔnzɔ zi zë yata. Mo iya henye, 'E kora nee na öndu, kö'du a'di ëdiyë re ku'bö gɔ mo?’ ²⁷Mora kora mati ayeto oka ni ku'bö, adu'du Mosa dakapa, ehe ako'jo kö'du iya henye, 'Ëyi ra o'do yi na vo de ze, vurë 'beze kikye aba? ²⁸Omba zi kofo ma, kaa ofo vidi 'ba Ezipeto mataganya ne?’ ²⁹Mati Mosa owo kö'du ne, mo aho tēmī Ezipeto i'bě alima mī dakaŋo 'ba Mediyana. Gisi riyo 'bomo nee o'jo ani.”

³⁰“Tapëti kɔɔ 'butësowɔ, malayika alaya zi Mosa mī wa'do möku mī da lipi kara ra Döku 'ba Sinayi. ³¹Mosa na

rakaga kö'du wa mati mo ongƆ ne. Mo i'bě kara zi kongƆ mo na laka, ehe gu Yere iya henye, ³² 'Ma Wiri 'ba zutu 'be, mati Abarayama, Yisika, ehe Yakoba ëdinnī amötu.' Mosa ayeto tese tere aba, ehe omba dë zi bi kongƆ da möku ne. ³³ Yere iya zi mo henye, 'OƆ kamoka 'bëyī nee 'de, ga kö'du bi ma ëdī tƆƆ 'dɔmo ne kaƶo laka ra. ³⁴ Komo ma aba, mongƆ riti 'ba vidi 'bama mī Ezipeto ne ku. Mowo rala'ba 'bëzë ne ku, ehe mayi ku akaƶo zi yƆmƆ zë. Yaanya aba ne, momba yī kutu hulëhu mī Ezipeto.'

³⁵ "Mosa kölö nere ra vidi 'ba Yiserele ombannī dë, iyannī zi mo henye, 'Ëyī ra o'dƆ yī na vo de ze ehe vo vurë kikyē?" Malayika 'ba Wiri ame'do zi Mosa mī möku, ehe Wiri utu Mosa zi yƆmƆ Yiserelee ehe zi tēdī na vo dagba 'bëzë. ³⁶ Mosa agaga zë tēmī Ezipeto, ehe da Ranga Kahi, ehe mī da lipī kö'du koro ko'dƆ rakaga aba kƆƆ 'butësowƆ."

³⁷ "Mosa ra iya zi vidi 'ba Yiserele henye, 'Wiri akinzi kölö tēmī kutë vidi 'be zi tēdī na nēbī kaa mo inzi ma.' ³⁸ Mosa ika vidi 'beze mī da lipī, ehe malayika ame'do zi mo da Döku 'ba Sinayi. Ani mo irī me'do 'ba didī zi kī'dī zi ze."

³⁹ "Mora zutu 'bezee ombannī dë zi Mosa koro, zë ombannī ta'ba hulëhu mī Ezipeto. ⁴⁰ Vidi iyannī zi Arona henye, 'O'dƆ wiri maakowe zi laga dagba zi ze. Mosa ika ze yaga ta Ezipeto, mora da yƆlƆ dë a'di ra o'dƆ rë nī zi mo.' ⁴¹ Zë o'donnī wiri mbiya na da kyinë isa kora, zë i'dinnī wakumu zi mo, ehe na rakyenyi kö'du wa mati o'donnī ne. ⁴² Wiri opi gë nī zi vidi 'bëñī, ehe ila zë zi mötu kyëlu mī komoriyë, kaa ma iya mī wayöruwë 'ba Nëbiyë, 'Vidi 'ba Yiserele, i'diyë wakumu dë zi ma ehe waki'dī zi ma mī kƆƆ 'butësowƆ aba mī da lëpī ne? ⁴³ Tapëtī mo injë loko tisi 'ba wiri Molesi zi mötu, ehe obe kyëlu 'ba wiri Repena

kpa. O'de wírí mbiya nenyee zi mötu, mora yaanya aba ma kinjëë 'de kafo dakaŋo 'ba Babalöni.'

⁴⁴ Mí da lipí zutu 'bezee o'dönní bi lima 'ba Wírí, kaa Wírí ayada zi Mosa ko'do. ⁴⁵ Yaa í'dí zi zutu 'bezee, ehe zë obanní mo mati édi tí'bënní Yasowa aba zi kírí dakaŋo ne kazi vídi naniye mati Wírí ore yaga. Mo alima ani le mí kadra 'ba Dawidi. ⁴⁶ Dawidi o'do Wírí na rakyenyi, ehe ako'jo ho mo ézë na tɔ'bo zi kuvö loko 'ba Wírí zi gisi 'ba Yakoba. ⁴⁷ Ndundu mo aba Solomono ra o'ba loko ne zi Wírí.”

⁴⁸ “Mora Wírí Kyedre alima dë mí loko mati vídi köndu ra uvö. Édi kaa nëbí iya henye,

⁴⁹ ‘Wírí iya henye,

Komoríyë kyíti 'bama,

dakaŋo gara 'ba ndí ma.

Kyinë 'ba loko a'di ra akuvë zi ma?

Mí bi vala ra ma kalawo?

⁵⁰ Mo'do wasisi ku biya? ”

⁵¹ “E vo kazi kö'du kowo, ehe vídi 'ba da kyigɔ! Édiyë kaa vídi mati ombanní ŋbete dë. E 'duwí wehe ko'do Lawo Laka aba, kaa zutuwe o'dönní! ⁵² Nëbí maakowe édinni mati zutu 'be o'do zë dë na kyënyë? Zë ofonni nëbiyë mati ayadanni kö'du tayi 'ba Wírí ma Tínyö. Yaanya aba asusuwë mo, ehe ofowe mo. ⁵³ Malayika í'dinni kö'du kí'dí 'ba Wírí zi ye, mora gba orowe dë.”

Ku'du 'ba Setifano yitö aba

⁵⁴ Mati vo vurë owonni me'do 'ba Setifano, zë ayinni na kamo kyírinni konyo aba, ⁵⁵ mora Setifano oso ndo Lawo Laka aba. Mo ongɔ bi komoríyë, ongɔ bikanyi kyedre 'ba Wírí, ehe Yësu édi tɔɔ da kala tírí 'ba Wírí. ⁵⁶ Mo iya henye, “Mongɔ komoríyë ayëhu rë ní, Wisi 'ba Vídi édi tɔɔ da kala tírí 'ba Wírí.”

⁵⁷ Vo vurë nee agbögbö hë nnī na gu kyembe ehe isi mbili nnī. Kandi zë biya alᵛdrᵛnnī da Setifano, ⁵⁸ ehe u'dunnī mo yaga tēmī gawo kyedre ne. Ayetonnī mo ku'du yītō aba. Vo kiye o'bannī bᵛngᵛ 'bënnī ndī kora maaako ru mo Sawolo. ⁵⁹ Mati ëdīnnī Setifano ku'du yīyō aba zi koli, mo ako'jo yaga, iya henye, “Yere Yësu, irī lawo ma kalakyedre aba!” ⁶⁰ Mo odrᵛ domo nī akaᵛo, ehe udu gu kyembe aba iya henye, “Yere, aya'ba kö'du kyënyë ko'dᵛ 'bëzë ne dë, dë zë.” Here mo oli.

8

Yaza 'ba vo kome

¹ Sawolo ra omba da ku'du 'ba Setifano yītō aba. Mī kadra nani kanisa mī Yerusalema mī rayaza kyedre. Biya vo lö'böwë ga Yere, nje vo lītuwë, apere rë nnī mī Yudiya ehe Samariya. ² Kya vo koma maakowe usunnī Setifano ehe i'dīnnī lu'bë kö'du mo. ³ Sawolo ayeto kö'du kyënyë ko'dᵛ zi kanisa. Mo i'bë ta haliᵛo ta haliᵛo kirī vīdī kora ehe vīdī mbara zë ki'dī mī kamba.

Pilipo mī Samariya

⁴ Vo lö'böwë ga Yere ma apere rë nnī ne, i'bënnī ta ga bi biya kö'du yōyō laka ne yada mo aba. ⁵ Pilipo i'bë mī gawo kyedre 'ba Samariya ehe ayōyō kö'du 'ba Korisitᵛ ne zi vīdī. ⁶ Zë oze mbili nnī zi Pilipo, kaa mati zë owonnī ehe kongᵛnnī kö'du koro mati mo o'dᵛ. ⁷ Vīdī kayo dakyikyī aba akᵛ'jᵛ zë, ehe dakyikyī i'bënnī yaga ta rë zë ha gbögbö aba. Vo keᵛe kayo ehe vo ka'bo akᵛ'jᵛ zë. ⁸ Vīdī biya mī gawo nani na rakyenyī, ga kö'du ma ëdī rë nī ko'dᵛ ne.

⁹ Kadra maako aba kora maako ru mo Simona alima ani vīdī 'ba Samariya ko'dᵛ na rakaga. Mo ëdī mörī ko'dᵛ ehe o'dᵛ rë nī na vīdī kyedre maako. ¹⁰ Vīdī biya ma wadakayo aba ehe vo leri atᵛtᵛ rë nnī toko rᵛ mo, zë iyannī henye, “Kora nenye vo kyigᵛ 'ba Wīrī, ma ako'jo

KyigƆ ma Kyedre.” ¹¹ Kadra konda aba, Simona ëdi möri ko'dƆ zi vidí ko'dƆ na rakaga, ehe zë asesi rë nni tƆtƆ toko rƆ mo.

¹² Mora mati zë omanni ku mi kö'du kiya 'ba Pilipo, ga kö'du 'ba Damöku 'ba Wiri ehe ru 'ba Yësu Korisito, abapatisi zë biya kora mbara aba. ¹³ Simona oma kpa, ehe abapatisi mo. Mo alima kara zi Pilipo, ga kö'du mo ongƆ bi biya da kö'du koro ne rakaga aba. ¹⁴ Vo lituwë mi Yerusalema owonni henye, kya vidí maakowe mi Samariya irinni me'do 'ba Wiri ku. Here zë utunni Petero ehe Yowani zi zë. ¹⁵ Mati vo litu riyö nenye okonni, zë amötunni henye zi zë kiri Lawo Laka. ¹⁶ Gba kazi nenye, Lawo Laka i'di dë gba zi ma kölö maako tēmi zë, abapatisi zë injë mi ru 'ba Yere Yësu. ¹⁷ Petero, Yowani aba i'di kala nni da vidí 'ba Samariye, ehe zë irinni Lawo Laka.

¹⁸ Simona ongƆ Lawo Laka i'di zi vo kome mati vo lituwë i'di kala nni dë zë. Here mo i'di kōhi ¹⁹ zi Petero, Yowani aba ehe iya henye, “i'di kyigƆ nenye kpa zi ma, ezë vidí maako mi'di kala ma ku dƆ mo, akiri Lawo Laka.”

²⁰ Mora Petero iya zi mo henye, “Yi 'dö kōhi 'bēyi ne aba akinde re mi wa'do, ga kö'du asösu zi waki'di 'ba Wiri kogo kōhi aba. ²¹ Nenye anza dë lƆƆ 'bēyi, ehe Wiri ongƆ ku di'di yi anza dë na laka. ²² OtƆ dë yi tēmi kö'du sösu kyenyë 'bēyi ne, ehe ako'jo ha Wiri zi kila yi. ²³ MongƆ yi ndƆ na mikumbë, ehe ida yi ku gö mi gëri kö'du kyenyë ko'dƆ 'bēyi.” ²⁴ Simona iya henye, “Amötu zi Yere, here kö'du ma iya ne mo'dƆ rë ni dë zi ma.”

²⁵ Tapëti Petero ehe Yowani aba ayëtinni kö'du 'ba Yere ku, a'banni zi Yerusalema. Ta da gëri 'bëzë, zë ayëtinni kö'du yöyö laka ne mi daliƆ kayo 'ba Samariya.

Pilipo vo mi turu 'ba Atepiyö aba

²⁶ Malayika 'ba yere iya zi Pilipo henye, “i'bë dambaro da gëri konda 'ba lipi mati i'bë ta Yerusalema zi Gaza.”

²⁷⁻²⁸ Here Pilipo i'bě. Kora limu mi turu 'ba Atepiyö edi kpa ti'bě ta da gëri nani mi gbugbuɾu. Mo kyedre 'ba vo kɔhi sesi zi Kadasi, mati edi mbara yere 'ba Atepiyö. Mo i'bě mi Yerusalema zi mötu, ehe yaanya aba edi ku da ga gëri eni liɲɔ. Mo edi alima mi gbugbuɾu eni kö'du ko'jo temi wayöruwë 'ba nëbi Yisaya. ²⁹ Lawo Laka iya zi Pilipo henye, "i'bě zi gbugbuɾu nani, alima kara rɔ mo." ³⁰ Pilipo aho kara ehe owo kora ne edi kö'du ko'jo temi wayöruwë 'ba nëbi Yisaya. Pilipo ako'jo hɔ mo iya henye, "Ayɔlɔ mi kö'du mati edi ako'jo ne ku?"

³¹ Mo aya'ba dɔ mo iya henye, "Hala ma tɔ'bo yɔlɔ, nje ezë vidí maako ra akɔnyi ma?" Mo ako'jo Pilipo zi tayi riyë ehe lima dakapa ni. ³² Kora ne edi wayöru ko'jo iya henye,

"Akɔkɔ mo kaa timëlë mati da gëri eni zi kofo.

Mo udu dë,

kaa timëlë ma yëvu rɔ mo umu le du udu dë.

³³ O'dɔnni mo na komokaya,

mo iri vurë ma tinyö dë.

Hala mo atɔ'bo tedi gisisi aba,

ezë didi mo oba ku 'de?"

³⁴ Vo limu ne iya zi Pilipo henye, "Ayada zi ma, nëbi ne edi ame'do kö'du ni, mandere kö'du vidí maako?" ³⁵ Here Pilipo ta bi nenye ayeto temi kö'du wayöru nenye ehe ayada zi mo kö'du yöyö laka ga kö'du 'ba Yësu. ³⁶ Mati zë edi ti'bënni ta da gëri, zë ayinni bi ma wini aba. Kora limu ne iya henye, "Ongɔ te, kinye wini edi. Kö'du a'di ɔ'bo dë bapatisi ma?" ³⁷⁻³⁸ Mo i'di kö'du zi karo ne tɔrɔ. Zë 'dö riyö i'bënni akaɲo mi wini, Pilipo abapatisi mo.

³⁹ Tapëti tasi 'bëzë yaga temi wini, Lawo 'ba Yere oba Pilipo 'de. Vo limu ne ongɔ mo dekpe löhu, mora mo edi ti'bě da gëri eni rakyenyi aba. ⁴⁰ Pilipo yaa alaya mi

Azotusu. Mo i'bě tēmī gawo zi gawo, biya ta da gëri zi Kasariya, yëti kō'du laka zi vidi.

9

Rakopi 'ba Sawolo

(LƆƆ 22:6-16, 26:12-18)

¹ Mī kadra nani Sawolo nduwë yaza, kofo vo lö'böwë ga Yere. Mo i'bě zi kyedre 'ba vo karase, ² ako'jo hƆ mo kō'du waraga zi vo dagba bi 'ba mötuwë mati ëdinnī mī Damasika. Mo o'dƆ nenyë ga kō'du mo omba zi kīri ehe koba mī Yerusalema vidi kora mandere mbara ma omanni mī gëri 'ba Yere.

³ Mati Sawolo ëdi ku kara zi tƆkƆ Damasika, bikanyi laka ta komoriyë truku'du ayanyi bi toko ta rƆ mo. ⁴ Mo alëpi dakaŋo, owo gu iya zi mo henye, “Sawolo, Sawolo, kō'du a'di ëdi ma yaza?” ⁵ Sawolo ako'jo kō'du iya henye, “Yere yī 'bëyi ëyi?” Yere aya'ba dƆ mo iya henye, “Ma Yësu ra. Ma ra vidi ma ëdi ayaza. ⁶ Yaanya aba ënyi riyë ehe i'bě mī gawo kyedre ne, ani akayada zi yī a'di zi kō'do.”

⁷ Vidi kora mati ëdinnī Sawolo aba, ƆrƆnnī ani kazi me'do. Zë owonni gu, mora ongƆnnī vidi maako dë.

⁸ Sawolo ënyi riyë ta akaŋo, ehe mati ayëhu komo nī, mo Ɔ'bo dë zi wa maako kongƆ. Vidi maako ra iri mo kala aba kƆkƆ mī Damasika, ⁹ ehe kō'do wota aba mo Ɔ'bo dë zi bi kongƆ ehe onyo wa kpa dë, mandere wa kuwë.

¹⁰ Vo lö'bö maako ru mo Ananiya alima mī Damasika. Yere ame'do zi mo tēmī rayada. Ananiya aya'ba dƆ mo iya nenyë, “Yere, kinye mëdi.” ¹¹ Yere iya zi mo henye, “Ënyi riyë ehe i'bě liŋƆ 'ba Yudasi da gëri mbiyi ne. Èzë ƆkƆ ku ani, aki'ja kora maako ru Sawolo tēmī gawo 'ba Tasisi. Sawolo ëdi amötu, ¹² ehe mo ongƆ rayada kora maako ru mo Ananiya ëdi atayi zi mo ehe i'di kala nī dƆ mo, here zi mo bi kongƆ löhu.”

¹³ Ananiya aya'ba dጋ mo iya henye, “Yere, vidi kayo ayadanni zi ma, kጋ'du kyenyë mati kora nenye o'dጋ zi vidi laka 'bëyi mi Yerusalema. ¹⁴ Kinye mo ayi kalakonda aba kazi kyedree 'ba vo karase zi kirri vidi biya mati edinni ru yi ko'jo.”

¹⁵ Yere iya zi Ananiya henye, “i'bë, minzi mo ku zi ko'dጋ mo zi yada ru ma zi tu'dëë, yeree, ehe vidi 'ba Yiserele. ¹⁶ Ma na bi da ma ma kayada zi mo hala mo aki'ja riti ga kጋ'du ru ma.” ¹⁷ Ananiya i'bë ehe ödu mi loko mati Sawolo edi lima 'dጋmo. Ananiya i'di kala ni dጋ mo ehe iya henye, “Öndu Sawolo, Yere Yësu ra utu ma. Mo ra kpa alaya zi yi da gëri tayi 'bëyi kinye ne. Mo omba yi zi bi kongጋ löhu, ehe zi koso ndጋ Lawo Laka aba.” ¹⁸ Truku'du wa maako kaa ጋkጋ kyenze alëpi ta komo Sawolo, ehe mo ጋ'bጋ bi kongጋ löhu. Mo ënyi riyë abapatisi mo. ¹⁹ Here mo onyo wa, rጋ mo akyigጋ.

Sawolo ayëti kጋ'du mi Damasika

Sawolo alima ko'do maakowe aba vo lö'böwë 'ba Yere ëti mi Damasika. ²⁰ Kandi mo i'bë mi bi 'ba mötuwë ayeto yëti zi vidi henye, Yësu ra Wisi 'ba Wirri. ²¹ Vidi biya ma owonni Sawolo, na rakaga ehe iyanni henye, “Anza dë kora nenye ra edi riti ki'di zi vidi ma alimanni mi Yerusalema, mati edinni amötu mi ru 'ba Yësu? Mo ayi dë kinye zi kirri zë ehe koba zë zi kyedree 'ba vo karase?” ²² Sawolo ayëti kጋ'du kyigጋ aba. Yude ma alimanni mi Damasika, mo o'dጋ zë na rakaga mati mo ayጋnzጋ zi yada zi zë Yësu ra Korisito.

²³ Yaa kya zë maakowe o'dጋnni mala zi Sawolo kofo, ²⁴ mora mo i'ja. Mo ayጋጋ zë edinni ga ha resi 'ba gawo ne kongጋ kadra ehe yጋndጋ aba zi mo kofo. ²⁵ Yጋndጋ maako aba, vo lö'böwë Sawolo izanni mo akanjo mi бага kyedre ta da tēri.

Sawolo mi Yerusalema

²⁶ Mati Sawolo ƆƆƆ mi Yerusalema, ayƆnzƆ zi rë ni droko vo lö'böwë eti. Mora zë biya na tere, ga kö'du zë omanni dë mo vo lö'bö ma tinyö ra. ²⁷ Here Baranaba akƆnyi mo, oba mo zi vo lituwë. Mo ayada hala Sawolo ongƆ Yere, ehe hala Yere ame'do zi mo. Baranaba iya kpa henye, mati Sawolo edi mi Damasika, mo ame'do kazi tere mi ru 'ba Yësu. ²⁸ Sawolo alasi na dangölö vo lö'böwë eti mi Yerusalema, ehe ayada kö'du 'ba Yere zi vidi biya. ²⁹ Mo 'duwi hë nni wasa Yude ma edinni me'do mi ha 'ba Girigi, ehe zë ombanni zi mo kofo. ³⁰ Mora vo lö'böwë i'janni kö'du nenye, ehe obanni Sawolo zi Kasariya. Ani zë utunni mo zi Tasisi.

³¹ Here kanisa mi Yudiya, Galilaya, ehe Samariya yaanya aba ku mi kadra 'ba rakyëyi, ehe ayinni na kyigƆ, ehe Lawo Laka akƆnyi zë zi tövu ehe zi tere Wiri.

Petero akƆ'jƆ Anisi

³² Mati Petero edi alasi ta ga bi ne biya, mo i'bë zi vo lö'bö lake ma alimanni mi gawo 'ba Liyida. ³³ Ani mo i'ja kora maako ru mo Anisi, mo na rakƆƆ, kƆƆ madƆmowota mi sora Ɔ'bƆ dë zi lasi. ³⁴ Petero iya zi Anisi henye, “Yësu KorisitƆ akƆ'jƆ yi ku! Ënyï riyë, ehe aköku agburuku 'bëyi ne.” Kandi mo ƆƆƆ riyë. ³⁵ Vidi biya mi Liyida ehe SarƆƆƆ ongƆnni Anisi, ayinni na vo lö'böwë ga Yere.

Petero injë Doroka tëmi koli

³⁶ Mi JƆpa mbara vo lö'bö maako, edi ru mo Tabita. Ru mo ha Girigi aba Doroka. Mo edi 'duwi kö'du laka ko'dƆ zi vidi ehe zi vo leriye. ³⁷ Mora mo alëpi na kƆƆ ehe oli. Zë akakanni rƆ mo, i'dinni mo mi lokotƆƆ. ³⁸ JƆpa anza dë na kƆwƆ ta ra Liyida, ehe vo lö'böwë owonni Petero edi ani. Zë utunni vidi kora riyö zi kiya zi mo, “AkƆ, ayi ze aba kandi ezë atƆ'bƆ!” ³⁹ Kandi Petero i'bënni zë eti. Vidi kora nee obanni Petero riyë mi lokotƆƆ. Mbara lu'bë kayo

ëdinní ani akudu. Zë ayadanní zi mo bɔnge mati Doroka ëdí ako'dɔ mo gba na dídi.

⁴⁰ Tapëti Petero utu vídi ku biya yaga ta loko, odrɔ da omo ní akaɲo, amötu. Here ofɔ rë ní zi yöku 'ba Doroka ehe iya henye, “Tabita, ënyí riyë!” Mbara ne ayëhu komo ní. Mati ongɔ Petero, mo alima riyë. ⁴¹ Petero írì mo kala ní aba akɔnyi mo da ndí mo. Petero ako'jo mbara lu'bë nee ehe kya 'ba vo lö'bö laka maakowe, ayada zi zë Doroka ënyí ku na dídi tēmí koli. ⁴² Vídi biya mí Jɔpa mati owonní kö'du ma o'dɔ rë ní ne, ma kayo tēmí zë omanní mí Yere. ⁴³ Petero alima mí Jɔpa ko'do kayo aba mí liɲɔ 'ba kora maako ru mo Simona, vo wana kɔ'jɔ ra.

10

Petero Koronɔliyö aba

¹ Mí Kasariya kora maako ëdí ani ru mo Koronɔliyö, mo vo da kanya lamikölö 'ba Roma ako'jo “Gboko tēmí Italiya.” ² Koronɔliyö kora 'ba yëni ra, mati ere Wírì ehe vídi biya 'bëni ëti. Mo i'di kɔhi kyɔ zi vo leriye, ehe 'duwi amötu zi Wírì. ³ Kadra wota tapëti kadra kutë, Koronɔliyö ongɔ rayada kazi Wírì. Mo ongɔ malayika kazi Wírì ëdí tayi zi mo, ehe ko'jo mo ru aba, “Koronɔliyö.”

⁴ Koronɔliyö na rakaga, mati mo ongɔ bi da malayika. Here, mo ako'jo kö'du iya henye, “Yere, a'di ra kö'du nenye biya gɔ mo?” Malayika aya'ba dɔ mo iya henye, “Wírì owo mötu 'bëyi ku, ehe ayɔɔ wakí'di 'bëyi zi vo leriye ne ku. ⁵ Yaanya aba utu vídi kora maakowe Jɔpa, zi kora maako ru mo Simona Petero. ⁶ Mo ëdí alima kora maako aba vo likɔ ko'dɔ ru mo Simona, mo alima mí liɲɔ ma kara ha ranga.” ⁷ Tapëti kö'du nenye kiya, malayika i'bë wëni. Koronɔliyö ako'jo riyö vo kalima 'bëniyë ehe vo kanya kölö 'bëni ma ëdí Wírì mötu. ⁸ Mo iya ga kö'du ne biya zi zë, ehe utu zë Jɔpa.

⁹ Kadra kutë mī ko'do ma ta gɔ mo, mati kora nenyee ëdinni ku tayi kara Jɔpa, Petero i'bě ku riyë komo lembe amötu. ¹⁰ Mati zë ëdinni wakonyo kɔ'jɔ, mo na o'bo, omba zi wakonyo, mora mo ongɔ rayada kazi Wiri. ¹¹ Mo ongɔ komoriyë ayëhu rë nī, ehe wa maako ayi akaŋo kaa mbili bɔngɔ kyedre bi golo'bo sowɔ ënī aba. ¹² Mī mo dakyinë ngötu biya, ngötuwë 'ba liŋɔ, watelee, ehe aliye. ¹³ Gu iya zi mo henye, “Petero, ënyi riyë! Ofo nenyee, ehe onyo zë.”

¹⁴ Mora Petero iya henye, “Yere, mɔ'bo də ko'do mo, gba monyo wa maako na ti'da, ehe anza də na laka zi konyo.” ¹⁵ Gu ame'do zi mo löhu, “Ëzë Wiri o'do wa maako ku ŋbala, iya də henye, anza də na laka zi konyo.” ¹⁶ Nenyee o'do rë nī da wota, gba kazi mbili bɔngɔ ne truku'du koba hulëhu komoriyë.

¹⁷ Mati Petero gba sösu mī me'do nenyee a'di, kora ma Koronɔliyö utu zë ne, ayi ɔɔnni ha loko 'ba resi. I'janni gëri liŋɔ 'ba Simona ku, ¹⁸ ehe ako'jonnī kɔɔ here ne Simona Petero ëdi alima ani.

¹⁹ Mati Petero ëdi gba kö'du ma o'do rë nī ne sösu, Lawo iya zi mo henye, “Kora wota ëdinni kinye bi koma kö'du yi. ²⁰ Kandi i'bě akaŋo, ehe i'bě zë ëti. Asösu də, ma ra mutu zë.” ²¹ Petero i'bě akaŋo iya zi kora nee henye, “Ma ra ëdiyë akoma. Ayiye ga a'di?”

²² Zë aya'banni da me'do iyanni henye, “Vo da kanye Koronɔliyö ra utu ze. Mo kora laka ra, mo amötu Wiri, ehe vidi biya 'ba Yuda ombanni mo. Malayika laka 'ba Wiri ra ayada zi Koronɔliyö zi kutu litu zi yi, here mo atɔ'bo kowo a'di ra zi yi kiya.” ²³ Petero ako'jo zë zi ko'do ani. Mī ko'do vere, Petero ehe kya 'ba vo lö'böwë mī Jɔpa i'bënni kora mati ayinni kazi Koronɔliyö ne ëti.

²⁴ Mī ko'do vere aba zë ɔkɔnni mī Kasariya bi ma Koronɔliyö ëdi bi zë kisi. Mo ako'jo karo 'bënyë ehe aboka ma kare. ²⁵ Mati Petero ɔkɔ, Koronɔliyö amëtë mo,

here mo alᛚdrᛚ burutu Petero, ehe ayeto mo yeto. ²⁶ Mora Petero injë mo, ehe iya henye, “ᛚᛚᛚ riyë! Ma anza dë ndra ta da vīdī kōndu.”

²⁷ Mati Petero ödu loko, mo ëdī gba me'do Koronᛚliyö aba, vīdī kayo ëdinnī ani. ²⁸ Petero iya zi zë henye, “Ayᛚle ku laka, ze Yude kö'du kī'dī 'beze ila ze dë zi wa maako ko'dᛚ vīdī maako ëtī, mora Wīrī ayada zi ma, mo asösu dë vīdī maako ëdī na ti'da mandere anza na laka. ²⁹ Mati utuwë zi ma zi tayi kinye, mayi ku. Yaanya aba momba zi yᛚᛚ kö'du a'di utu lītu ga ma?”

³⁰ Koronᛚliyö aya'ba dᛚ mo iya henye, “Ko'do sowᛚ alaga ëdī kaa kadra wota 'ba hutaga, mëdī amötu līᛚ. Truku'du kora maako usu bᛚngᛚ kanyi ᛚᛚᛚ da komo ma. ³¹ Mo iya henye, ‘Koronᛚliyö, Wīrī owo mötu 'bëyi ku ehe mo ayᛚᛚ wakī'dī 'bëyi zi vo leri ku. ³² Yaanya aba utu lītu mī Jᛚpa zi Simona Petero. Mo ëdī na yingᛚ mī līᛚ 'ba Simona vo likᛚ ko'dᛚ, alima kara ha ranga.’ ³³ Mutu lītu kandi gë yī, ehe ëdī da kö'du komba laka aba zi yī tayi ne. Ze biya dëdī kinye da komo Wīrī zi kowo a'di akiya.”

Me'do 'ba Petero

³⁴ Petero ame'do henye, “Yaanya aba ma yᛚᛚ ku Wīrī o'dᛚ ᛚᛚᛚ vīdī biya kōlö. ³⁵ Wīrī na rakyenyi vīdī ma ere nī, ehe o'dᛚ wa ma lake. ³⁶ Ayᛚle kö'du kise mati Wīrī i'dī zi vīdī 'ba Yiserele, mati mo utu Yësu Korisitᛚ, Yere 'ba vīdī biya, zi rakyëyi kī'dī zi zë. ³⁷ Ayᛚle ku wa mati o'dᛚ rë nī, ta bi ne biya mī Yudiya. Ayeto biya mī Galilaya, tapëtī Yowani ayada biya zi vīdī bapatisi. ³⁸ Wīrī i'dī Lawo Laka ehe kyigᛚ zi Yësu tēmī Nazereta. Mo ëdī Yësu aba, mati mo alasi toko kö'du laka ko'dᛚ, ehe vīdī kᛚ'jᛚ aba, zë ma hu kyigᛚ 'ba Satani. ³⁹ Ze biya dongᛚ wa ma o'dᛚ 'dö mī Yuda ehe mī Yerusalem. I'dī Yësu zi koli da taka, ⁴⁰ mora ko'do wota aba yaa, Wīrī injë mo na didī, ehe o'dᛚ mo zi kongᛚ. ⁴¹ Anza vīdī biya ra ongᛚ mo, ze ra nje dongᛚ

mo, wakonyo ehe wakuwē mo aba tapētī tēnyī 'bᵛmo tēmī koli. Ze ra Wīrī inzi zi yada kō'du mo zi vīdī maakowe. ⁴² Wīrī ayada zi ze zi yōyō zi vīdī henye, Yēsu ra inzi mo ku zi vurē 'ba dīdī yōku ētī kiya. ⁴³ Nēbī biya iyannī henye, vīdī biya ma ēdinnī koma aba mī Yēsu, akila kō'du kyēnyē 'bēzē ne mī ru mo.”

Tu'dē irīnnī Lawo Laka

⁴⁴ Mati Petero ēdī gba ame'do, Lawo Laka ayi da vīdī ma ēdī mbili nnī koze ne. ⁴⁵ Kya 'ba vo kome ma ḡbete, mati ayinnī Petero ētī, zē na rakaga ga kō'du Lawo Laka i'dī ku zi tu'dēē, ⁴⁶ ga kō'du zē owonnī tu'dē ēdinnī ku me'do mī ha mēnzē maakowe Wīrī yeto aba. Here Petero iya henye, ⁴⁷ “Tu'dē nenyee i'dī Lawo Laka ku zi zē, kpa kaa dēdī mo aba. Ma yᵛᵛ ku vīdī maako ᵛ'bᵛ dē ze yata ta bi zē bapatisi.” ⁴⁸ Petero i'dī kō'du zi zē bapatisi mī ru 'ba Yēsu Korisitᵛ. Here zē ako'jonnī hᵛ mo zi lima rē nnī ko'do tisi aba.

11

Petero mī kutē vo lō'bōwē mī Yerusalema

¹ Vo lītuwē ehe vo lō'bōwē mī Yudiya owonnī henye tu'dēē ombannī da kō'du kise 'ba Wīrī ku. ² Here mati Petero ayi Yerusalema, kya vo kome ḡbete ayeto hē nnī wasa mo aba, ³ zē iyannī henye, “Yī alima na yingᵛ mī liḡᵛ 'ba tu'dēē, ehe onyo wa kpa zē ētī!”

⁴ Here Petero ayada kō'du ma o'dᵛ rē nī, iya henye, ⁵ “Mēdī mī gawo 'ba Jᵛpa ehe mēdī amōtu, mati mongᵛ rayada kazi Wīrī. Mongᵛ komoriyē ayēhu rē nī, ehe wa maako kaa mbili bᵛngᵛ kyedre irī ta bi golo'bᵛ 'bᵛmo sowᵛ tayi akaḡo zi ma. ⁶ Mati mongᵛ bi mī mo, ngōtuwē 'ba liḡᵛ, ngōtu mōkuwē, watelee, ehe aliye. ⁷ Mowo gu iya zi ma henye, ‘Petero, ēnyī rīyē! Ofo nenyee, ehe onyo zē.’ ⁸ Mora miya henye, ‘Yere, mᵛ'bᵛ dē ko'dᵛ here, gba

monyo wa maako mati ëdi na ti'da ehe mandere anza na laka zi konyo ne dë.'

⁹ Gu ta komoriyë ame'do zi ma löhu, iya henye, 'Ëzë Wiri o'do wa maako ku nbala, iya dë henye, anza dë na laka zi konyo.' ¹⁰ Nenyë o'do rë ni da wota, gba kazi koba mo biya löhu komoriyë. ¹¹ Truku'du kora wota tēmi Kasariya ɔɔnni komo loko mati mēdi alima 'domo. ¹² Lawo Laka ayada zi ma ti'bë zë eti ehe kazi kö'du sösu. Here öndu mi Yësu modaka i'bēnni ma aba, ehe dödu mi loko 'ba kora nenyë. ¹³ Mo ayada zi ze malayika alaya zi ni, iya henye, 'Utu vidi maako Jopa zi kora maako ru mo Simona Petero, ¹⁴ mo akayada zi ye hala yi ehe vidi biya mi liɔ 'bëyi akayomɔ.'

¹⁵ "Tapēti ma yeto me'do, i'di Lawo Laka zi zë, kaa mati Lawo Laka i'di zi ze biyeto aba. ¹⁶ Ma sösu me'do 'ba Yere, iya henye, 'Yowani abapatisi wini aba, mora akabapatisiye Lawo Laka aba.' ¹⁷ Wiri i'di zi tu'dë naniye kpa waki'di mati mo i'di zi ze, mati di'di koma 'beze mi Yere Yësu Korisito. Hala ma kayata Wiri?" ¹⁸ Mati zë owonni Petero iya nenyë, ɔɔnni ta bi hë nni wasa, ehe ayetonnii Wiri yeto, iyanni henye, "Wiri yaanya aba o'do tu'dëe ku dë nni koto zi ni, ehe i'di didi ku kpa zi zë."

Kanisa mi Atiyoko

¹⁹ Kya 'ba vo lö'bö 'ba Yere maakowe apere rë nni ga kö'du 'ba wayaza ma ayeto kofo 'ba Setifano aba. Zë i'bēnni kɔwɔ kaa Ponisiya, Seyipurusu, ehe Atiyoko. Zë ayadanni kö'du kise ne nje zi Yude. ²⁰ Kya 'ba vo lö'bö maakowe tēmi Seyipurusu ehe Sirënë i'bēnni Atiyoko ehe ayetonnii yada zi vidi 'ba Giriği kö'du yöyö laka ne ga kö'du 'ba Yere Yësu. ²¹ Kyigɔ 'ba Yere ëdi zë aba, ehe vidi kayo otɔ dë nni zi Yere, ehe omanni mi mo.

²² Kö'du yöyö ma o'do rë ni ne, okɔ zi kanisa mi Yerusalema, ehe zë utunni Baranaba Atiyoko. ²³ Mati

Baranaba ɔkɔ ani, ehe ongo hala Wirī i'di kö'du lake ku zi zë. Mo na rakyenyi, ehe mo alenze zë zi limanni koma aba mi Yere biya di'di nni aba. ²⁴ Baranaba mo kora laka 'ba koma kyedre aba, ehe oso mo ndɔ Lawo Laka aba. Vidi kayo otɔ dë nni zi Yere.

²⁵ Here Baranaba i'bë Tasisi Sawolo koma. ²⁶ Mati mo i'ja Sawolo, ika mo Atiyɔkɔ. Ani zë adɔkonnī rë nni kanisa ëti kɔɔ kɔlɔ, ehe ayandi vidi kayo. Ani mi Atiyɔkɔ vo lö'böwë 'ba Yere dagba ako'jo Korisitɔ 'ba.

²⁷ Mi kadra nenyē aba, kya 'ba nēbī maakowe ta Yerusalemā ayinnī Atiyɔkɔ. ²⁸ Ma kɔlɔ tēmī zë ru mo Agabusu. Wakɔnyi 'ba Lawo Laka aba, mo ayada kö'du iya henye, “Madöyī kyēnyē atēdī tēmī damöku ne biya.” O'dɔ rë nī mi kadra ma Kulidasi ra na yere. ²⁹ Vo lö'bö ma ëdinnī mi Atiyɔkɔ ombannī zi kutu wakɔnyi maako zë atɔ'bɔnnī zi önduwë mi Korisitɔ ma ëdinnī mi Yudiya. ³⁰ Here zë inzinnī Baranaba ehe Sawolo zi koba wakī'di 'bënnī zi vo dagbe 'ba vo lö'böwë mi Yerusalemā.

12

Heroda ayaza vo kome

¹ Mi kadra nani, Yere Heroda ayaza kya vidi 'ba kanisa. ² Mo i'di kö'du zi vo kanye zi da Yemisi öndu 'ba Yowani kikyē kulu aba. ³ Mati Heroda ongo nenyē o'dɔ vidi 'ba Yude na rakyenyi, mo iri Petero mi kadra karama 'ba mangɔlɔ'bɔ kazi langa. ⁴ Mo i'di Petero mi kamba, ehe i'di kö'du zi vo kanya gboko sowɔ zi go mo kongɔ. Heroda o'dɔ mala zi mo ki'di bi 'ba vurë, komo vidi kayo tapëti karama 'ba laga 'ba koli. ⁵ Mati Petero ëdi na sesi mi kamba, vidi 'ba kanisa ɔɔnnī dë ta bi 'ba mötu zi Wirī ga kö'du mo.

Ayasi Petero na dangölö tēmī kamba

⁶ Gba ta komo yጋጋጋ zi Petero ki'di bi 'ba vurë, mo ëdi ako'do, ehe ida mo nyጋri riyö aba mi kutë vo kanya riyö. Vo kanya riyö maakowe ëdinni ha loko ma ödu mi kamba ne kongጋ. ⁷ Truku'du malayika kazi Yere alaya, ehe bikanyi ayanyi bi toko mi kamba. Malayika ne isa Petero ta dakapa mo, ehe aliro mo riyë. Here mo iya henye, “Kandi! Ënyi riyë!” Nyጋri alëpinni ta kala mo, ⁸ ehe malayika ne iya zi mo henye, “Ënyi, usu böጋጋ rë yi, ehe usu kamoka 'bëyi.” Petero o'dጋ kö'du ma ayada zi ni. Here malayika iya henye, “Yaanya aba usu böጋጋ alikölu 'bëyi, ehe usu ga ma.”

⁹ Petero i'bënni malayika aba, mora mo asösu kö'du ne wiri ra isi ni. ¹⁰ Zë i'bë alaganni gboko riyö 'ba vo kanye, ehe mati ayinni ha resi 'ba köhi zi gawo kyedre, ayëhu rë ni na bi dë ni. Zë i'bënni yaga, ehe mati ëdi ti'bënni ta da gëri, kandi malayika alaya dë. ¹¹ Mati Petero ayጋጋ kö'du ma o'dጋ rë ni ne, mo iya henye, “Yaanya aba ma yጋጋ ku Yere ra utu malayika ëni zi yጋጋጋ ma kazi Heroda, ehe kazi wa biya vo dagbe 'ba Yude asösunni zi ko'dጋ zi ma.”

¹² Here Petero i'bë zi liጋጋ 'ba Mariya, ma 'ba Yowani Marako. Vo lö'böwë 'ba Yere ayinni ga bi kölö ani, ehe ëdinni amötu. ¹³ Petero akökö ha resi, ehe vo kalima mbara maako ru mo Roda, ayi ha loko zi dጋ mo ya'ba. ¹⁴ Mati mo owo gu Petero, mo rakyenyi aba ndra, mo ayëhu ha resi dë. Mo aho hulëhu loko, ehe iya zi vidiyë henye Petero ëdi atጋጋ ani. ¹⁵ Mora vidi biya ayadanni zi mo, iyanni henye, “Yi vo nökyi.” Mora mo zጋ kiya henye, ne Petero ra. Here zë iyanni henye, “Ne malayika ጋmo ra.”

¹⁶ Petero zጋ kökö, le mi ndundu mo zë ayëhunni ha resi. Zë ongጋnni mo ehe zë na rakaga. ¹⁷ Petero ame'do kala ni aba zi zë zi tጋጋnni ti. Mo ayada hala Yere ika ni yaga tëmi kamba. Mo iya kpa henye, “Ayade zi Yemisi ehe zi öndu

maakowe kö'du ma o'do rë ni ne.” Tapëti mo, mo ila bi nani ehe i'bë bi maako.

¹⁸ Mî damindö vere, vo kanya ma ëdinni bi kongo rasösu kyedre aba, ehe rakaga aba kö'du a'di oko zi Petero. ¹⁹ Heroda i'di kö'du zi vo kanya 'bëniyë zi mo koma, mora du i'janni mo dë. Here mo ako'jo ha vo kanye, ehe i'di zë zi kofo. Tapëti nenyë, Heroda ila Yudiya i'bë zi lima mî Kasariya yaa.

Koli 'ba Heroda

²⁰ Heroda ehe vidi 'ba Tiyere ehe Sidoni na kamo oka ma kölo maako aba. Here gboko temi zë i'bënni Balatusu kongo, ma kölo temi vidi kyedre mî turu 'ba Heroda. Zë alëlunni da Balatusu henye nombanni zi rakyëyi ko'do mî kutë gawo 'bëzë ehe Heroda, ga kö'du dakaño 'bëzë i'ja wakonyo 'bëni ta bi ma Heroda na vo do mo.

²¹ Mî kadra ma zë ombanni do mo, Heroda ayi usu rë ni mî bongö 'ba yere. Mo alima da kyiti 'ba vurë ëni. ²² Vidi agbögbö hë nni iyanni henye, “Ame'do ndra kaa Wirî ta da vidi kora!” ²³ Kandi malayika kazi Yere otra mo akaño, ga kö'du mo oba wakoro 'ba Wirî. Kuruwë onyonni Heroda ehe oli.

²⁴ Kö'du kise 'ba Wirî zo rë ni pere. ²⁵ Tapëti Baranaba ehe Sawolo o'donni ጊጋ ma utu zë zi ko'do mo ne ku, a'banni Yerusalema, ehe obanni Yowani Marako kpa nni aba.

13

Baranaba ehe Sawolo

¹ Mî kutë vidi 'ba kanisa 'ba Atiyoko nëbi maakowe ehe vo komoyandiye ëdinni. Zë ra Baranaba, Simiyono ako'jo kpa Nigara, Lusiyosi temi Sirënë, Manani mo aboka 'ba yere Heroda ma kara, ehe Sawolo. ² Mati zë ëdinni Yere yeto ehe ha koro, Lawo Laka iya henye, “Inziye Baranaba

ehe Sawolo zi łŁŁ mati minzi zë zi ko'do.” ³ Here tapëti ha koro ehe mötu, zë i'dinni kala nni dë zë, ehe utunni zë da gëri 'bënni.

Baranaba ehe Sawolo mi Seyipurusu

⁴ Lawo Laka utu Baranaba ehe Sawolo zi Selesiya, ehe ta ani zë i'bënni da rutu 'ba Seyipurusu. ⁵ Zë ɔkɔnni Salamisi, ayetonni kö'du kise 'ba Wiri yeti mi bi 'ba mötuwë 'ba Yude. Yowani Marako ëdi zë aba kaa vo wakɔnyi. ⁶ Baranaba ehe Sawolo umunni da rutu zi Papahɔsi. Ani zë i'janni kora maako tëmi Yude, ru mo wisi 'ba Yësu. Mo vo möri ehe nëbi vo ndɔndɔ. ⁷ Mo o'do łŁŁ kpa zi Serigisu Pawolosi, yere 'ba rutu ne.

Serigisu Pawolosi, vo kö'du yɔłŁ, omba zi kowo kö'du kise 'ba Wiri, ehe mo utu litu kö'du Baranaba ehe Sawolo. ⁸ Mora Barayësu vo möri, ru mo maako Elimasi, awasa kö'du 'bëzë ne. Mo ayɔnzɔ zi yere sesi kazi koma mi Yësu. ⁹ Here Sawolo, ru mo maako kpa Pawolo, oso ndɔ Lawo Laka aba, mo ongɔ bi mbiyi da Elimasi ¹⁰ ehe iya henyë, “Yi wisi 'ba Satani! Yi vo ndɔndɔ ehe vo wehe 'ba kö'du laka. Ndala aba, atɔrɔ ta bi me'do kyënyë kiya ra gëri tinyö 'ba Yere? ¹¹ Yere omba ti'bë riti ki'di zi yi, yi ko'do yaa na vo komoköndu. ɔ'bo dekpe zi bikanyi 'ba kadra kongɔ.”

Kandi komo kora ne ayöfu matutu köndu aba, ehe mo i'bë toko vidi maako koma zi ni gaga kala aba. ¹² Mati yere ongɔ kö'du mati o'do rë ni ne, mo rakaga aba mi kö'du yandi ga kö'du 'ba Yere ne. Here mo oma mi Yere.

Pawolo ehe Baranaba mi Atiyɔkɔ Pisidiya

¹³ Pawolo ehe oka maakowe ëti ilanni Papahɔsi ehe i'bënni zi Paga mi Pambaliya, mora Yowani Marako ila zë i'bë hulëhu mi Yerusalema. ¹⁴ Kɔsɔ zë ne i'bënni dagba kazi Paga zi Atiyɔkɔ mi Pisidiya. Here mi ko'do 'ba ralawo aba zë i'bënni mi bi 'ba mötu ehe alimanni akaŋo. ¹⁵ Tapëti

kö'du ko'jo tëmì kö'du kì'di ehe wayöruwë 'ba nëbiyë, vo dagbe utunnì vidi maako zi yada zi Pawolo ehe Baranaba henye, “Aboka me, ezë ëdiyë kö'du maako aba zi kiya mati akakönyi vidi, iye.”

¹⁶ Pawolo ënyi riyë. Mo o'do kala ni, ehe ame'do, iya henye, “Vidi 'ba Yiserele, ehe vidi maako 'ba tu'dëë kpa mati ëdinnì mötu Wirì, oze mbili ye. ¹⁷ Wirì 'ba Yiserele inzi zutu 'bezee, ehe mo ila vidi 'beze kaa vo leze mati ëdi alimannì Ezipeto. Ani mo o'do zë na kyigö. Here kyigö gära 'bëni aba, mo ayasi zë yaga. ¹⁸ KƆƆ 'butësowö mo ongö gë zë mi da lipi. ¹⁹ Tapëti mo ayaŋa tu'dë madomoriyö mi Kanana, mo i'di dakaŋo 'bëzë zi vidi 'bëniyë kaa drivu. ²⁰ Nenye o'do rë ni iri kƆƆ lamisowö 'butëmuyi.”

“Tapëti kadra nani, Wirì i'di vidi 'bezee na vo vurëë le mi kadra 'ba nëbi Samowe. ²¹ Here vidi ombannì yere. Wirì i'di zi zë Yere Sawolo, wisi 'ba Kisi ta daliŋö 'ba Benyimona. Mo iri kƆƆ 'butësowö. ²² Tapëti Wirì iri Sawolo, i'di Dawidi na yere pëti mo. Wirì iya ga kö'du mo henye, ‘Dawidi wisi 'ba Jese ëdi kyinë 'ba vidi ma o'do ma ndra na rakyenyi. Mo o'do wa biya, mati momba mo zi ko'do.’ ²³ Tëmi kozo 'ba kora nenye, Wirì ika vo wayömo Yësu zi Yiserele, kaa alömu.”

²⁴ “Mora gba kazi Yësu ayi dë, Yowani ëdi ayada zi vidi biya mi Yiserele zi dë nnì kotö hulëhu zi Wirì ehe bapatisi kirì. ²⁵ Mati lƆƆ 'ba Yowani ëdi ku kara zi rë ni kinde, mo iya henye, ‘Asösu 'be ma ëyi ra? Manza dë vidi mati ëdiyë bi mo kisi. Owowe mo ëdi tayi. Mo atayi 'da, ehe manza dë laka zi kamoka ömo kinga.’ ”

²⁶ “Öndu me, kozowe 'ba Abarayama, tu'dëë biya mati ëdinnì kinye Wirì mötu, kö'du kise 'ba wayömo nenye utu zi ze. ²⁷ Vidi 'ba Yerusalema ehe vo dagba 'bëzëë ayölonni dë ëyi ra Yësu. Mandere zë ayölonni kpa dë mi me'do 'ba

nēbīyē mati ēdī ako'jonnī mī ko'do 'ba ralawo biya. Zē o'dōnnī me'do 'ba nēbīyē ayi ku tīnyō vurē kikye aba ra Yēsu. ²⁸ Gbī le ēzē i'ja kō'du maako dē le zi Yēsu kī'dī zi kofo, zē nduwē ha Pilato ko'jo zi mo kofo. ²⁹ Tapētī o'dōnnī wa mati nēbīyē ayōrunnī kō'du Yēsu, oba mo akaṅo ta da taka ehe i'dī mī ogo.”

³⁰ “Mora Wīrī injē mo tēmī koli. ³¹ Ko'do lakyi aba Yēsu alaya zi vīdī mati i'bēnnī mo aba tēmī Galilaya zi Yerusalemā. Yaanya aba ēdīnnī kō'du mo yada zi vīdī 'bezee. ³² Ze kinye zi yada zi ye kō'du yōyō. Wa mati Wīrī alōmu zi zutu 'bezee, ³³ na ko'do, yaanya aba mo o'do ku zi ze Yēsu kīnjē aba zi dīdī. Ēdī kaa Wayeto 'ba Dawidi ma rīyō iya henye,
‘Yī wisi ama ra,
ndenye mayi ku na 'Bu yī.’”

³⁴ “Wīrī injē Yēsu tēmī koli ehe ila ida rᵛ mo dē zi teje. Ēdī kaa Wīrī iya,

‘Ma kī'dī zi yī wa laka mati ma lōmu zi Dawidi.’

³⁵ Ehe mī Wayeto 'ba Dawidi maako iya henye,

‘Ila vīdī laka 'bēyī ne dē zi teje mī ogo.’

³⁶ Mati Dawidi ēdī gba na dīdī, mo oro Wīrī. Here tapētī mo oli, usu mo mī ogo 'ba zutu 'bōmowe, ehe ida rᵛ mo eje. ³⁷ Mora vīdī mati Wīrī injē tēmī koli, ida rᵛ mo eje dē.”

³⁸ “Aboka me, kō'du kise ne ēdī henye, Yēsu akila kō'du kyēnyē 'be! ³⁹ Kō'du kī'dī 'ba Mosa o'bᵛ dē e ko'do tīnyō tēmī kō'du kyēnyē 'be biya. Mora vīdī ma ēdī koma aba mī Yēsu, Wīrī ako'do mo tīnyō. ⁴⁰ Ēdīyē komokandi aba kazi, kō'du ma nēbī iyannī ne mo'do rē nī dē zi ye. Zē iyannī henye,

⁴¹ ‘E vīdī ma o'de lasa ra Wīrī,

ēdī rakaga aba ehe akoli.

Ma ko'do wa maako mī kadra 'be,

Ɔ'be dë zi koma,
 ëzë vidi maako ayada le zi ye.' ”

⁴² Mati Pawolo ehe Baranaba ëdinnĩ ku bi 'ba mötu 'ba Yude kila, vidi alenzenni zë zi kiya kyƆ kö'du kölö nenyee ko'do 'ba ralawo vere aba. ⁴³ Tapëti mötu, Yuda kayo ehe tu'dë kayo ma ëdinnĩ Wiri mötu ne, i'bënni zë ëti. Pawolo ehe Baranaba alenze zë biya zi lima mi rakyëyi 'ba Wiri.

⁴⁴ Mi ko'do 'ba ralawo vere, vidi biya 'ba mi gawo ayinni zi kö'du kise 'ba Yere kowo. ⁴⁵ Mati Yude ongönni vidi kayo nee, zë na mikumbë. Zë alidinni Pawolo ehe ame'donni na kyënyë ra kö'du biya mati mo iya ne. ⁴⁶ Mora Pawolo ehe Baranaba kazi tere iyanni henye, “Domba zi yada kö'du kise 'ba Wiri zi ye, gba kazi yada zi vidi maakowe. Mora ombe kö'du kise ne dë! Nenyee ayada henye, ombe didi ma nburu nburu ne dë. Yaanya aba dëdi ti'bë zi tu'dëë. ⁴⁷ Yere i'di kö'du zi ze henye, ‘Mi'di yi kinye kaa bikanyi zi tu'dëë, zi koba wayömo 'ba Wiri zi vidi mi dakaŋo biya.’ ”

⁴⁸ Kö'du kise nenyee o'do tu'dëë na rakyenyi, ehe zë ayetonnĩ me'do 'ba Yere. Vidi biya ma inzi ku kö'du didi ma nburu nburu, here omanni mi Yere. ⁴⁹ Kö'du kise ga kö'du 'ba Yere apere rë ni biya mi dakaŋo nenyee. ⁵⁰ Mora Yude i'bënni zi mbara kyigö ma erenni Wiri, ehe kora vo dagbe 'ba gawo. Zë ofönni zë na kyënyë ra Pawolo ehe Baranaba, ehe ayetonnĩ zë yaza. Zë orenni zë yaga tëmi kapa 'ba dakaŋo nenyee. ⁵¹ Pawolo ehe Baranaba akytic durufu 'ba ga bi nani ta ndi nni, ehe i'bënni dagba zi Yiköniyömu. ⁵² Mora vo lö'böwë 'ba ga ndi Yësu biya na rakyenyi, ehe osonni ndo Lawo Laka aba.

¹ Pawolo ehe Baranaba ame'donni mi bi 'ba mötu mi Yikoniyömu, ehe Yuda kayo ehe tu'dë kayo omanni mi Yere. ² Mora Yuda ma ombanni dë koma mi mo, o'donni tu'dë maakowe na kamo ehe ofo rë nni na vo wehe ra önduwë mi Korisitö. ³ Pawolo ehe Baranaba alimanni ani kadra konda aba, me'do kö'du 'ba Yere kazi tere, ehe Yere i'di kyigö zi zë, zi kö'du koro kö'do ehe rakaga, mati akayada kö'du kise 'ba rakyëyi ëdi tinyö. ⁴ Vidi mi gawo 'ba Yikoniyömu ayolonni dë a'di zi sösu. Kya maakowe omanni mi gboko 'ba Yude ehe maakowe omanni mi vo lituwë.

⁵ Ndundu mo aba, tu'dë maakowe ehe Yude, bi kölö vo dagba 'bënni ëti, ombanni mala kö'do zi kö'do zë na kyënyë ehe zë ku'du yitö aba brua. ⁶ Mati Pawolo ehe Baranaba ayolonni wa ma ëdi rë ni kö'do, zë ahonni mi dakaño 'ba Lëyikoniya, ani mi gawo 'ba Liyisitra ehe Dëbë ehe bi ma kara dakapa dakaño ne. ⁷ Ani zë nduwë kö'du yöyö laka ne yëti.

Pawolo ehe Baranaba mi Liyisitra

⁸ Mi Liyisitra, kora maako ëdi ani o'jo mo na ndi keje ehe o'bo dë zi lasi. ⁹ Kora ne ëdi mbili ni koze da me'do 'ba Pawolo. Mati Pawolo ongö mo ëdi koma aba mi Yësu zi kö'jo, ¹⁰ mo agbögbö hë ni iya henye, “Ënyï riyë!” Kora ne ofu riyë ehe ayeto lasi toko. ¹¹ Mati vidi kayo ne ongönni wa ma Pawolo o'do ne, agbögbö hë nni yaga mi ha 'ba Lëyikoniya, iyanni henye, “Wiriye ofonni rë nni ku na vidi köndu ehe ayinni ku akaño zi ze!” ¹² Vidi i'dinni ru da Baranaba, Zeyusi, ehe i'dinni ru da Pawolo Hemoso, ga kö'du mo ra ame'do. ¹³ Yëkelu 'ba Zeyusi ëdi kara ha bi tödu zi gawo kyedre. Vo karasa 'ba Zeyusi ika ise ehe döruwë ha resi 'ba gawo kyedre, ga kö'du mo ehe vidiyë ombanni zi ki'di wakumu zi zë.

¹⁴ Mati Pawolo ehe Baranaba ayolonni kö'du nenye, zë izanni böngö 'bënni ahonni mi kutë vidi kayo ne hë nni

gbögbö aba henye, ¹⁵ “Ēdiyë kö'du nenyë ko'do ga a'di? Ze vidi könduwë ra kaa e. Dika ze kö'du yöyö laka ra zi ye here zi ye kila wiri mbiya ma kazi kö'du, ehe otƆ de zi Wiri ma didi, ma o'do komoriyë, dakaŋo, wini kyedre, ehe wa biya mi zë. ¹⁶ Mi kadra ma alaga, Wiri ila vidi ti'bënni mi gëri 'bënni, ¹⁷ mora mo ayada mo edi ani tēmi wa laka mati mo o'do. Wiri utu mirë ta komoriyë ehe o'do wa 'be mi yaka övu. Mo i'di wakonyo zi ye ehe o'do di'di ye na rakyenyi.” ¹⁸ Gbi le tapëti Pawolo ehe Baranaba iyanni nenyë biya, na kyigƆ zi zë yata vidi ta bi wakumu ki'di mo zi nni.

¹⁹ Kya 'ba Yude tēmi AtiyƆƆ ehe Yikōniyömu ayinni, ofōnni vidi kayo ne na wehe ra Pawolo. Zë otranni mo yitö aba ehe otōnni mo yaga tēmi gawo kyedre. Asōsunnī mo oli ku, ²⁰ mora mati vo lö'böwë atƆƆ rë nni toko ra Pawolo, mo ƆƆƆ riyë ehe i'bë hulëhu mi gawo kyedre ne. Mi ko'do vere aba, mo ehe Baranaba i'bënni zi Dëbë.

Pawolo ehe Baranaba a'banni AtiyƆƆ mi Siriya

²¹ Pawolo ehe Baranaba ayētinni kö'du yöyö laka ne mi Dëbë ehe vidi kayo ayinni na vo lö'böwë. Here zë i'bënni hulëhu Liyisitra, Yikōniyömu, ehe AtiyƆƆ. ²² Zë akyigōnni vo lö'böwë ehe alenzenni zë zi limanni mi koma. Zë ayadanni zi zë henye, “Da tödu ze Damöku 'ba Wiri tēmi rayaza kyedre.” ²³ Pawolo ehe Baranaba inzinni kyedree zi nni mi kanisa biya na kölö kölö. Here zë oro hë nni, amötunni, ehe i'dinni rënni zi Yere zi gë zë gaga, ma ëdinni koma aba mi Yere. ²⁴ Tapëti ti'bë kpuru Pisidiya, ze ayinni Pambaliya, ²⁵ ehe tapëti zë ayētinni kö'du mi Paga, here zë i'bënni akaŋo zi Italiya.

²⁶ Ta Italiya i'bënni zi AtiyƆƆ mi Siriya. Ani vo lö'böwë kyere dagba i'dinni zë zi Wiri gë zë kongƆ, mati ëdinni łƆƆ ko'do, yaanya aba łƆƆ inde rë ni ku. ²⁷ Tapëti tƆƆƆ mi AtiyƆƆ, zë ako'jonnī kanisa bi kölö. Zë ayadanni zi

vidi wa ma Wirī akōnyī zē zi ko'do, ehe hala mo o'do zi tu'dëe zi koma. ²⁸ Here zē alimannī ani vo lö'bö eti mī kadra konda.

15

Ratōto mī Yerusalema

¹ Vidi kora maakowe ayinnī ta Yudiya zi Atiyoko ehe ayetonnī yandi önduwë 'ba Korisitō, iyannī henye, “Ayōmo zē dē nje ezē aḡbete zē ku kaa Mosa ayandi.”

² Pawolo ehe Baranaba awasa hē nnī zē eti. Here kanisa omba zi kutu Pawolo ehe Baranaba ehe vidi maakowe zi ti'bē Yerusalema zi me'do mī kö'du nenyē zi vo lituwë ehe kyedree mī Yerusalema. ³ Here kanisa utu zē. Mati zē ödinnī ati'bē, zē i'bēnnī kpuru Ponisiya ehe Samariya, ehe ayadannī hala tu'dëe otō dē nnī ku zi Wirī. Kö'du yöyö nenyē o'do önduwë biya na rakyenyi.

⁴ Mati kora ne okōnnī mī Yerusalema, kanisa iri zē kalakyedre aba, ehe vo lituwë kyedree eti. Pawolo, Baranaba ehe vidi ma ayinnī zē eti, ayadannī biya zi zē wa ma Wirī o'do kpuru kazi zē. ⁵ Here kya 'ba vo koma maakowe mati zē kpa Farasiye, zē orōnnī riyē iyannī henye, “Tu'dëe ma ḡbete zē, ehe moronnī kö'du ki'di 'ba Mosa.”

⁶ Vo lituwë ehe kyedree atōto rē nnī me'do mī kö'du nenyē. ⁷ Ame'donnī kadra konda aba. Here Petero ënyī riyē ehe iya henye, “Önduwë, ayole ku henye, kyere mī kadra ma alaga, Wirī inzi ma tēmi kutēe henye tu'dē akowonnī ta dami'di ha ma kö'du yöyö laka ehe koma.

⁸ Wirī mati ayōlo a'di ra edi mī di'di vidi biya, mo ayada mo omba zē ku, Lawo Laka ki'di aba zi zē, kaa mo i'di zi ze. ⁹ Wirī o'do zē dē kutu ta re ze. Mo o'do di'di zē ḡbala koma aba. ¹⁰ Yaanya aba, kö'du a'di ediyē yōnzō Wirī, wa yeto ki'di gu vo lö'bö nenyee? Wakinjē nenyē ayeto ndra le ze ehe zutu 'bezee o'bo dē kinjē. ¹¹ Mora doma henye,

akayɔmɔ ze waki'di 'ba rakyëyi aba kazi Yere Yësu, kpa kaa tu'dëë.”

¹² Vidi biya alimanni liwo mati owonni Baranaba ehe Pawolo ayadanni hala Wirri o'do kö'du koro, kyinë kyigɔ 'bëni, ehe rakaga zi tu'dëë kpuru kazi zë. ¹³ Tapëti zë indenni me'do ku, Yemisi iya henye, “Önduwë, oze mbili ye zi ma! ¹⁴ Simona ayada henye hala Wirri ayi mi kadra ma dagba zi tu'dëë, ehe o'do kya maakowe na vidi ëni. ¹⁵ Me'do 'ba nëbiyë ida rë ni ku kö'du kiya 'bama aba. Èdi na yöru,

¹⁶ 'Ma kata'ba ehe kuvö löhu loko 'ba Dawidi ma alëpi.

Ma kuvö tëmi rayana 'bomo ehe ko'jo mo riyë löhu,

¹⁷ here vidi ma ɔɔnni ehe tu'dëë,
mati ma ko'jo zi tëdinni vidi 'bama,
akomanni Yere.

Ma Yere ra, miya wa nenyee.

¹⁸ Ma ayada zë mi kadra ma alaganni kyere.’ ”

¹⁹ Here ma sösu dë da ki'di wakinjë yeto da tu'dëë, ma ëdinni ku dë nni kopi zi Wirri. ²⁰ Da yöru ehe nje yada zi zë, anza dë zi konyo wa maako ma i'di ku zi wirri mbiye, anza dë zi ndoro ko'do, anza dë zi konyo ida 'ba ngötu maakowe mati urë gu mo, ehe anza dë zi konyo yama. ²¹ Ga kö'du ki'di 'ba Mosa ayëti ku mi gawo biya mi kɔɔ lakyi, ehe ta ga ko'do 'ba ralawo biya ëdi ako'jo mi bi 'ba mötu 'beze.

Waraga zi tu'dë ma ëdinni koma aba mi Yere

²² Vo lituwë ehe kyedree, ehe biya vidi 'ba kanisa ombanni zi kutu kya kora 'bënni maakowe zi Atiyɔkɔ zi ti'bënni Pawolo ehe Baranaba ëti. Zë inzinni Sila ehe Yudasi, mati ako'jo kpa Barasaba, zë ra na vo dagbe 'ba önduwë. ²³ Zë ayörunni waraga iya henye, “Ze vo lituwë, ehe kyedree, ze önduwë dutu wamëtë zi ye biya tu'dë mati vo lö'böwë 'ba Yere mi Atiyɔkɔ, Siriya ehe Silisiya.”

²⁴ “Dowo ze henye, vidi maakowe ta kinye, o'donni yë rasösu aba, ga kö'du ma zë iyanni, mora dutu zë dë. ²⁵ Here da tōtō re ze ehe domba ku zi kinzi kya kora maakowe kutu zë zi ye, ni aboka laka 'beze Baranaba ehe Pawolo eti. ²⁶ Kora nenyee i'di didi nni ku kö'du 'ba Yere Yësu Korisitō. ²⁷ Dëdi kpa kutu zi ye Yudasi ehe Sila, zë ra akayadanni zi ye hë nni aba, kpa kaa da yōru. ²⁸ Lawo Laka ayada zi ze henye, di'di ze kya wakinjë maako dë ndra zi ye ta da ma nenyee: ²⁹ anza dë zi konyo wa maako ma i'di ku zi wiri mbiye, anza dë zi konyo yama, anza dë zi konyo ida 'ba ngötu maakowe mati uri gu mo, ehe anza dë zi ndoro ko'dō. Èzë o'de kö'du nenyee, ako'de na laka. Dutu wamëtë 'beze zi ye.”

³⁰ Kora sowō ne ilanni Yerusalema ehe i'bënni Atiyōkō. Here zë ako'jonni vidi 'ba kanisa bi kölō ehe i'di waraga ne zi zë. ³¹ Mati waraga ne ako'jo, i'di rakyigō ehe rakyenyi kyedre zi zë. ³² Yudasi ehe Sila zë ku nëbiyë, zë iyanni kö'du kayo mati i'di kyigō zi önduwë. ³³ Kora mati zë ta Yerusalema, tapëti alimanni kadra maako aba mi Atiyōkō, zë ënyinni ta'ba zi vidi mati utunni zë. Önduwë iyanni zi zë henye, “i'bëë na rakyëyi.” ³⁵ Mora Pawolo ehe Baranaba alimanni nduwë mi Atiyōkō. Ani zë ayandinni kö'du ehe ayëtinni me'do 'ba Yere, vidi kayo maakowe eti.

Pawolo inye rë nni Baranaba aba

³⁶ Kadra maako aba yaa, Pawolo iya zi Baranaba henye, “Di'bë ze hulëhu ehe ti'bë kongō önduwë mi Korisitō mi gawo biya mati da yëti me'do 'ba Yere mi zë. Here da kayōlō ze hala zë ëdinni ako'dō.” ³⁷ Baranaba omba zi Yowani koba, ru mo vere Marako. ³⁸ Mora Pawolo omba dë, ga kö'du mo ila zë mi Pambaliya ehe mo oōō ku ta bi łłł ko'dō zë eti. ³⁹ Pawolo ehe Baranaba awasa hë nni, ehe vidi kölō tēmi zë i'bë gëri 'bëni kutu. Baranaba oba

Marako ehe i'běnni Seyipurusu, ⁴⁰ mora Pawolo inzi Sila ehe i'běnni gėri ma kutu. Őnduwě mi KorisitŃ i'dinni zė ku da kala Wirı. ⁴¹ Pawolo i'bě kpuru Siriya ehe Silisiya vıdi 'ba kanisa ko'dŃ zi kyigŃ.

16

TimotiyŃ o'dŃ łŃŃ Pawolo aba ehe Sila

¹ Pawolo ehe Sila a'banni zi Dėbė ehe Liyisitra. Ani vo lŃ'bŃ maako alima ani, ru mo TimotiyŃ. Ma mo Yuda ra ehe vo koma, mora 'bu mo tėmi Girıgi. ² Őnduwě mi KorisitŃ mi Liyisitra ehe YikŃniyŃmu iyanni kŃ'du laka ra TimotiyŃ, ³ ehe Pawolo omba mo zi ti'běnni ęti. Mora Pawolo aŃbete mo dagba, ga kŃ'du vıdi 'ba Yude biya toko ani, ayŃŃnni henye 'bu 'ba TimotiyŃ tėmi Girıgi. ⁴ Mati zė i'běnni tėmi gawo zi gawo agamo, zė ayadanni zi vıdiyė a'di ra vo lituwě ehe kyedree mi Yerusalema ombanni, ehe zi zė koro kŃ'du kira nenye. ⁵ Kanise ayinni na kyigŃ mi koma 'běnni, ehe 'duwi vıdi kayo i'di koma 'běnni mi Yere.

Rayada 'ba Pawolo mi Trowasi

⁶ Pawolo aboka 'bėni ęti 'běnni kpuru tėmi Paragiya ehe Galatiya, ga kŃ'du Lawo Laka ila zė dė zi kŃ'du yėti mi Asiya. ⁷ Tapėti zė ŃkŃnni mi Mayisiya, zė ayŃnzŃnni zi ti'bě mi Bataniya, mora Lawo Laka 'ba Yėsu ila zė dė. ⁸ Here zė i'běnni dagba kpuru Mayisiya le ŃkŃnni zi Trowasi. ⁹ YŃndŃ aba, Pawolo ongŃ rayada, vıdi maako tėmi MesedŃniya ędi tŃrŃ ani ehe lenze ni, iya henye, "Ayi MesedŃniya zi kŃnyi ze!" ¹⁰ Tapėti Pawolo ongŃ rayada ne ku, da yeto gėri koma zi ti'bě MesedŃniya. Da yŃŃŃ ku Wirı ra ako'jo ze zi kŃ'du yŃyŃ laka ne yėti ani.

Ludiya ayi na vo lŃ'bŃ 'ba Yere

¹¹ Di'bě ze mbiyi tėmi Trowasi zi Samotresi baburu aba, ehe mi ko'do vere aba dŃkŃ ze mi Napolisi. ¹² Ta

karani, di'bě ze mi Filipi, gawo mati dagba Roma iri mi Mesedɔniya. Do'do ze da kyɔ mi Filipi. ¹³ Mi ko'do 'ba ralawo, di'bě ze yaga ha resi 'ba gawo kyedre ne dakapa ranga, da sɔsu 'beze da ki'ja bi 'ba mɔtu ani. Da lima ze akaɲo ehe da me'do zi mbara mati ayinni. ¹⁴ Ma kɔlɔ tɛmi zɛ ra Ludiya, mo tɛmi gawo kyedre 'ba Tayatira ehe mo vo bɔngɔ 'buluyɛ kogo dagba ra. Mo vo mɔtu 'ba Yere Wirira, ehe Yere ayɛhu di'di mo zi komba da kɔ'du mati Pawolo ɛdi kiya. ¹⁵ Here tapɛti mo vo dakota 'bɛni ɛti abapatisi zɛ, mo asesi zɔ ze lenze, “Ɛzɛ asɔsu ma tinyɔ mɛdi koma aba mi Yere, ayi alima liɲɔ 'bama.” Ndundu mo aba, mo alɛlu de ze gbɔ.

Pawolo ehe Sila mi kamba

¹⁶ Mi ko'do kɔlɔ maako aba, ze da gɛri 'beze zi ti'bě bi 'ba mɔtu, dandɔsi de ze wu'jɛ vo kalima aba. Mo ɛdi dakyikyɛ aba mi ni here i'di kyigɔ zi mo zi yada kɔ'du ma gba ani. Tapɛti kɔ'du nenyɛ ko'dɔ, mo o'dɔ kɔhi kyɔ zi kyedre 'bɛniyɛ. ¹⁷ Wu'jɛ ne usu ga Pawolo, ehe kɔsi ze, ehe mo zɔ nduwɛ hɛ ni gbɔgbɔ, henye, “Kora nenyee vo kalima 'ba Wirira ma kyedre. Zɛ ɛdinni ayada zi ye hala zi yɔme.” ¹⁸ Nenyɛ i'bě ko'do kayo aba. Ndundu mo aba, Pawolo ofɔ rɛ ni ehe iya zi dakyikyɛ na kamo, iya henye, “Mi ru 'ba Yɛsu Korisitɔ, mi'di kɔ'du zi yi kila wu'jɛ tisi nenyɛ!” Kandi dakyikyɛ ne ila mo.

¹⁹ Mati vo kyeti 'ba wu'jɛ vo kalima ne ayɔlɔnni henye ga gɛri 'ba kɔhi ko'dɔ 'bɛzɛ i'bě ku, zɛ irinni Pawolo ehe Sila ehe ikanni zɛ zi vo kalakonde mi bi 'ba wakogo. ²⁰ Zɛ ayadanni zi vo mi turu henye, “Yuda nenyee ɛdinni ku gawo kyedre 'beze ne yaɲa! ²¹ Zɛ ɛdinni ayada zi ze ko'dɔ wa mati ze vidi 'ba Rome ila ze dɛ zi ko'dɔ.”

²² Vidi kayo alɔdrɔnni na radrɔko wehe aba da Pawolo ehe Sila. Here vidi 'ba mi turu iyanni zi vidiyɛ henye ote bɔngɔ 'bɛzɛ, ehe i'dinni kɔ'du zi vidiyɛ zɛ ku'bɔ mɔvɔ

aba. ²³ Tapëti waku'bö kyënyë, i'di zë mi kamba, ehe ayada zi vo ga kamba kongƆ ne zi gë zë kongƆ laka kazi ahonni. ²⁴ Vo ga kamba kongƆ ne o'dƆ kaa mati ayada zi mo. Mo i'di zë mi kutë kamba ehe ida ndi zë nyƆri aba ra kulugbu yeto.

²⁵ Mi kutë yƆndo, Pawolo ehe Sila ëdinni amötu ehe ngala 'ba wayeto ya'bi aba zi Wirï, maboso maakowe ëdi 'bënni mbili nni koze. ²⁶ Truku'du kinzikinzi kyigƆ ayi akƆhƆ kamba le hu mo aba. Ha loko ayëhu rë nni, ehe nyƆri alëpi biya ta ndi mabosowe. ²⁷ Mati vo ga kamba kongƆ aliro ehe ongƆ ha loko ayëhu rë ni ku huwë, mo oba kulu 'bëni ehe omba ku kara zi rë ni kofo, ga kö'du mo asösu 'bëni maboso ahonni ku. ²⁸ Mora Pawolo agbögbö hë ni, “Ofo rë yi dë! Vidi maako aho dë.”

²⁹ Vo ga kamba kongƆ ako'jo kö'du wa'do ehe i'bë mi kamba. Mo alëpi tese aba akaƆo burutu Pawolo ehe Sila. ³⁰ Tapëti mo ayasi zë yaga tëmi kamba, mo ako'jo hë zë iya henye, “A'di ra ma ko'dƆ zi tƆmƆ?”

³¹ Zë aya'banni dƆ mo iyanni henye, “Oma mi Yere Yësu, ehe akayƆmƆ yi. Nenye ëdi kpa tïnyö zi vidi biya ma alima liƆ 'bëyi.” ³² Here Pawolo ehe Sila ayadanni zi mo kö'du 'ba Yere, ehe kpa zi vidi biya liƆ 'bƆmo. ³³ Mati gba na yƆndo, vo ga kamba kongƆ oba zë bi mati mo atƆ'bo kaka ƆƆ zë. Here mo biya vo dakota 'bëni ëti abapatisi zë. ³⁴ Vo ga kamba kongƆ oba Pawolo ehe Sila liƆ 'bëni, i'di wa zi zë konyo. Mo na rakyenyi, ga kö'du mo i'di koma 'bëni ku mi Wirï ehe vo dakota 'bƆmowe kpa.

³⁵ Mi damindö vere aba, vo 'ba mi turuwë, utunni kya turu daköndu maakowe kö'du ki'di aba zi vo ga kamba kongƆ iya henye, “Ile Pawolo ehe Sila mi'bënni.”

³⁶ Vo ga kamba kongƆ ayada zi Pawolo iya henye, “Vo mi turu i'dinni kö'du zi ye kinga yi Sila aba na dangölö. Yaanya aba i'bëë na rakyëyi.”

³⁷ Mora Pawolo iya zi turu daköndu nee henye, “Ze vidi 'ba Roma ehe turuwë 'ba Roma ëdi ze ku'bö ta da komo vidi kayo, kazi vurë 'beze kiya. Zë u'dunni ze mi kamba. Yaanya aba zë asösu 'bënni, zë atɔ'bɔnni ze kutu na liwo? E e, zë o'dɔnni dë! Zë ra mayinni kinye ehe ze yasi yaga.”

³⁸ Mati turu daköndu ne ayada zi vo mi turu henye, Pawolo ehe Sila zë vidi 'ba Roma, zë na tere. ³⁹ Zë i'bënni ako'jonni hë zë kö'du 'ba wakila. Zë ayasinni zë yaga tëmi kamba ehe ako'jonni hë zë, zi ti'bënni 'de tëmi gawo ne. ⁴⁰ Here Pawolo ehe Sila i'bënni mbiyi liɔɔ 'ba Ludiya, ani zë ongɔnni önduwë, iyanni me'do 'ba rakyigɔ zi zë, ehe i'bënni gbɔ.

17

Riti mi Tasalanika

¹ Tapëti zë i'bënni kpuru Ambahipolisi ehe Apoloniya, zë i'bënni dagba zi Tasalanika. Bi 'ba mötu 'ba Yude ëdi mi gawo kyedre nani. ² Here ëdi kaa 'duwi, Pawolo i'bë ani zi bi 'ba mötu, ehe mi ko'do 'ba ralawo wota mo ame'do zi vidiyë. Mo ame'do tëmi wayöruwë ³ zi yada zi zë henye, ëdi laka zi Korisitɔ ki'ja riti, ehe ëdi laka mo ënyi tëmi koli. Pawolo ayada kpa zi zë henye, “Yësu mati mëdi kö'du mo kiya, Korisitɔ ra.” ⁴ Kya maakowe tëmi zë omanni mi kö'du ma Pawolo iya, ehe ayinni na vo lö'bö kaa Pawolo ehe Sila. Tu'dë maakowe ehe mbara kayo mati vidi ayɔɔnni zë ndra omanni kpa mi kö'du kise ne.

⁵ Yuda maakowe, na mikumbë ehe zë omanni vidi 'ba kö'du kyënyë ko'dɔ maakowe mati alimanni toko ra bi 'ba wakogo zi yeto wehe ko'dɔ mi gawo kyedre ne. Zë ombanni zi Pawolo kirri ehe Sila kika yaga zi vidi kayo ne, ehe zë i'bënni zɔ mbiyi liɔɔ 'ba Jasɔno. ⁶ Mora mati zë i'janni zë dë ani, zë irinni Jasɔno ehe öndu maakowe ëti. Zë obanni zë zi vo kalakonda 'ba gawo kyedre ehe hë nni

gbögbö aba henye, “Pawolo ehe Sila o'dönni kö'du kyënyë ku ta bi ne biya. Yaanya aba, ayinni ku kinye ⁷ ehe Jasöno iri zë kalakyedre aba liŋƆ 'bëni. Zë biya owenni kö'du ki'di 'ba Yere 'ba Roma ku, iyanni henye, vere maako ru mo Yësu, Yere ra.” ⁸ Vo mi turu nenyee na rasösu, mati owonni nenyee. ⁹ Here zë o'dönni Jasöno ehe maakowe eti zi kóhi kopi dagba atehe 'da zë kila ati'bë.

Mi Beriya

¹⁰ Mi yöndö kölö ne, önduwë utunni Pawolo ehe Sila zi Beriya, ehe tapëti zë ökönni, i'bënni mi bi 'ba mötu 'ba Yude. ¹¹ Vidi 'ba Beriya ndra na laka ta da vidi 'ba Tasalanika, ga kö'du zë rakyenyi aba zi kö'du kise ne kiri, ehe ko'do ta ga ko'do, zë ayandinni wayöruwë, zi kongö ezë kö'du nenyee tinyö. ¹² Kayo tëmi zë i'di koma 'bënni mi Yere, vidi mbara Girigi mati vidi ayöLönni zë ndra ehe vidi kora kayo, ¹³ mora mati Yude mi Tasalanika owonni Pawolo edi kö'du kise 'ba Wiriri ne yeti mi Beriya, zë i'bënni ani ehe o'dönni vidi kayo ne zi tëdinni na vo wehe 'ba Pawolo. ¹⁴ Kandi önduwë utunni Pawolo akaŋo ha ranga, mora Sila ehe Timotiyö alima 'bënni mi Beriya. ¹⁵ Vidi kora maakowe i'bënni na köwö Pawolo aba le kaa Atenisi, ehe a'banni kö'du aba zi Sila ehe Timotiyö zi tayinni kandi zi ni.

Mi Atenisi

¹⁶ Mati Pawolo edi bi Sila ehe Timotiyö kisi mi Atenisi, mo rasösu kyedre aba zi kongö wiri mbiya mi gawo kyedre ne. ¹⁷ Mo i'bë mi bi 'ba mötu 'ba Yude zi me'do zi Yude ehe zi vidi 'ba Girigiyë ma erenni Wiriri. Ko'do ta ga ko'do mo ame'do kpa zi vidi mati mo i'ja bi 'ba wakogo. ¹⁸ Kya vo komoyandi Epikuriyöno maakowe ehe vo komoyandi Isitöwiki maakowe awasa hë nni kpa mo aba. Vidi ako'jonnii kö'du henye, “A'di ra vo lumë nenyee ayönzö zi kiya?”

Maakowe iyanni henye, “Pawolo ëdi kö'du wiri 'ba vo leze ra yeti!” Zë iyanni here ga kö'du mo ëdi ame'do kö'du 'ba Yësu ehe tÿnyï 'ba vidi tÿmï koli. ¹⁹ Zë ikanni Pawolo bi 'ba ratotƆ ako'jo Aropagusi, ehe iya henye, “Ayada zi ze, a'di ra kö'du yandi kyiyi 'bÿyï ne biya ëdi? ²⁰ Dowo ze ika kö'du rakaga maakowe da yƆƆ zë dë mi me'do 'bÿyï ne a'di ra?” ²¹ Kpa ndra ta da wa maako, vidi 'ba Atenisi ehe vo leze mati ëdi alimanni ani, ƆwƆ zi kowo ehe zi me'do kö'du wakyiyi maako.

²² Here Pawolo ƆƆ mi kutë bi 'ba Aropagusi iya henye, “Vidi 'ba Atenisi, monge vidi 'ba yÿni ndra. ²³ Mati mëdi ti'bë kpuru bi kongƆ aba da wa mötuwë, mi'ja me'do da karasa: Zi wiri ma kazi yƆƆ. Amötuwë wiri nenye, mora tÿnyö ayƆle mo dë. Here momba zi yada kö'du mo zi ye.”

²⁴ Wiri nenye ra o'dƆ damöku ehe wa biya mi mo. Mo Yere 'ba komoriyë ehe dakaƆo ehe mo alima dë mi yëkëlu mati uvö kala vidi köndu aba. ²⁵ Mo omba wakƆnyï dë kazi vidi maako. Mo i'di didi, lawo, ehe wa kpa biya zi vidi. ²⁶ Tÿmï vidi kölö, Wiri o'dƆ vidi mati alimanni dakaƆo, ehe mo o'dƆ kadra ehe bi zi vidi limanni 'dömo. ²⁷ Wiri o'dƆ nenye biya, here zi ze ni koma, ehe tƆkƆ yaga, ehe ni ki'ja. Mora mo anza dë na kƆwƆ ta re ze, ²⁸ ehe mo i'di kyigƆ zi ze, zi lima, zi tehe, ehe zi tÿdi ëyï 'bÿni ze. “Ze gisi Ɔmo,” kaa vo ngala ya'bi 'be maakowe iyanni. ²⁹ Kyere ze gisi 'ba Wiri, da sösuwë dë henye, mo ëdi kaa wiri mbiya o'dƆ yaga tÿmï dahabo mandere manzede mandere yitö. Mo anza dë kaa wa mati vidi köndu akasösu ehe ko'dƆ. ³⁰ KƆƆ mati alaga kyere naniye, Wiri ila nenye biya ga kö'du vidi ayƆƆnni dë a'di ra nÿdinni ko'dƆ. Mora yaanya aba mo iya henye, vidi biya ta bi ne motƆ dë nni zi mo. ³¹ Mo akƆ'jƆ ko'do mo ku mati ako'dƆ vurë vidi 'ba damöku na laka. Ehe mo inzi kora ne, Yësu zi ko'dƆ vurë. Wiri i'di yƆƆ mo nenye zi ze biya Yësu kinjë aba tÿmï koli.

³² Kandi mati vidi owonni Pawolo iya, kora injë temi koli, kya zë maakowe ayetonna kogo. Maakowe iyanni henyë, “Da kowo ze yi ame'do ga kö'du nenyë kadra maako aba löhu.” ³³ Mati Pawolo ila bi 'ba ratotö ne ku, ³⁴ kya kora maakowe i'dinni koma 'bënni mi Yere ehe i'bënni Pawolo aba. Ma kölö temi vidi 'ba ratote ru mo Danasiyösi, ehe mbara maako ru mo Damari ehe maakowe kpa kayo i'di koma 'bënni mi Yere.

18

Pawolo mi Koriti

¹ Pawolo ila Atenisi i'bë Koriti, ² ani mo i'ja Akuwila, kora maako Yuda ra temi Poniyyitusu. Anza na konda ta ga ma nenyë, Akuwila ayi ta Italiya mbara 'bëni Pirisila aba, ga kö'du Yere Kulidasi i'di kö'du Yude biya zi Roma kila. Pawolo i'bë zi kongö Akuwila ehe Pirisila ³ ehe i'ja zë vo loko da'börö kuvöwë ra. Pawolo kpa vo loko da'börö kuvö ra, here mo alima zë eti ehe o'donna löö ga bi kölö. ⁴ Mi ko'do 'ba ralawo biya, Pawolo i'bë bi 'ba mötu 'ba Yude. Mo ame'do zi Yude ehe tu'dë maakowe ehe ayonzö zi zë kopi.

⁵ Mora tapëti Sila ehe Timotiyö okonna ta Mesedoniya, mo ayaña kadra 'bëni biya zi yeti kö'du zi Yude Yësu mo Korisitö ra. ⁶ Ndundu mo, zë ofö rë nni dö mo alidinni mo. Here mo aköho durufu ta ra böngö 'bëni ehe iya zi zë henyë, “Wa mati o'do rë ni zi ye, atëdi kö'du litë 'be ra! Ayañe ru ma dë. Yaanya aba ehe dagba ani mëdi ti'bë yeti zi tu'dë maakowe.” ⁷ Pawolo idra rë ni liñö 'ba kora maako ru Tito Jusitusu mo vo mötu zi Wirri, ehe liñö 'bomo kara dakapa bi 'ba mötu. ⁸ Kurusipo ra vo dagba 'ba bi 'ba mötu ne. Mo ehe vidi biya mi dakota 'bomo i'di koma 'bënni mi Yere. Ma kayo maakowe mi Koriti owonni kö'du kise ne kpa, ehe vidi biya mati koma aba mi Yere abapatisi zë.

⁹ Yɔndɔ kölö maako aba, Yere ame'do zi Pawolo tëmī rayada iya henye, “Ere dë, zi sesi kö'du yëti nduwë dagba. ጋጋጋ dë! ¹⁰ Ma yī aba, ehe vīdī o'dɔnnī wa maakowe dë zi yī. Vīdī kayo mī gawo kyedre nenyē, 'bama ra.” ¹¹ Pawolo alima mī Koriti ጋጋጋ kölö ehe yehe modaka, vīdī yandi me'do 'ba Wīrī aba.

¹² Mati Galikö Yere 'ba Akasiya, kya Yuda maakowe ayinnī bi kölö ehe irīnnī Pawolo. Zë ikannī mo bi 'ba vurë ¹³ ehe iyannī henye, “Kora nenyē ëdī yɔnzɔ zi vīdī 'beze ko'dɔ zi mötu Wīrī mī gërī mati kö'du ki'dī 'beze omba dë.” ¹⁴ Gba kazi Pawolo me'do, Galikö iya henye, “Ëzë ëdī vurë kiya ra kora nenyē, na vo kö'du kyënyë ko'dɔ mandere wa maako eme dë, ma kowo me'do 'bëyi ne. ¹⁵ Mora kyere nje me'do 'ba ha, ru ehe kö'du ki'dī 'be, onge gɔ mo na bi de. Momba dë zi vurë ma here ne, kiya.” ¹⁶ Here mo utu zë yaga ta bi 'ba vurë. ¹⁷ Vīdī ne irīnnī Sositenisi, vo dagba bi 'ba mötu 'ba Yude, u'bönnī mo komo bi 'ba vurë. Mora du kö'du ne ɔgɔ dë da Galikö.

Pawolo a'ba Atiyɔkɔ 'ba Siriya

¹⁸ Tapëti lima 'ba Pawolo yaa vo lö'bö 'ba Yere ëti mī Koriti, mo iya zi zë alime gbɔ ehe i'bë Siriya, Akuwila aba ehe Pirisila. Mora gba mo i'bë dë, mo atëtë dë nī bi 'ba Senesiriya ga kö'du mo o'dɔ lömu zi Wīrī. ¹⁹ Mati zë ɔkɔnnī Efeso, Pawolo ila Pirisila ehe Akuwila. Mo i'bë bi 'ba mötu zi me'do zi Yude ani. ²⁰ Zë ako'jonnī hɔ mo zi lima ani na konda, mora mo omba dë. ²¹ Mo ayada zi zë alime gbɔ, ehe iya henye, “Ëzë Wīrī ila ma, ma tayi hulëhu.” Here mo ila Efeso.

²² Pawolo i'bë zi Kasariya, bi mati mo amëtë kanisa. Here mo i'bë dagba Atiyɔkɔ. ²³ Tapëti lima 'bɔmo tisi ani, mo ila ehe i'bë zi bi kayo mī Galatiya ehe Paragiya. Mo akɔnyi vo lö'böwë ani zi tayinnī na kyigɔ mī koma 'bënnī.

Apolo mi Efeso

²⁴ Yuda maako ru mo Apolo ayi zi Efeso. Apolo o'jo mo mi gawo kyedre 'ba Alikazenderiya. Mo vo kö'du yᛚᛚᛚ 'ba wayöruwē 'ba Wiri kayo. ²⁵ Mo ayᛚᛚᛚ kö'du 'ba geri 'ba Yere kpa kayo, ehe mo edi ame'do mi mo, da kö'du komba kyedre aba. Wa mati mo ayandi kö'du Yesu edi tinyö, mora mo ayᛚᛚᛚ nje bapatisi 'ba Yowani. ²⁶ Apolo ayeto me'do kazi tere bi 'ba mötu. Mati Pirisila ehe Akuwila owonni mo, ze obanni mo liᛓᛚ 'benni ehe akonyinni mo zi yᛚᛚᛚ kö'du 'ba Wiri na laka.

²⁷ Apolo omba zi ti'be zi Akasiya. Here önduwē ayörunni waraga ayada zi vo lö'böwē mati edinni ani ne, zi mo kiri kalakyedre aba. Tapeti Apolo ᛚᛚᛚ mi Akasiya, mo na wakonyi kyedre zi vidi biya mati i'di koma 'benni mi Yere Yesu ga kö'du waki'di 'ba rakyeyi 'ba Wiri. ²⁸ Mo alēpi mi ha wasa Yude eti, ehe ta da komo vidi kayo. Mo oba temi wayöruwē zi yada henye, Yesu mo Korisito ra.

19

Pawolo mi Efeso

¹ Mati Apolo edi mi Koriti, Pawolo i'be kyeti dakanjo, ehe oko mi Efeso. Ani mo i'ja kya vo lö'bö 'ba Yere maakowe. ² Mo ako'jo he ze iya henye, "Mati i'diyē koma 'be mi Yesu, i'di Lawo Laka ku zi ye?" Ze aya'banni dᛚ mo iyanni henye, "E e, gba dowo ze kö'du 'ba Lawo Laka dē."

³ Pawolo ako'jo he ze iya henye, "Here, bapatisi 'ba a'di ra iriyē?" Ze aya'banni dᛚ mo iyanni henye, "Bapatisi 'ba Yowani."

⁴ Pawolo aya'ba dᛚ mo iya henye, "Yowani abapatisi vidi, here zi dē nni kotᛚ zi Wiri. Mora mo ayada kpa zi ze, vidi maako edi tayi, ehe ze aki'di koma 'benni mi mo. Yesu ra vidi mati Yowani edi ame'do kö'du mo."

Buku nenyee ogo kpuluku'butëmuyi kōhi ስbiriፊ. ²⁰ Here kö'du kise 'ba Yere apere rë ni, ehe ayi ndra na kyigō.

Kö'du ki'di kowe mi Efeso

²¹ Tapëti kö'du nenyee biya o'dō rë ni ku, Pawolo omba zi ti'bë Mesedōniya ehe Akasiya da gëri 'bëni Yerusalema. Pawolo iya henye, “Ta nani ma kati'bë gba zi Roma.”

²² Here mo utu vo kōnyi 'bëni riyō, Timotiyo ehe Eresito zi Mesedōniya. Mora mo alima nduwë tisi mi Asiya.

²³ Mi kadra nani kö'du kyënyë o'dō rë ni mi Efeso ga kö'du Gëri 'ba Yere. ²⁴ Vo toka 'ba manzede kuku maako ru mo Demetrisi ëdi ጊጋጋ 'bëni aba, ko'dō wiri mbiya 'ba Aratemisi tēmi manzede. Zë mati o'dōnni ጊጋጋ zi mo, i'janni kōhi kyō. ²⁵ Demetrisi ika bi kōlō vidi mati mi ጊጋጋ kōlō ne, ehe iya henye, “Aboka me, ayōle dëdi lima na laka ga kö'du nenyee. ²⁶ Mora tinyō onge ku, ehe kowo hala kora nenyee Pawolo ëdi vidi kayo kofō, anza dë nje mi Efeso, mora ta ga bi ne biya mi Asiya. Mo iya henye, wiri mati ze vidi kōndu dëdi ko'dō mo ne, anza wiri ma tinyō ra dë. ²⁷ Vidi biya akayeto kö'du kyënyë kiya ra ጊጋጋ 'beze. Vidi atōronni ta bi koro wiri kyedre 'ba Aratemisi, mati ëdi mötu mi Asiya ehe biya mi damōku ne.”

²⁸ Mati vidi 'ba ጊጋጋ owonni nenyee, ënyinni na kamo ehe ayetonni hë nni gbōgbō, “Kyedre ra Aratemisi, wiri 'ba Efeso.” ²⁹ Kandi gawo kyedre ne ku ha gbōgbō aba, ehe vidi kora maakowe irinni Gayisu ehe Arisitarisi, mati ayinni ta Mesedōniya Pawolo aba. Here vidi biya ahonni bi 'ba ratōtō 'ba gawo. ³⁰ Pawolo na bi dë ni omba ti'bë komo vidi kayo, vo kome ilanni mo dë. ³¹ Kya 'ba vo kalakonda maakowe mati na aboka 'bōmowe utonni kö'du kise kpa zi mo, mo lenze kazi ti'bë. ³² Vidi kayo bi 'ba ratōtō ne, hë nni gbōgbō kö'du wa maako, ehe agamowe kpa hë nni gbōgbō ga kö'du maakowe. Da vidi biya na wiri wiri, ehe na kayo tēmi zë ayōlonni dë kö'du a'di nayinni

gᵛ mo bi kölö. ³³ Vo dagba 'ba Yude adu'dunnî kora maako ru mo Alekazende komo vidi kayo, ehe ayetonni yada zi mo a'di ra zi kiya. Mo ame'do kala ni aba zi zë tᵛᵛ ti, ehe ayᵛᵛ zi mi kö'du ne ya'ba, a'di ra ëdi ti'bë dagba. ³⁴ Mora mati vidi kayo ongᵛᵛni mo Yuda ra, zë biya agbögbö hë nni kadra riyö aba, “Kyedre ra Aratemisi, wiri 'ba Efeso.”

³⁵ Ndundu mo aba vo mi turu 'ba gawo ne, o'dᵛ vidi kayo zi tedi ti. Here mo iya henye, “Vidi 'ba Efeso, vidi biya mi damöku ne ayᵛᵛni henye yekëlu ëdi mi kutë gawo kyedre 'beze, ga kö'du zi mötu kyedre wiri Aratemisi. Eyî ra ayᵛᵛ dë henye, kyinë mo, mati alëpi ta komoriyë, ëdi kinye? ³⁶ Vidi maako ᵛ'bᵛ dë tandi ga kö'du nenyë. Here, alime ti, o'de kö'du kyënyë maako dë. ³⁷ Ike kora nenyee kinye, anza dë le, zë ra olᵛᵛni yekëlu mandere lidi wiri 'beze. ³⁸ Èzë Demetrisi vo lᵛᵛ 'bëni ëti asusunni vidi maako, dëdi ze kalakonda aba, 'duwi'bi 'ba vurë ëdi na yëhu. Vurë akikye rë ni 'da ani. ³⁹ Èzë waako ëdi ndra ta da mati ombe, akakᵛ'jᵛ mi bi 'ba vurë. ⁴⁰ Tapëti kö'du mati o'dᵛ rë ni ndenye, kyënyë mo ëdi, akasusu ze ra, na vo kö'du ki'di pere. Wakila anza dë ga kö'du biya 'ba kö'du ki'di pere ne, da tᵛ'be dë zi hu kö'du ma laka ne kiya.” ⁴¹ Tapëti kö'du nenyë kiya, mo apere ratᵛᵛ ne, mo ayada zi vidi ti'bënni.

20

Pawolo i'bë kpuru Mesedᵛniya ehe Giriḡi

¹ Tapëti ha gbögbö inde rë ni ku, Pawolo ise kö'du zi vo lö'böwë ehe ame'do me'do 'ba rakyigᵛ zi zë. Mo ila zë, ehe i'bë zi Mesedᵛniya. ² Kaa mati mo i'bë ta bi maako zi agamo, mo ame'do me'do 'ba rakyigᵛ zi vo lö'böwë kö'du kise kayo aba. Ndundu mo, mo i'bë Giriḡi ³ ehe alima ani yehe wota. Pawolo omba ku zi ti'bë Siriya. Mora Yude

o'donni yeṛe rጋ mo, here mo omba zi ti'bě hulëhu ta gëri 'ba Mesedጋniya. ⁴ Mo oba Sapatere wisi 'ba Piyasi ta Beriya, Arisitarisi, Sekandusu ta Tasalanika, Gayisu ta Dëbë, Timotiyጋ, ehe vidi riyö 'ba Asiya ru zë Tayihikasi ehe Trጋhimusu ni aba. ⁵ Zë i'běnni dagba zi Trowasi, ehe isinni bi ze ani. ⁶ Tapëti karama 'ba mangጋlo'bo konyo kazi langa, dayi ze ta Filipi. Yaa ko'do da muyi aba, di'ja zë mi Trowasi, ehe da lima ani ko'do 'ba gima kölö.

Pawolo mi Trowasi

⁷ Mi dagba ko'do 'ba gima, da tጋtጋ re ze wakonyo bi kölö. Pawolo ame'do zi vidi le mi kutë yጋndጋ, ga kö'du mo omba ti'bě mindö aba. ⁸ Riyë mi lokotጋrጋ bi ma dëdi re ze tጋtጋ, ani lamba kayo ëdi. ⁹ Kora ጋbi maako ru mo Yuteyusi ëdi alima mi bingö 'ba loko. Mati Pawolo ame'do, ame'do na konda, Yuteyusi anano. Ndundu mo aba, mo i'bě ko'do ehe alëpi tēmi lokotጋrጋ ma wota 'ba riyë le dakaጋo. Mati injënni mo riyë, mo oli wëni ku. ¹⁰ Pawolo i'bě akaጋo ehe idë rë ni da Yuteyusi. Mo iri mo mi kanza ni ehe iya henye, “Asösuwë dël Mo ëdi na didi.” ¹¹ Tapëti Pawolo i'bě hulëhu riyë mi lokotጋrጋ, mo owe mangጋlo'bo ehe onyo. Mo ame'do le ra bi kezi ehe i'bě. ¹² Here zë obanni kora ጋbi ne liጋ na didi, ehe zë rakyenyi aba.

Ta Trowasi zi Meletusu

¹³ Di'bě ze dagba zi baburu ehe di'bě baburu aba zi Asoso, ehe domba ti'bě zi Pawolo koba mi baburu. Mo akጋ'jጋ nenyë ga kö'du mo ëdi ti'bě ani ndi aba. ¹⁴ Mati mo i'ja ze mi Asoso, mo ayi mi baburu ehe di'bě zጋ dagba zi Mitiyilina. ¹⁵ Mi ko'do vere, dayi zi bi maako kara ra Kiyጋsi ehe mi ko'do vere dጋkጋ Samoso. Tapëti ko'do ma nani, di'bě ze Meletusu. ¹⁶ Pawolo omba zi ti'bě dagba Efeso kopi, ga kö'du mo omba dë zi kadra yaጋa mi Asiya. Mo na kጋrጋkጋrጋ ehe omba zi tēdi mi Yerusalema mi ko'do karama 'ba wakumu ta yaka.

Pawolo iya alime laka zi kyedree 'ba kanisa 'ba Efeso.

¹⁷ Ta Meletusu Pawolo utu kö'du kise zi kyedree 'ba kanisa 'ba Efeso zi tayinnî zi nî. ¹⁸ Mati zë ðkønnî ani, mo iya henye, “Ayole wa mati mo'do ku biya mi kadra mēdi eti, mati mayi dagba zi Asiya. ¹⁹ Yuda maakowe o'donni mala ra ma ehe o'do ma na rasosu ehe riti. Mora mēdi ጊጋ 'ba Yere ko'do komo tolo aba ehe kazi rakisi. ²⁰ Mati ma yeti kö'du mi vidi kayo, mandere yandi kö'du mi liṅo 'be, miri wa maako dē hulēhu ta bi yada wa mati akakonyiye. ²¹ Ma yada zi Yude ehe tu'dē maakowe zi dē nni koto zi Wirī tēmi kö'du kyēnyē ko'do 'bēnni ehe zi koma mi Yere 'beze Yēsu. ²² Ma yolo dē, a'di ra ako'do rē nī zi ma mi Yerusalema, mora ma koro Lawo Laka 'ba Wirī ehe ti'bē ani. ²³ Mi gawo kyedre biya mi'bē, Lawo Laka ayada zi ma henye, aki'di ma mi kamba ehe ma tēdi mi riti. ²⁴ Mora ma sōsu wa ma ako'do rē nī zi ma dē, momba nje zi taho zi kinde ጊጋ mati Yere Yēsu i'di zi ma ko'do. ጊጋ nenyē zi yada kö'du yöyö laka 'ba Wirī, waki'di 'ba rakyēyi.”

²⁵ “Mi'bē tēmi bi maako, zi bi maako, yeti zi ye kö'du 'ba damöku 'ba Wirī, mora yaanya aba ma yolo ku, vidi maako tēmi yē ongō ma dekpe löhu. ²⁶ Ma yada zi ye ndenye, mo'do wa kyēnyē maako dē zi ye. ²⁷ Ma yada wa mati Wirī omba zi ye yolo ne, ku biya. ²⁸ Ongō ga re, ehe vidi biya Lawo Laka i'di ku kale ze zi gē zē kongō. Ēdiyē na vo yako 'ba kanisa 'ba Wirī, kanisa mati Wirī ogo yama 'ba wisi 'bēni aba. ²⁹ Ma yolo ku, tapēti ti'bē 'bama, maakowe atayinnî kaa wöliwöli kyēnyē lēpi de kamo aba. ³⁰ Kya 'ba vidi 'be maakowe, akiganni mbērē zi vo lö'bö 'ba Yere ta'da. ³¹ Ēdiyē bi kida aba! Asösuwē hala kadra ehe yondo aba koo wota ma sesi yandi ye tolo aba komo ma.

³² Yaanya aba, mi'di yē ku da kala Wirī. Asösuwē kö'du kise 'ba waki'di 'bomo 'ba rakyēyi. Kö'du kise nenyē, ato'bo konyi ye, ehe aki'di zi ye drivu mi kutē zē biya mati

o'do zë ɲbala. ³³ Momba kɔhi 'ba vidi maako dë, mandere bɔngɔ. ³⁴ Ayɔle ku hala mo'do lɔɔ kala 'bama aba zi ko'do ma na didi ehe aboka me. ³⁵ Mora wa biya mati mo'do, yada hala ako'de zi kɔnyi vo leriye. Asösuwë, Yere 'beze Yësu iya henye, 'Ya'da ayi kayo ta bi waki'di ndra ta da wakiri.' ”

³⁶ Tapëti Pawolo inde me'do kiya ku, mo alɔmvɔ akaɲo zë ëti biya ehe amotunni. ³⁷ Vidi biya udunni ehe onzonni mo ehe unzunni hɔ mo. ³⁸ Zë na rasösu ga kö'du Pawolo ayada zi zë henye, “Onge ma dekpe löhu.” Here zë i'bënni mo aba zi baburu.

21

Pawolo i'bë Yerusalema

¹ Tapëti kiya alime gbɔ, di'bë mbiyi zi Kosi baburu aba. Mi damindö mo aba dɔkɔ Rudasiya ehe ta karani, di'bë zɔ Patara. ² Di'ja baburu ëdi ti'bë Ponisiya, dödu ze mi mo di'bë gbɔ. ³ Dayi ze bi mati dongɔ ze Seyipurusu ehe di'bë zɔ daaba 'bɔmo, bitɔɔ 'ba baburu 'ba Tiyere mi Siriya, ani baburu omba ku zi wakinjë yasi tëmi ni. ⁴ Di'ja ze vo lö'böwë 'ba Yere ehe da lima zë ëti gima kölö. Here Lawo Laka ayada zi zë, zi yada zi Pawolo mi'bë dë Yerusalema. ⁵ Mora mati Gima inde rë ni ku, da yeto ti'bë dagba da gëri 'beze löhu. Vidi kora biya mbara 'bënni ëti ehe gisisi alasinni ze aba tëmi gawo zi ha ranga kyedre. Dodrɔ domo ze akaɲo dagöti, damötu. ⁶ Tapëti kiya alime gbɔ zi oka kölö maako, dëkyi mi baburu ehe zë i'bënni hulëhu liɲɔ.

⁷ Di'bë ze ta Tiyere zi Potemasi, ani da mëtë ze önduwë ehe da lima zë ëti ko'do kölö aba. ⁸ Mi ko'do ma vere di'bë zi Kasariya ehe da lima ze liɲɔ 'ba Pilipo vo kö'du yëti. Mo kölö tëmi vidi kora madɔmoriyö mati akɔnyinni vo lö'böwë. ⁹ Mo ëdi gisi minzö kazi koze aba sowɔ. Zë na vo kumë kö'du.

¹⁰ Dēdī ze mī Kasariya ko'do kayo aba, mati nēbī ru mo Agabusu ayi zi ze ta Yudiya. ¹¹ Mo irī kō'di ga Pawolo, ehe mo ida kala nī ehe ndī nī mo aba. Here mo ayada zi ze, iya nenyē, “Lawo Laka iya henye, Yude mī Yerusalema akidannī kora vo kyeti 'ba kō'di nenyē. Zē akī'dinnī mo kpa zi tu'dē maakowe.”

¹² Tapēti Agabusu iya nenyē, ze ehe vīdī ma ēdinnī lima ani, alenzennī Pawolo zi tī'bē dē zi Yerusalema. ¹³ Mora Pawolo aya'ba da me'do iya henye, “Kō'du a'di, ēdiyē kudu ehe di'di ma kowe? Manza dē nje nᵛᵛ zi kida, mora mēdī kpa nᵛᵛ zi koli ga kō'du 'ba Yere Yēsu mī Yerusalema.”

¹⁴ Kyere dō'bᵛ dē zi Pawolo ko'dᵛ zi dē nī kopi, dila mo ehe damōtu, “Akᵛ Yere, o'dᵛ zi ze wa mati omba zi rē nī ko'dᵛ.”

¹⁵ Here ze nᵛᵛ zi tī'bē Yerusalema. ¹⁶ Kya 'ba vo lō'bō maakowe tēmī Kasariya, i'bēnnī ze aba ehe obannī ze zi lima liᵛᵛ 'ba Manasōno. Mo ta Seyipurusu ehe vo lō'bō ra biyeto aba.

Pawolo ehe Yemisi

¹⁷ Mati dōkᵛ mī Yerusalema, ōnduwē na rakyenyi irīnnī ze kalakyedre aba. ¹⁸ Pawolo i'bē ze aba zi Yemisi kongᵛ ko'do vere aba, ehe kyedree 'ba kanisa ēdinnī biya ga bi mo. ¹⁹ Pawolo amētē zē ehe ayada hala Wīrī o'dᵛ nī zi kᵛnyī tu'dē maakowe. ²⁰ Vīdī biya mati owonnī nenyē ayetonnī Wīrī, ehe iyannī zi Pawolo henye, “Ōndu ze, atᵛ'bᵛ kongᵛ hala kpuluku 'ba vīdī 'beze Yude ayinnī ku na vo lō'bōwē! Ehe zē biya nᵛᵛ zi koro kō'du kī'dī 'ba Mosa. ²¹ Mora ayada zi zē henye, ēdī ayandi Yude mati ēdinnī alima mī kutē tu'dē maakowe, kazi koro kō'du kī'dī 'ba Mosa. Zē iyannī henye, ayada zi nni ᵛbete gisi kora 'bēnnī dē mandere lō'bō ga dalētī 'beze. ²² A'di ra da ko'dᵛ yaanya aba, vīdī owonnī ku ēdī kinye? ²³ Akᵛ, o'dᵛ wa ma da ko'jo kō'du mo. Vīdī kora sowᵛ 'beze maakowe o'dᵛnnī

Kandi mati vidi kayo ne ongɔnni vo kyëlu ne, ehe vo hu kanye, zë ɔɔnni ta bi Pawolo ku'bö.

³³ Kyedre 'ba vo kyëlu ne i'bë ehe iri mo, ehe ida mo nyɔri riyö aba. Here mo ayɔnzɔ zi yɔɔɔ, eyi ra Pawolo ehe a'di ra mo o'dɔ. ³⁴ Kya 'ba vidi kayo maakowe agbögbö hë nni kö'du wa maako, ehe maakowe agbögbö hë nni kö'du wa maako 'beri. Mora ëdinni ku ko'dɔ kpɔɔ kyɔ kyedre 'ba vo kyëlu ɔ'bɔ dë zi wa maako ki'ja. Here mo i'di kö'du zi Pawolo koba bi 'ba vo kanye. ³⁵ Mati zë ɔkɔnni ani, vidi kayo ayinni na kamo, here vo kanya irinni Pawolo riyë ehe injënni mo. ³⁶ Vidi kayo alö'bönni ga ndi zë ehe nduwë hë nni gbögbö aba henye, “Ofo mo! Ofo mo!”

Pawolo ame'do zi vidi kayo

³⁷ Mati ombanni ku zi Pawolo koba mi bi 'ba vo kanye, mo ako'jo ha kyedre 'ba vo kyëlu ne, iya henye, “Ma tɔ'bɔ dë kiya kö'du maako zi yi?” Kyedre 'ba vo kyëlu ne ako'jo hɔ mo iya henye, “Hala ayɔɔɔ ha 'ba Girigi? ³⁸ Anza dë vidi 'ba Ezipeto mati ayeto kamo anza na kɔwɔ ehe alëpi dagba zi vo wehe ko'dɔ kpulukusowɔ yaga mi da lipi?”

³⁹ Pawolo aya'ba dɔ mo iya henye, “E e. Ma Yuda ra, ta Tasisi gawo kyedre laka mi Silisiya. Akɔ ila ma, ma me'do zi vidi kayo nee.”

⁴⁰ Kyedre 'ba vo kyëlu ayada zi mo, mo atɔ'bɔ me'do. Here Pawolo ɔɔ riyë ame'do kala ni aba zi vidi. Mati dë zë ku liwo, mo ame'do zi zë ha 'ba Hibiru aba.

22

¹ “Önduwë ehe 'buwë, owowe kaa miya wa mati o'dɔ rë ni.” ² Mati vidi kayo ne owonni Pawolo ame'do zi nni mi ha 'ba Hibiru, zë ayinni ndra liwo. Here Pawolo iya henye, ³ “Ma Yuda ra, o'jo ma mi gawo kyedre 'ba Tasisi mi Silisiya. Mora mövu kinye mi Yerusalema na vo kö'du ko'jo 'ba Gamalili, ehe ayandi ma zi kusu ga ndi kö'du ki'di

'ba zutu 'beze biya. Tĩnyö, ma kpa momba zi Wirĩ koro, kaa e biya mati ndenye.”

⁴ “Ma yaza vidi mati usu Gëri 'ba Yere, ehe mofo kya maakowe. Mirĩ maakowe ehe mi'di mi kamba. Ma sösu dë, ëzë zë kora mandere mbara. ⁵ Kyedre 'ba vo karase, ehe biya vidi mi magalesi akato'bo yadanni zi yi nenyë ëdi tĩnyö. Mirĩ waraga kazi zë, zi öndu ze mi Damasika, here zi ma kirĩ vidi ehe zi kika zë mi Yerusalema zi yaza.”

Pawolo ayada kö'du ra kopi 'bëni

(LƆƆ 9:1-19, 26:12-18)

⁶ “Ko'do kölo maako aba, kaa kadra kutë, mëdi ku zi toko kara Damasika, bikanyi ta komoriyë, kandi ayanyi bi toko ra ma. ⁷ Ma lëpi dakanjo ehe mowo gu ëdi ko'jo wa, ‘Sawolo, Sawolo, kö'du a'di ëdi yaza ma?’ ”

⁸ “Ma ya'ba do mo henye, ‘Yi 'bëni ëyi, Yere?’ Yere aya'ba do mo iya henye, ‘Ma Yësu 'ba Nazereta! Ma ra, ëdi ayaza ne.’ ⁹ Vidi ma ëdinni ti'bë ma aba, ongönni bikanyi ne, mora owonni gu dë.”

¹⁰ “Ma ko'jo kö'du henye, ‘Yere, omba a'di zi ma ko'do?’ Here mo ayada zi ma iya henye, ‘Ënyi riyë ehe i'bë mi Damasika. Èzë oko ani, a'di akayada zi yi ko'do.’ ¹¹ Bikanyi kyedre ne ku ndra here mo'bo dë zi bi kongö. Oke ra irinni ma kala aba kika mi Damasika.”

¹² “Mi gawo kyedre nani, kora maako ëdi ru mo Ananiya, mo koma aba mi kö'du ki'di 'ba Mosa, ehe Yude biya mati alimanni ani, ombanni mo laka. ¹³ Mo ayi zi ma, ehe iya henye, ‘Sawolo, öndu ma, yaanya aba akongö bi löhu!’ Kandi mo'bo bi kongö. ¹⁴ Here Ananiyasi ayada zi ma iya henye, ‘Wirĩ mati zutu 'beze amötunni, inzi yi ku zi yolo wa mati mo omba o'do rë ni ku. Mo inzi yi zi kongö Mo Mati Tĩnyö, ehe zi gu mo kowo, ¹⁵ ga kö'du zi tedi na vo kiya 'ba wa mati ongö ehe owo. ¹⁶ A'di ra ëdi bi mo kisi?”

Ënyi riyë! İri bapatisi zi kö'du kyënyë 'bëyi kaka, mötu aba zi Yere.' ”

Ako'jo Pawolo zi kö'du yëti zi tu'dë maakowe

¹⁷ “Tapëti ma nenyë ma'ba Yerusalema ehe mi'bë mi yëkëlu zi mötu. Ani mongɔ rayada ¹⁸ 'ba Yere. Mo iya zi ma henye, ‘Kandi, ila Yerusalema! Vidi ombanni dë kowo, wa mati ëdi akiya ga kö'du ma.’ ¹⁹ Ma ya'ba dɔ mo henye, ‘Yere, zë ayɔlonni henye mi bi 'ba mötu kayo 'beze miri, ehe mu'bö vidi mati ëdinni koma aba mi yi. ²⁰ Ofo Setifano ga kö'du mo ame'do kö'du yi. Mɔɔɔ ani, ehe hu kö'du ki'di nduwë. Here mongɔ ga bɔngɔ 'ba kora mati ofonni mo.’ ²¹ Mora Yere ayada zi ma ti'bë, ehe mo alömu zi kutu ma kɔwɔ zi tu'dë maakowe.”

²² Vidi kayo ne owonni le Pawolo iya nenyë. Here zë ayetonni hë nni gbögbö. “Ofowe kora nenyë! Mo ɔ'bo dë zi lima.” ²³ Zë nduwë hë nni gbögbö. Zë akɔhɔnni bɔngɔ 'bënni toko ehe u'dunni durufu mi buluku. ²⁴ Kyedre 'ba vo kyëlu mi turu 'ba Roma, i'di kö'du zi Pawolo koba bi 'ba vo kanye, ehe ku'bö so'da aba. Mo o'dɔ nenyë zi yɔɔ kö'du a'di vidi ëdi hë nni gbögbö da Pawolo. ²⁵ Mati vo kanya ëdinni ku Pawolo kida zi ku'bö, mo ako'jo ha vo da kanye ma ëdi tɔɔɔ ani, “Ëdi na dangölö zi ku'bö vidi 'ba Roma dagba ayɔnzɔ mo dë komo vurë?” ²⁶ Mati vo da kanye owo nenyë, mo i'bë zi kyedre vo dë ni iya henye, “Ëdi a'di ko'dɔ? Kora nenyë vidi 'ba Roma ra!”

²⁷ Here, kyedre 'ba vo kyëlu ne i'bë zi Pawolo ehe ako'jo hɔ mo, iya henye, “Ayada zi ma, yi vidi 'ba Roma ra?” Pawolo aya'ba dɔ mo lëzë aba iya henye, “ɔɔ.”

²⁸ Kyedre 'ba vo da kyëlu iya henye, “Mopi kɔhi kyɔ zi tayi vidi 'ba Roma.” Mora Pawolo aya'ba dɔ mo iya henye, “O'jo ma vidi 'ba Roma.” ²⁹ Zë mati ombanni zi hɔ mo ko'jo, ina rë nni kɔwɔ kandi ta rɔ mo. Kyedre 'ba vo da

kyëlu na bi dë nî na rakaga mati mo ayɔɔ henyë nî'di Pawolo, nida vidi 'ba Roma ku nyɔri aba.

Pawolo komo magalesi 'ba Yude

³⁰ Ko'do vere aba, kyedre 'ba da vo kyëlu omba ku zi yɔɔ kö'du ma tînyö, kö'du a'di Yude asusunnî Pawolo gɔ mo. Here mo inga nyɔri 'ba Pawolo 'de, ehe mo i'di kö'du zi kyedree 'ba vo karase ehe vo dagbe 'ba Yude biya zi rë nnî tɔtɔ. Here mo ika Pawolo loko ehe o'dɔ mo tɔrɔ komo zë.

23

¹ Pawolo ongɔ bi mbïyi da gboko 'ba magalesi ehe iya henyë, “Öndu me, zi ko'do ndenyë, ma litu zi Wirî di'di ɲbala aba.” ² Here Ananiya kyedre 'ba vo karase i'di kö'du zi kora mati ëdinnî atɔrɔ kara, dakapa Pawolo zi hɔ mo kisa. ³ Pawolo opi komo nî zi kyedre vo karasa ehe iya henyë, “Yi ta rë yi yaga ɲbala kaa yiku kanyi, mora miyi ku na köndu kaa kalili. Wirî aku'bö yi. Alima nani zi vurë ko'dɔ ra ma kö'du ki'di 'ba Mosa aba. Mora mi kadra kölö ne, i'di kö'du zi kora nee, zi kowe kö'du ki'di ma ku'bö.”

⁴ Kora mati ɔrɔnnî kara dakapa Pawolo ako'jonni kö'du iyanni henyë, “Ayɔɔ dë, ëdi kyedre 'ba vo karase 'ba Wirî ra lidi?” ⁵ Pawolo aya'ba dɔ mo iya henyë, “Akɔ öndu me! Ma yɔɔ dë mo kyedre 'ba vo karase ra. Wayöruwë ayada zi ze, anza dë zi me'do kyënyë kiya ra vidi vo dagba 'be.”

⁶ Mati Pawolo ongɔ kya 'ba kyedre maakowe Sadeke, ehe maakowe Farasiye, mo agbögbö hë nî iya henyë, “Öndu me, ma Farasi, ehe wisi 'ba Farasi ra. Ma kinye bi 'ba vurë ne, ga kö'du moma yöku atënyi na didi.” ⁷ Kandi mati Pawolo iya nenyë, Farasiye ehe Sadekee ayetonni mi ha wasa kyedre, ehe vo dagbe 'ba Yude ayetonni kapa maako. ⁸ Sadekee omanni dë mi malayike, lawowe, mandere yöku atënyi na didi. Mora Farasiye omanni biya

mí wa nenyee, ⁹ ehe here ani ha gbögbö kayo ëdì. Kya 'ba vo komoyandi 'ba kö'du ki'dì 'ba Mosa mati ëdinní Farasiye, zë ayinní na kamo ehe iyanní henye, “Di'ja waako dë na kyënyë ra kora nenyee. A'di ra ëzë lawo mandere malayika tïnyö ame'do ku zi mo.”

¹⁰ Ha wasa ne ayi ku na kyigɔ, kyedre 'ba vo da kanye ëdì na tere henye, vídì akizanní Pawolo na nzoyi. Here mo i'dì kö'du zi vo kanye zi tì'bë loko ehe Pawolo yɔmɔ. Here, zë obanní mo hulëhu bi lima 'ba vo kanye.

¹¹ Yɔndɔ nani aba, Yere ɔɔ dakapa Pawolo iya henye, “Akyigɔ rë yì! Te kaa mati ayada kö'du ma zi maakowe mí Yerusalemá, akayada kö'du ma kpa mí Roma.”

Yeře zi Pawolo kofɔ

¹² Mí damëndö vere, Yuda maakowe atɔtɔ rë nní ga bi kólö ehe alömunni, iyanní henye, nonyonni wa mandere uwënní wa maako dë, le ëzë nofonni Pawolo ku. ¹³ Zë mati o'dönní yeře ne ndra ta da 'butësowɔ. ¹⁴ Here kya zë maakowe i'bënní zi kyedree 'ba vo karase ehe vo dagbe 'ba Yude ehe iyanní henye, “Da lömu Wírí henye, donyo wa maako dë, le ëzë dofo Pawolo ku. ¹⁵ E ehe biya magalesi i'bëë zi kyedre 'ba vo da kanye ehe rako'ba henye ombe yɔlɔ ndra vurë ma iya ra Pawolo. Ako'jowe kö'du mo zi kika komo vurë 'be. Here, da tédì bi mo kisi, zi mo kofɔ gba kazi mo tɔkɔ ani.”

¹⁶ Mati wisi 'ba ëmí 'ba Pawolo owo kö'du 'ba yeře ne, mo i'bë bi lima 'ba vo kanye ehe ayada zi Pawolo. ¹⁷ Here Pawolo iya zi kyedre 'ba vo da kanya lamikölö maako henye, “Oba kora ɔbi nenyee zi kyedre 'ba vo da kanye. Mo ëdì kö'du aba zi yada zi mo.” ¹⁸ Kyedre 'ba vo da kanya lami ne oba mo zi kyedre 'ba vo da kanye iya henye, “Maboso ru mo Pawolo ako'jo ma zi kika kora ɔbi nenyee zi yì, ga kö'du mo ëdì kö'du aba zi yada zi yì.”

¹⁹ Kyedre 'ba vo kyëlu oba kora ɔbi ne dakapa ehe ako'jo hƆ mo na liwo, “A'di ra omba yada zi ma?” ²⁰ Mo aya'ba dƆ mo iya henye, “Vidi kora maakowe ëdinni kö'du sösü aba zi hë yï ko'jo zi kika Pawolo akaŋo zi magalesi 'ba Yude mindö aba. Zë akiyanni, nombanni zi kö'du yɔɔ ndra kö'du mo. ²¹ Mora akɔ, o'dɔ wa ma zë iyanni ne dë. Ndra ta da kora 'butësowɔ ombanni lɔdrɔ da Pawolo. Zë o'dɔnni lömu anza dë zi konyo mandere kuwë wa maako le ëzë nofonni Pawolo ku. Yaanya aba ëdinni bi mo kisi zi kowo a'di ra akiya.” ²² Kyedre 'ba vo kyëlu utu kora ɔbi ne 'de tapëti mo iya zi mo henye, “Ila vidi kölö maako dë yɔɔ kö'du mati ayada zi ma nenye.”

Utu Pawolo zi Felekisi

²³ Kyedre 'ba vo da kanye ako'jo kyedre 'ba vo kanya lamiriyö ehe ayada zi zë, “Kadra madɔmosowɔ yɔndɔ aba, lamiriyö vo kanya ma ndi mëdinni nzɔ zi ti'bë zi Kasariya. Oba 'butëmadɔmoriyö kora da akakya ehe lamiriyö vo kanya wehe aba. ²⁴ Akɔ'je akakya nzɔ kö'du Pawolo ehe ayɔle laka mo mɔkɔ kazi kö'du maako kpuru zi vo dakaŋo Felekisi.”

²⁵ Kyedre 'ba vo da kyëlu ne ayöru waraga iya henye,

²⁶ “Wamëtë kazi Kulidasi Layisisi, zi kyedre vo dakaŋo Felekisi. ²⁷ Yuda maakowe irinni kora nenye ehe kara zi mo kofo. Mora mati ma yɔɔ mo vidi 'ba Roma, moba vo kanya maakowe ehe ayɔmɔnni mo. ²⁸ Momba zi yɔɔ kö'du a'di ra ombanni mo dë. Here mika mo komo magalesi ²⁹ ehe ma yɔɔ henye nje kö'du ki'di 'ba yëni 'bëzë. Kora nenye o'dɔ kö'du kyënyë maako dë zi mo koli mandere ki'di mo mi kamba. ³⁰ Kandi mati ma yɔɔ ëdi yeŋe ko'dɔ rɔ mo, mutu mo zi yï ehe ma yada vo mo susuwë zi kika kö'du ko'dɔ kyënyë 'bɔmo ne mi bi vurë 'bëyi.”

³¹ Vo kanya oronnî kö'du ki'dî 'ba kyedre 'ba vo da kanye ehe mi yጋጋጋጋ kölö nani, zë obannî Pawolo zi gawo kyedre 'ba Anitipatrîsi. ³² Mi ko'do vere, vo kanye ndî aba, a'bannî bi lima 'ba vo kanye, ehe ilannî vo kanye mati da akakya nduwë tî'bë mo aba dagba. ³³ Mati zë ayinnî zi Kasariya, zë i'dinnî waraga ne zi vo dakaጋጋ ehe i'dinnî Pawolo zi mo. ³⁴ Vo dakaጋጋ ako'jo waraga ne. Here mo ako'jo ha Pawolo, dakaጋጋ vala ra mo ta 'dጋmo. Mati mo ayጋጋጋ mo ta Silisiya, ³⁵ vo dakaጋጋ iya henye, “Ma kowo kö'du 'bëyi ne, ëzë vidî ne ayinnî, ikannî kö'du kyënyë mati ombannî yi dë gጋጋ mo ne ku.” Tapëti mo iya kö'du nenyë, mo i'dî kö'du zi Pawolo sesi na maboso mi liጋጋ 'ba Yere Heroda.

24

Asusu Pawolo bi vurë 'ba Felekisi

¹ Yaa ko'do muyî aba, Ananiya kyedre 'ba vo karase, vo dagba 'bënnî ëti ehe vo me'do mi bi 'ba vurë kö'du vidî maakowe ru mo Teretalusi, i'bënnî zi Felekisi zi yada kö'du kyënyë ma Pawolo o'dጋ. ² Here, ako'jo Pawolo loko ehe Teretalusi ayeto me'do, “Kyedre Felekisi, ika vidî 'bezee mi rakyëyi konda, ehe ga kö'du ko'dጋ 'bëyi, ga kö'du dakaጋጋ 'beze, ëdî ndra na laka. ³ Ze biya 'duwî dëdî na rakyenyi ga kö'du wa mati o'dጋ. ⁴ Momba dë zi yi yaza, mora akጋ, ëdî na mikuku ze aba, ehe owo ha ma nje kadra tisi aba. ⁵ Di'ja kora nenyë na vo mikile, mo ayeto kö'du kyënyë ko'dጋ mi kutë Yude ehe biya tëmî damöku ne. Mo ëdî kpa na vo dagbe 'ba gboko maako ako'jo Nazarenesi. ⁶⁻⁷ Mati mo ayጋጋጋጋ zi komokaya kika ra yëkëlu ne, dirî ze mo. ⁸ Èzë ako'jo hጋጋ mo, aki'ja na bi dë yi henye, me'do 'beze ne tînyö, akayጋጋጋጋ biya kazi mo wa mati da susu mo kö'du mo.” ⁹ Yuda kayo ame'donnî riyë ehe ombannî da kö'du mati Teretalusi iya.

Pawolo agaga gë nī komo Felekisi

¹⁰ Vo daka᳚o Felekisi o'do kala zi Pawolo zi me'do, ehe mo ayeto, kiya henye, “Ma y᳚᳚ ku, o'do vurë 'ba vīdī daka᳚o nenyē ku k᳚᳚ lakiyī aba, ehe ma rakyenyī aba, zi ga ma gaga komo vurë 'bëyī. ¹¹ Anza dë ndra ta da ko'do 'butë dōmorīyō mati alaga, mī'bë zi mötu mī Yerusalema. Ako'jo ha vīdī maako ëzë anza dë tīnyō. ¹² Gba Yude i'jannī ma dë he ze wasa vīdī maako aba mī yëkëlu, mo'do kö'du kyënyë maako dë mī bi 'ba mötuwë mandere mī gawo kyedre. ¹³ Gëri maako anza dë ani, zë at᳚'bōnnī yada kö'du kyënyë nenyee, zë yaanya aba ëdīnnī kika ra ma. ¹⁴ Momba d᳚ mo nenyē zi ye, mëdī mötu Wīri 'ba zutu 'bezee. Gëri nani kīri aba mati zë iyannī henye anza dë tīnyō. Mora moma kpa mī wa biya mati ayōru mī kö'du kī'dī 'ba Mosa ehe mī wayōruwë 'ba Nëbīyë. ¹⁵ Mëdī kpa kö'du sōsu aba mī Wīri kaa vīdī nenyee, henye Wīri akīnjë vīdī biya tēmī koli, ma laka mandere ma kyënyë. ¹⁶ Here ga kö'du tīnyō ma y᳚᳚ ku, mī'dī ra ma zi tēdī kö'du sōsu ma di'di ᳚bala aba, mī wa mati mo'do zi Wīri mandere zi vīdī.

¹⁷ “Tapëti tēdī 'bama na k᳚w᳚ ta ra Yerusalema k᳚᳚ lakiyī aba, mī'bë ani zi kya 'ba k᳚hi kīri zi vīdī 'bame ehe zi wakumuwë kī'dī. ¹⁸ Nenyē ëdī wa mati mëdī ko'do, mati zë i'jannī ma mī yëkëlu, ma na ᳚bala mī kö'du kī'dī 'ba Mosa. Manza dë vīdī kayo aba, ehe kö'du ko'do kyënyë maako anza dë. ¹⁹ Yuda maakowe tēmī Asiya ëdīnnī mī kadra nani, ehe ëzë, zë ëdīnnī kö'du maako aba zi kiya ra ma, na kyënyë, zë atëdīnnī kinye yaanya aba. ²⁰ Mandere ako'jo hë zë, zë mati ëdīnnī kinye ne. Zë akat᳚'bo yadannī zi yī henye, zë i'jannī ma dë kö'du kyënyë maako aba, mati magalesi o'dōnnī vurë le ra ma. ²¹ Nje kö'du kyënyë kōlō mati akikannī ra ma ëdī, ma gbōgbō ha ma yaga bi 'ba vurë, mati miya henye, ‘Ma ndenyē bi 'ba vurë, ga kö'du

moma henye, yöku atënyï na dïdï! ”

²² Felekisi ayɔɔɔ Gëri 'ba Yere ndra. Mï ndundu mo, mo isi ha vurë, ehe iya henye, “Ma ko'dɔ ndundu vurë 'bama tapëti tɔkɔ 'ba Layisisi, kyedre 'ba vo kyëluwë.” ²³ Mo i'dï kö'du zi vo da kanye zi Pawolo sesi na maboso, mora mo misi gɔ mo dë, mandere zi yata aboka mowe ta bi mo kɔnyi.

Asesi Pawolo na maboso

²⁴ Ko'do maakowe aba yaa, Felekisi ayinnï mbara 'bëni Dorosila aba. Dorosila Yuda ra. Felekisi utu litu kö'du Pawolo, ehe mo oze mbili nï mati Pawolo ëdi ame'do zi mo, zi tëdi koma aba mï Yësu Korisitɔ. ²⁵ Mora Felekisi na tere, mati Pawolo ayeto me'do zi mo, zi kö'du laka ko'dɔ, asesi rë yï kazi kö'du kyënyë, ehe vurë ma ëdi atayi. Here mo iya zi Pawolo henye, “ɔ'bo ku, yaanya aba. I'bë. Mora ëzë mëdi kadra aba, ma kutu litu kö'du yï.” ²⁶ Tapëti ma nenyë, Felekisi 'duwi litu kutu kö'du Pawolo ehe me'do mo aba, ga kö'du mo asösu 'bëni Pawolo akogo komo nï.

²⁷ Kɔɔ riyö aba, Porosiyasi Fesitɔsi ayi na vo dakaɔo tapëti Felekisi. Mora Felekisi omba zi ko'dɔ vo dagbe 'ba Yude na rakyenyi, mo asesi Pawolo mï kamba.

25

Pawolo komo Fesitɔsi

¹ Ko'do wota aba tapëti Fesitɔsi ayi mï dakaɔo, mo i'bë ta Kasariya zi Yerusalema. ² Ani kyedree 'ba vo karase ehe vo dagba 'ba Yude maakowe ayadannï zi mo kö'du kyënyë mati zë ongɔnnï Pawolo o'dɔ. ³ Zë ako'jonnï ha Fesitɔsi ëzë mo akomba zi Pawolo kika Yerusalema. Zë alenzennï mo zi ko'dɔ nenyë ga kö'du zë ëdinnï yeɣe ko'dɔ zi lɔdrɔ da Pawolo ehe mo kofo ta da gëri. ⁴ Mora Fesitɔsi ayada zi zë, “Akasesi Pawolo mï Kasariya, ehe kandi mëdi ati'bë ani na bi da ma. ⁵ Èzë mo o'dɔ kö'du kyënyë maako, vo dagba

'be mi'bënni ma aba ehe mikanni kö'du kyënyë mati mo o'do ne ani."

⁶ Fesitösi alima mi Yerusalema ko'do madomowota mandere ko'do 'butë ndra gba kazi ti'bë Kasariya. Here ko'do vere aba, mo alima bi 'ba vurë, ehe ika Pawolo bi 'ba vurë. ⁷ Kandi mati Pawolo ayi loko, vo dagbe ta Yerusalema ɔrɔnni toko rɔ mo ehe iyanni henye, i'ja mo kö'du kyënyë kayo maako aba. Mora zë ɔ'bɔnni dë zi yada kö'du ne ëdi tɔnyö. ⁸ Here Pawolo ame'do gë ni gaga aba, "Mo'do kö'du kyënyë maako dë ra kö'du ki'di 'ba Yude ehe mo'do kö'du kyënyë ako kpa dë ra yëkelu mandere ra Yere 'ba Roma."

⁹ Fesitösi omba zi vo dagbe ko'do na rakyenyi. Here mo ako'jo ha Pawolo iya henye, "Omba ku zi ti'bë Yerusalema, ehe zi ma vurë 'bëyi kiya ga kö'du nenyee?"

¹⁰ Pawolo aya'ba iya henye, "Ma mëdi mi bi 'ba vurë 'ba Yere 'ba Roma, ehe nani bi ma akikye vurë ra ma. Ayɔɔ na laka mo'do kö'du kyënyë ako dë zi Yude. ¹¹ Èzë mo'do kö'du maako na kyënyë zi ma koli hɔ mo, mo'bo dë kiya henye, momba dë zi koli. Mora mo'do kö'du kyënyë maako dë, ehe vidi maako anza dangölö aba zi ma ki'di zi vidi nenyee. Yaanya aba ma ko'jo kö'du zi Yere 'ba Roma ra zi vurë 'bama kiya."

¹² Tapëti Fesitösi ame'do vo magalesi 'bëni ëti, mo ayada zi Pawolo iya henye, "Ako'jo kö'du zi Yere 'ba Roma ra vurë 'bëyi kiya, ehe zi Yere 'ba Roma akati'bë!"

Pawolo ame'do zi Agiriba ehe Berenisi

¹³ Ko'do maako aba yaa, Yere Agiriba ehe Berenisi ayinni Kasariya na yingɔ 'ba Fesitösi. ¹⁴ Alimanni ani ko'do lakyi aba, mati Fesitösi ayada zi yere kö'du 'ba Pawolo, mo iya henye, "Felekisi ila kora maako kinye mi kamba, ¹⁵ ehe mati mi'bë Yerusalema, kyedre 'ba vo karase ehe vo dagbe 'ba Yude ayinni ehe ayadanni zi ma kö'du

kyënyë ko'dɔ 'bɔmo, ehe ako'jonni ha ma zi vurë 'bɔmo kikyë. ¹⁶ Ma yada zi zë, anza dë mi dalëti 'ba Roma zi vidi kora ki'di zi vidi mati ikanni kö'du kyënyë rɔ mo, gba kazi mo i'ja gëri maako dë zi gë ni gaga. ¹⁷ Here mati zë ayinni kinye ma aba, ma yaɲa kadra dë. Mi ko'do vere ne, miri bi lima 'bama da kyiti 'ba vurë, ehe mi'di kö'du zi mo kika. ¹⁸ Mora mati kora nee ɔrɔnni riyë, zi kö'du kyënyë 'bɔmo kiya, zë asusunni mo ga kö'du kyënyë ma anza dë mi kö'du sɔsu 'bama. ¹⁹ Zë awasa hë nni mo aba kö'du koma yëni 'bënni ehe kora mati oli ru mo Yësu, Pawolo iya mo ëdi na didi. ²⁰ Ma yɔɔ dë hala zi vurë 'bɔmo kiya tinyö ga kö'du nenyë biya, ma ko'jo ha Pawolo ëzë mo omba ku zi ti'bë Yerusalemä, ehe zi vurë ko'dɔ rɔ mo ani. ²¹ Mora Pawolo ako'jo kö'du zi sesini mi kamba le Yere 'ba Roma ra ako'dɔ kö'du ma nomba. Here, mi'di kö'du zi mo sesi kinye le ma kutu mo zi Yere 'ba Roma.”

²² Agiriba iya zi Fesitɔsi henye, “Momba kpa zi kowo a'di kora nenyë akiya.” Fesitɔsi aya'ba dɔ mo iya henye, “Akowo hɔ mo mindö aba.”

²³ Ko'do ma vere aba, Agiriba ehe Berenisi aba o'dɔnni wayada kyedre mati zë ayinni mi loko 'ba ratɔɔ. Vo kyëluwë 'ba anjiya ehe vidi ma dagbe 'ba gawo ëdinni kpa ani. Fesitɔsi i'di kö'du zi Pawolo kika loko ²⁴ ehe iya henye, “Yere Agiriba ehe yinge, onge bi da kora nenyë. Yude biya ta Yerusalemä ehe Kasariya ayinni zi ma, iyanni henye, nombanni zi kofo mo. ²⁵ Mi'ja kö'du kyënyë maako zi mo kofo dë. Mora ga kö'du mo ako'jo ku zi Yere 'ba Roma ra zi vurë 'bëni ko'dɔ, momba ku zi mo kutu Roma. ²⁶ Ma kayöru kö'du tinyö maakowe ga kö'du kora nenyë zi Yere 'ba Roma. Here, mika mo komo we biya, mora gogo komo yi, Yere Agiriba. Tapëti me'do 'beze ga kö'du 'bɔmo, ehe mëdi wa maako aba zi yöru. ²⁷ Anza dë na laka zi maboso kutu zi Yere 'ba Roma gba kazi yɔɔ kö'du kyënyë mati

Lᵋᵋ 'ba vo Lituwë 26:1 72 Lᵋᵋ 'ba vo Lituwë 26:12
mo o'dᵋ.”

26

Pawolo komo Agiriba

¹ Agiriba iya zi Pawolo henye, “Yi yaanya aba ame'do ga kö'du yi.” Pawolo iza ga kala ni yaga ehe iya nenyé,

² “Yere Agiriba, ma na rakyenyi ga kö'du nenyé, zi me'do 'bama kiya komo yi ndenyé tëmi kö'du biya, mati Yude asusunnì ma gᵋ mo. ³ Ayᵋᵋ na kayo kö'du dalëti 'ba yëni 'beze ehe koma mati inye mi ze. Here ma ko'jo hë yi zi kowo mikuku aba zi ma. ⁴ Yude biya ayᵋᵋnni ma ku kyere ma gba na wisi ᵋbi. Zë ayᵋᵋnni kyinë 'ba lima a'di mëdi mo aba, mi dakaᵋo 'bama ehe mi Yerusalema. ⁵ Ehe ëzë zë ombanni, zë atᵋ'bᵋnni yada zi yi ma Farasi ra, mi gboko mati oro kö'du ki'di ndra ta da maako. ⁶ Yaanya aba, mëdi ku komo vurë ga kö'du moma mi lömu mati Wirì o'dᵋ kyere zi vidi 'bezee. ⁷ Kadra ehe yᵋndᵋ 'butë ᵋmoriyö tu'dë 'beze alitunnì zi Wirì, kisi bi lömu ya'da ᵋmo. Yere Agiriba, ga kö'du sösu nenyé, kya 'ba vo dagba 'beze maakowe ikanni wasusu maako ra ma. ⁸ Kö'du a'di e biya da jiji aba, Wirì injë yöku zi didi?”

⁹ “Ma kadra maako aba, ma sösu henye, ma ko'dᵋ wa maako biya ma tᵋ'bᵋ, zi wehe ko'dᵋ ra Yësu 'ba Nazereta. ¹⁰ Mo'dᵋ nenyé dagba mi Yerusalema, ehe kalakonda 'ba kyedree 'ba vo karase mi'di vidi 'ba Wirì kayo mi kamba. Momba da kö'du zi zë kofo. ¹¹ Mëdi zë yaza 'duwi mi bi 'ba mötu 'beze, ehe ma yᵋnzᵋ ko'dᵋ zë, zi kö'du kyënyë kiya ra Wirì. Tinyö, ma na kamo zë ëti, henye, mi'bë zë koma mi gawo kyedre 'ba vo leze maakowe.”

Pawolo ayada kö'du ra kopi 'bëni

(Lᵋᵋ 9:1-19, 22:6-16)

¹² “Yere Agiriba, kadra maako aba, mëdi da gëri 'bama zi Damasika kalakonda ehe dangölö aba kazi kyedree 'ba vo

karase. ¹³ Kaa kadra kutë, mongጋ bikanyi, anyi ndra ta da kadra. Ayanyi bi da ma ta komoriyë ehe da vidi biya mati ëdinni ti'bë ma aba. ¹⁴ Ze biya da lepï dakaጋo. Here mowo gu iya zi ma ha 'ba Hibiru aba henye, 'Sawolo, Sawolo, kö'du a'di ëdi yaza ma? Èdi na lumë zi wehe ko'dጋ ma aba! ”

¹⁵ “Ma ko'jo kö'du henye, ‘Yere, yi 'bëyi ëyi ra?’ ”

“Yere aya'ba dጋ mo iya henye, ‘Ma Yësu ra! Ma ra ëdi ayaza. ¹⁶ Yaanya aba ጋጋ riyë da ndi yi. Ma yada ra ma zi yi, ga kö'du minzi yi ku zi tedi na vo litu ama. Ayada zi maakowe wa ma ayጋጋ kö'du ma ehe a'di ma kayada zi yi yaa.’ ¹⁷ Yere iya kpa henye, ‘Ma kagaga gë yi kazi vidi 'ba Yude ehe kazi tu'dë maakowe mati mëdi yi kutu zi zë, ¹⁸ zi komo zë yëhu here zi dë nni kotጋ tēmi biköndu zi bikanyi ehe tēmi kyigጋ 'ba Satani zi Wiri. Here akila kö'du kyënyë 'bëzë ehe koma mi ma, zë ra vidi laka ma Wiri inzi.’ ”

Pawolo ayada kö'du ገጽ 'bëni

¹⁹ “Yere Agiriba, moro rayada mati ta komoriyë zi ma nenyë. ²⁰ Dagba mo ma yëti kö'du zi vidi mi Damasika, ehe here mi'bë zi Yerusalema, ehe biya mi Yudiya. Ndundu mo, mi'bë zi tu'dë maakowe ehe miya henye, ‘ጋre ta bi kö'du kyënyë ko'dጋ, ehe otጋ de zi Wiri! Here ayada wa ma o'de tēmi gëri lima 'be.’ ²¹ Ga kö'du nenyë ra kora maakowe irinni ma mi yëkëlu ehe ayጋnzጋnni zi ma kofo. ²² Mora mi kadra nenyë biya Wiri akጋnyi ma, ehe ma yëti kö'du 'dጋ zi vo wadakayowe ehe zi vo leriye. Ma yada zi zë nje wa ma nëbiyë ehe Mosa iyanni ako'dጋ rë ni. ²³ Ma yada zi zë hala Korisitጋ ne akayaza ehe atedi vo dagba zi tēnyi tēmi koli, here mo akika bikanyi zi vidi 'bëniyë ehe zi tu'dë maakowe.”

²⁴ Gba kazi Pawolo inde gaga gë ni, Fesitጋsi ambere, “Pawolo! Yi vo lökyi ra. Kö'du yጋጋ kyedre 'bëyi ne ëdi ku yi ko'dጋ na lökyi.”

²⁵ Mora Pawolo aya'ba dɔ mo iya henye, “Kyedre, Fesitɔsi, manza dë vo lökyi. Wa ma, mëdi akiya, ëdi tïnyö, ehe me'do laka ra. ²⁶ Yere Agiriba, ma tɔ'bo me'do zi yi biya kazi tere ga kö'du ayɔɔ kö'du nenyee ku. Ma yɔɔ ku tïnyö, Yere Agiriba, ayɔɔ zë ku biya na kölö kölö ga kö'du wa nenyee o'dɔ rë nï dë na koho na kɔwɔ mi ga bi golo'bo maako.” ²⁷ Pawolo iya zi Yere Agiriba henye, “Oma ku mi nëbiyë? Ma yɔɔ oma ku.”

²⁸ Agiriba iya zi Pawolo henye, “Mi kadra kodo nenyee, asösu 'bëyi ako'dɔ ma Korisitɔ 'ba?”

²⁹ Pawolo aya'ba dɔ mo iya henye, “Ëzë iri kadra kodo mandere kadra konda, ma sösu yi ehe vidï biya mati owonnï ma ndenye atëdinnï kaa ma kazi nyɔri nenyee.”

³⁰ Here, Yere Agiriba, vo dakaɲo Fesitɔsi, Berenisi ehe vidï biya maakowe zë ëti, ënyinnï riyë. ³¹ Mora gba zë i'bënnï dë, zë iyannï henye, “Kora nenyee, i'ja mo dë kö'du kyënyë maako aba. Anza dë laka zi mo koli mandere mo ki'di mi kamba.” ³² Agiriba ayada zi Fesitɔsi henye, “Kora nenyee ɔ'bo zi kila na dangölö, ëzë mo ako'jo kö'du dë zi Yere 'ba Roma ra zi vurë 'bënnï kiya.”

27

Pawolo i'bë Roma

¹ Mati ɔkɔ ku kadra 'beze zi ze ti'bë Italiya, vo da kanye mi turu 'ba Roma, Juliyasi, mo vo da kanya lamikölö 'ba Yere 'ba Roma. I'di mo zi ga Pawolo kongɔ ehe maboso maakowe ëti. ² Di'bë ze yaga baburu 'ba Dramatiumu, mati ku nzɔ zi ti'bë bi tɔrɔ 'ba baburu maakowe, na ga konda ta ha föfö 'ba Asiya. Arisitarisi tëmï Tasalanika mi Mesedɔniya, i'bë ze aba mi baburu. ³ Mi ko'do vere aba, dɔkɔ dagöti 'ba Sidoni. Juliyasi kö'du ko'do 'bɔmo na laka zi Pawolo. Mo ila mo kpa ti'bë oka niyë kongɔ, here zë ɔ'bɔnni ki'di zi mo wa ma mo omba.

⁴ Mati dila Sidoni ku, buluku ëdi zƆ luku ki'di zi ze, ehe di'bë ze kara zi rutu 'ba Seyipurusu zi tƆmƆ kazi buluku.

⁵ Here di'bë ze dambaro 'ba Silisiya ehe Pambaliya le dayi ze, zi bi tƆrƆ 'ba baburu 'ba Mayira mi Lasiya. ⁶ Ani vo kyëlu ne i'ja baburu ta Alikazenderiya mati ëdi ati'bë Italiya. Mo i'di kö'du zi ze ti'bë mi baburu nani.

⁷ Di'bë ze na konda liyaa ko'do kayo aba ehe riti kyedre aba, tƆkƆ Sinodusi. Buluku ila ze dë zi ti'bë kƆwƆ mi bi nani, here di'bë dopi Salamona, bi ma rutu 'ba Keriti akagaga ge ze kazi buluku ⁸ Di'bë ze liyaa na konda ta ha föfö kyedre ehe ndundu mo aba dƆkƆ bi ma ako'jo BitƆrƆ 'ba WayƆmƆ, anza na kƆwƆ ta ra gawo 'ba Lasiya.

⁹ Yaanya aba da yaŋa kadra ku na kayo, ehe da lima na konda, le Ko'do Kyedre 'ba Wakila alaga. Here anza dë na laka zi ze ti'bë. Here Pawolo ame'do zi vidi 'ba mi baburu, ¹⁰ “Kora nenyee, oze mbili ye zi ma. Èzë di'bë ze yaanya aba, baburu 'beze ehe söndu 'bƆmo akayaŋa rë ni na kyënyë, ehe vidi kayo akoli.” ¹¹ Mora Juliyasi oze mbili ni da me'do 'ba vo baburu kopi ehe vo kyeti mo, anza kö'du Pawolo. ¹² BitƆrƆ 'ba baburu anza dë na laka zi lima 'dƆmo tona aba. Ga kö'du nenyee, vidi kayo idanni kö'du henye, da yƆnzƆ ze, zi ti'bë na konda ta ha föfö kyedre zi Fenekisi. Fenekisi ëdi bitƆrƆ 'ba baburu ra mi Keriti mati ayëhu zi dambaro-damirë ehe daaba-damirë, ehe da tƆ'bƆ lima tona aba ani.

Buluku da föfö kyedre

¹³ Mati buluku liyaa ta dambaro ayeto luku, kora nee asösunni zi mala 'bënni ko'dƆ. Here zë otönni mongƆ 'ba baburu, ehe di'bë na konda kara ta dagöti 'ba Keriti.

¹⁴ Mora kandi buluku kyigƆ mati ako'jo “Daaba-humirë” aluku zƆ ki'di zi ze tëmi rutu. ¹⁵ Buluku otra baburu, ehe dƆ'bƆ dë zi ti'bë zi mo. Here dila buluku baburu kinjë.

¹⁶ Di'bë ze na konda zi rutu tisi 'ba Kawuda kapa mati

buluku anza. Ze riti kyedre aba zi ga tɔ̃nbö 'ba baburu kírí. Mora ndundu mo aba di'ja ze bi 'bɔ̃mo. ¹⁷ Here vidi otɔ̃nni tɔ̃nbö mi baburu ehe olonni kɔ'di ɲbiri toko ra baburu zi nda'ba ga bi kóló. Ga kó'du zé na tere, henye akotra yayi dagóti 'ba Seyiritisi, zé obanni bɔ̃ngɔ 'ba baburu akaɲo, ehe buluku injé baburu na konda. ¹⁸ Buluku ku na kyényé, ko'do vere aba, zé u'dunni kya söndu 'ba baburu maakowe yaga. ¹⁹ Mi ko'do ma wota kala nni aba, zé u'dunni kya 'ba wa 'ba baburu maakowe yaga. ²⁰ Ko'do kayo aba, dɔ'bo dé kadra kongɔ mandere kyéluwë. Buluku kyigɔ zɔ nduwé luku, ehe ndundu mo aba, dila biya kó'du sɔsu 'ba zi tɔ̃mɔ.

²¹ Kyere vidi maako tēmi ze onyo wa maako dé ndi kadra konda aba, Pawolo ɔ̃ɔ̃ riyé ehe ayada zi kora nenyee, “Ézè owowe ha ma, da lime mi Keriti, wa 'be nenyé ayaɲa ré ni dé ehe ölu kpa dé. ²² Mora yaanya aba, ma lenzee, ere dé édiyé rakyenyi aba ga kó'du akayɔ̃me. Nje baburu ra atölu. ²³ Ma 'bama zi Wirí, ehe ma mötu mo. Yɔ̃ndɔ ma alaga ne, mo utu malayika ²⁴ zi yada zi ma, iya henye, ‘Pawolo ere dé! Akatɔ̃ɔ̃ mi vuré komo Yere 'ba Roma. Ehe ga kó'du yi, Wirí laka akayɔ̃mɔ didi 'ba vidi mi baburu biya.’ ²⁵ Édiyé na rakyenyi. Ma yɔ̃lɔ ku tɔ̃nyö henye, Wirí ako'dɔ te wa ma mo alömu. ²⁶ Mora buluku akadrɔ̃nyi ze zi rutu maako, ehe baburu akayaɲa ré ni.”

²⁷ Ko'do 'buté dɔ̃mosowɔ ehe yɔ̃ndɔ, buluku 'ba wini kagba adrɔ̃nyi ze toko ta ra Föfö Mediterina. Mora édi kaa mi kuté yɔ̃ndɔ, vidi mati mi baburu ayɔ̃lɔ̃nni ze ku kara dakaɲo aba. ²⁸ Zé ayerinni, ehe i'janni henye, wini ne édi mitiri 'butésowɔ na yöndu. Yaa zé ayerinni löhu ehe i'janni édi nje mitiri 'butéwota. ²⁹ Vidi mi baburu na tere da kotra kya ři'di maakowe, here zé izanni akaɲo mongɔ sowɔ ta kafo 'ba baburu. Here zé amötunni kó'du bikanyi 'ba kadra. ³⁰ Vidi mati mi baburu ombanni zi taho. Here izanni tɔ̃nbö mi wini, o'ba ré nni nédinni kya 'ba mongɔ

maakowe ra kiza akaŋo ta komo dagba 'ba baburu. ³¹ Mora Pawolo iya zi vo kyëlu Juliyasi ehe vo kanye henye, “Èzë vidi nenyee alimanni dë da baburu, anze dë gëri maako aba zi didi yë yɔmɔ.” ³² Here, vo kanye ikyenni kɔ'di mati iri tõrbö 'ba tɔmɔ ne, ehe ila lëpi mi föfö.

³³ Gba kazi bikanyi 'ba kadra, Pawolo alenze vidiyë zi wakonyo. Mo ayada zi zë iya henye, “Ko'do 'butë dɔmosowɔ aba ëdiyë kö'du sösü aba henye onyowe waako dë. ³⁴ Ma lenzee zi wa maako konyo. Didi 'be ɔɔ dɔ mo. O'de nenyee ehe vidi ma kölö maako tēmi yë aki'ja riti.” ³⁵ Tapëti Pawolo iya nenyee, mo oba nzoyi mangɔɔ'bo ehe i'di öwö'di zi Wirri. Here ta da komo vidi biya, mo owe mangɔɔ'bo ne ehe onyo kya mo. ³⁶ Zë biya rakyenyi aba, ehe vidi biya tēmi zë onyo wa maako. ³⁷ Vidi ma ëdinni mi baburu ne, lamiriyö 'butëmadɔmoriyö dɔmomodaka, ³⁸ ehe tapëti vidi biya onyonni wa ku, zë u'dunni söndu 'ba wakonyo mi föfö zi baburu ko'dɔ na pëlë.

Baburu ayaŋa rë ni

³⁹ Damindö ayi, ehe vidi ma mi baburu ne ongɔnni föyi maako zë ayɔɔnni dë. Mora zë ongɔnni yayi 'ba ha föfö. Here zë ombanni zi yɔnzɔ zi taho baburu aba dakaŋo da ha föfö. ⁴⁰ Zë ikyenni mongɔ nee ehe ila zë alëndi mi föfö. Mi kadra kölö ne zë inganni kɔ'di mati ëdi gëri yada zi baburu ne. Tapëti mo, zë injënni bɔngɔ ma dagba komo baburu ehe ila buluku ra zi baburu drɔnyi dagöti. ⁴¹ Mora aho dakaŋo otra rë ni ra lumu 'ba yayi 'ba ha föfö. Kapa baburu ma dagba ne alaka mi yayi, ehe kapa mo, ma hulëhu alowe na nzoyi kazi kyigɔ 'ba wini kagba.

⁴² Vo kanye ombanni ku zi mabosowe kofu zi sesi zë ta bi tele ehe kazi ahonni. ⁴³ Mora kyedre vo kyëlu omba zi didi 'ba Pawolo yɔmɔ, ehe mo ila vo kanye dë zi mala ma zë ombanni zi ko'dɔ. Tapëti mo, mo i'di kö'du vidi biya mati

atƆ'bo tele zi töfu mi wini ehe dagba zi dagöti. ⁴⁴ Here mo ayada zi maakowe mirinni nzoyi kaga 'ba baburu. Ndundu mo aba, vidi biya Ɔko dagöti kazi kö'du maako.

28

Mi Malata

¹ Mati dayi ze dagöti, da yolo ze rutu ne ako'jo Malata. ² Vidi bi naniye na aboka, ehe zë irinni ze kalakyedre aba wa'do drɔko, ga kö'du mirë ëdi ata'di ehe bi na bikyëyi. ³ Tapëti Pawolo atɔtɔ dawanya yëri, ehe i'di da wa'do, bikyitu o'do wiri zi tele yaga ehe onyo kala mo. ⁴ Mati vidi bi naniye ongɔnni wiri ove rë ni ra kala Pawolo, iyanni zi oka ma kölo maako henye, “Kora nenye vo wakofɔ ra! Mo aluyi dë mi föfö, mora kö'du laka ko'do akila mo dë zi lima.” ⁵ Pawolo akɔho wiri ne mi wa'do ehe o'do wa kyënyë maako dë. ⁶ Vidi asesinni sösu henye kala Pawolo ne atö'bu riyë mandere kandi akalëpi brua. Alimanni mo kongɔ kadra konda aba, ehe mati kö'du ako o'do rë ni dë zi mo, zë ofo kö'du sösu 'bënni ehe iyanni henye, “Kora nenye, wiri ra.”

⁷ Vo dagba 'ba rutu ne ako'jo Pobiliyö, ehe mo ëdi kaɔo maako aba ani na 'bëni. Mo iri ze kalakyedre aba liɔo 'bëni ko'do wota aba. ⁸ 'Bu mo mi sora, na kɔɔ rakyitu aba, ehe mikɔɔ kindri aba. Pawolo i'bë zi mo, ehe i'di kala ni do mo, ehe akɔ'jo kora ne mötu aba. ⁹ Tapëti kö'du nenye o'do rë ni, vidi biya da rutu ne ika vidi 'bënni 'ba rakɔɔ zi Pawolo, ehe akɔ'jo zë biya. ¹⁰ Vidi nee oronni ze, ehe mati di'bë, zë i'dinni zi ze wa biya ma domba.

Ta Malata zi Roma

¹¹ Yehe wota aba yaa, di'bë ze mi baburu mati alima mi Malata tona aba. Baburu ne ta Alikazenderiya mi Ezipeto, ehe ëdi na yolo henye, “Wiri loɔa.” ¹² Dɔko ze mi Seyirakusi da lima ze ani ko'do wota aba. ¹³ Ta karani,

di'bě ze zi Rahagĩmu. Ko'do vere aba, buluku 'ba dambaro ayeto luku, ehe ko'do riyö aba yaa, dƆkƆ ze Putali. ¹⁴ Ani di'ja ze öndu maakowe. Zë alenzenni ze zi lima rë nni. Ko'do kölö 'ba gima aba yaa, di'bě gawo kyedre 'ba Roma. ¹⁵ Kya öndu maakowe mi Roma owonni kö'du ze, ehe ayinni de ze kutrë Bi Wakogo 'ba Apiyusi ehe, Loko 'ba YingƆ Wota. Mati Pawolo ongƆ zë, mo o'do öwö'di zi Wiri rakyenyi kyedre aba.

Mi Roma

¹⁶ DƆkƆ ze mi Roma, ehe ila Pawolo zi lima mi loko na bi dë ni, vo kanya aba kölö zi gƆ mo kongƆ. ¹⁷ Tapëti ko'do wota aba mati dƆkƆ ani, Pawolo ako'jo bi kölö kya 'ba vo dagbe 'ba Yude, ehe iya henye, “E öndu me, mo'do waako dë na kyënyë zi vidi 'bezee, ehe mo'do waako kpa dë na kyënyë ra dalëti 'ba zutu 'bezee. Mora mi Yerusalema i'di ma na maboso mi Roma. ¹⁸ Zë ongƆnni mi kö'du kyënyë ma asusu ma gƆ mo, ehe omba zi ma kinga na dangölö. Zë i'janni mo'do kö'du ako dë na kyënyë zi koli. ¹⁹ Vo dagba 'ba Yude ombanni da kö'du ne dë, here ma ko'jo kö'du zi Yere 'ba Roma zi vurë 'bama kiya. Mora manza dë kö'du kyënyë maako aba zi kiya ra dakaƆo 'bama. ²⁰ Ida ma nyori nenyee aba ga kö'du wa ma ze vidi 'ba Yiserele domba zi rë ni ko'do. Kö'du nenyee ra ma ko'jowe kinye zi me'do ga kö'du wa ma domba ze nenyee.”

²¹ Vo dagbe aya'banni dƆ mo iyanni henye, “Vidi kölö maako tēmi Yudiya ayöru waraga dë ze ze ga kö'du yi. Ehe ma kölö tēmi zë ayi dë ze kö'du ko'do 'bēyi yada mandere ze kö'du kyënyë maako kiya rë yi. ²² Mora domba ze zi kowo wa ma akiya. Da yƆlƆ ze ku henye, vidi biya ta bi ne ombanni gboko kyiyi nenyee dë.”

²³ Here, zë i'dinni kadra 'ba ko'do zi Pawolo, watiti kyedre 'bēzë ayinni mi kadra nani, bi mati Pawolo ëdi lima 'domo. Ta damindö le yƆndƆ aba, mo ayada zi zë

kō'du kise 'ba Damōku 'ba Wīri. Mo īri tēmī kō'du kī'dī 'ba Mosa ehe wayōruwē 'ba Nēbīyē zi yōnzᐱ zi kika zē zi Yēsu. ²⁴ Kya vo dagba maakowe ombannī da kō'du ma Pawolo iya ne, mora maakowe ombannī dē. ²⁵ Kyere zē ombannī da kō'du tēmī kutē nnī dē, ayetonni tī'bē wēnnī. Mora Pawolo iya henye, “Lawo Laka iya kō'du tīnyō mati mo utu nēbī Yisaya ²⁶ zi yada zi zutu 'bezee, 'Ī'bē zi vīdī nenyee ehe ayada zi zē, “Akowowe ehe akowowe, mora ayᐱle dē. Akonge ehe akonge mora ayᐱle dē.”

²⁷ Ge biya ēdīyē di'di kyēnyē aba.

Mbili ye owo kō'du dē ehe komowe ayōfu ku.

Zē ᐱ'bōnnī dē zi bi kongᐱ,

mandere kō'du kowo,

mandere kō'du yᐱᐱ.

Ēzē atᐱ'be, otᐱ de zi ma, ehe ma kakᐱ'je.' ”

²⁸⁻²⁹ Pawolo iya henye, “Momba zi ye yᐱᐱ henye, Wīri omba zi yᐱmᐱ tu'dēē, ehe zē akowonnī.”

³⁰ Kᐱᐱ rīyō aba Pawolo alima mī loko kopi ehe īri vīdī biya ma ēdī tayi mo kongᐱ ne kalakyedre aba. ³¹ Mo ayētī kō'du 'ba Damōku 'ba Wīri kazi tere ehe yandi kō'du 'ba Yere Yēsu Korisito, ehe vīdī maako ayᐱnzᐱ dē zi mo yata.

Morokodo

Portions of the Holy Bible in the Morokodo language of South Sudan
copyright © 2010 Pioneer Bible Translators

Language: Morokodo

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Jun 2022 from source files dated 17 Feb 2021

b81b7ca7-810b-5cb2-913f-b28f08d9c01d